

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 16.11.2016 г.
COM(2016) 731 final

2016/0357 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за създаване на Система на ЕС за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS) и за изменение на регламенти (ЕС) № 515/2014, (ЕС) 2016/399, (ЕС) 2016/794 и (ЕС) 2016/1624

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Контекст

Основният ни приоритет е да се гарантира сигурността на гражданите в отворена Европа. Натискът от кризата с мигрантите и бежанците, заедно с поредицата терористични нападения, подложиха на сериозно изпитание системите на ЕС в областта на миграцията и сигурността. Гражданите на ЕС очакват ефективно управление на външните граници на Шенгенското пространство с цел предотвратяване незаконната миграция и гарантиране на повишена вътрешна сигурност¹. Ефективността на управлението на външните граници е съществено предварително условие за свободното движение в Шенгенското пространство и за улесняването на преминаването на външните граници на ЕС в свят на мобилност. Всяка година около 400 милиона граждани на ЕС и 200 милиона граждани на държави извън ЕС преминават шенгенска граница.

Днес около 1,4 милиарда души от близо 60 държави по света могат да пътуват без виза до Европейския съюз. Това прави ЕС най-гостоприемната дестинация в индустриализирания свят и въз основа на принципа на реципрочност гражданите на ЕС също имат полза, тъй като се улеснява безвизовото им пътуване в чужбина. Броят на пътуващите към шенгенски държави граждани на трети държави, освободени от виза, ще продължи да расте, като до 2020 г. се очаква увеличение с над 30 % на броя на такива граждани, преминаващи шенгенските граници, т.е. от 30 милиона през 2014 г. на 39 милиона през 2020 г.² Тези цифри показват необходимостта от въвеждането на система, която да позволява постигането на цели, сходни с тези на визовия режим, а именно оценяване и управление на потенциалната незаконна миграция и на рисковете за сигурността, свързани с посещаващите ЕС граждани на трети държави, но посредством по-лек и опростен за посетителите режим в съответствие с целите на политиката на ЕС за либерализиране на визовия режим.

В Съобщението си от 14 септември 2016 г., озаглавено „Повишаване на сигурността в свят на мобилност: подобряване на информационния обмен в борбата с тероризма и по-сигурни външни граници“³, Комисията потвърди необходимостта от намирането на правилен баланс между гарантирането на мобилност и повишаването на сигурността, като същевременно се улесни законното влизане в Шенгенското пространство без виза. Либерализирането на визовия режим се доказва като важен инструмент за изграждане на партньорства с трети държави, включително като средство за осигуряване на ефективни системи за връщане и обратно приемане, както и за увеличаване на притегателната сила на ЕС за предприятията и туризма.

В сравнение с гражданите на трети държави, които трябва да притежават виза, компетентните гранични и правоприлагащи органи разполагат с малко информация относно

¹ При неотдавнашно проучване „Евробарометър“ 71 % от респондентите призовават за повече действия на ЕС по отношение на външните граници, а 82 % — за повече действия на ЕС във връзка с борбата с тероризма (специално проучване „Евробарометър“ на Европейския парламент, юни 2016 г.).

² Техническо проучване относно интелигентните граници, Европейска комисия, ГД „Вътрешни работи“, 2014 г. http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/smart-borders/index_en.htm Приключиха диалозите за либерализиране на визовия режим с няколко държави, обхванати от политиката за ЕС за съседство, (Комисията представи предложения за Грузия, Украйна, Турция и Косово).

³ COM(2016) 602 final.

евентуалните рискове, свързани с освободените от виза граждани на трети държави, преди пристигането им на шенгенска граница. Добавянето на това липсващо ниво на информация и оценка на риска относно освободените от виза посетители би имало голяма добавена стойност за съществуващите мерки за поддържане и укрепване на сигурността на Шенгенското пространство и ще даде възможност на освободените от виза посетители да се възползват пълноценно от безвизовия си статут.

Изграждането на ефективно и интегрирано управление на външните граници въз основа на нови технологии чрез впрягане на пълния потенциал на оперативната съвместимост бе разгледано в съобщението *„По-надеждни и по-интелигентни информационни системи в областта на границите и сигурността“*⁴ и приложено в преразгледано законодателно предложение за система на ЕС за влизане/излизане⁵. Целта на предложението за Система за влизане/излизане е да се модернизира събирането и регистрирането на данните относно влизането и излизането на граждани на държави извън ЕС, преминаващи външните граници на ЕС. Успоредно с това Комисията започна проучване на осъществимостта⁶ за създаване на Система на ЕС за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS). ETIAS ще събира информация от освободените от визови изисквания граждани на трети държави и ще гарантира оперативната съвместимост по отношение на информационната и технологичната инфраструктура със Системата за влизане/излизане и други информационни системи на ЕС. За да се осигури максимална оперативна съвместимост и споделяне на ресурси, разработването и прилагането на Системата за влизане/излизане и на ETIAS следва да се осъществяват заедно и успоредно. Важността на бързото предлагане на Система на ЕС за информация за пътуванията и разрешаването им бе подчертана от председателя Юнкер в произнесената през септември реч за състоянието на Съюза, а Комисията обяви, че законодателно предложение за създаването на тази система ще бъде прието до ноември 2016 г.

В тази връзка и вследствие от позоваването на ETIAS в Пътната карта от Братислава⁷ Европейският съвет през октомври 2016 г.⁸ прикани Комисията да представи предложение за създаване на ETIAS, като подчерта необходимостта да се *„позволи да бъдат извършвани предварителни проверки за сигурност на пътниците, освободени от изискването за виза, и при необходимост да бъде отказвано влизането им“*.

Обосновка за създаването на ETIAS

ETIAS ще бъде автоматизирана система, създадена да идентифицира евентуални рискове, свързани с освободен от виза посетител, пътуващ до Шенгенското пространство. Държави като САЩ, Канада и Австралия вече използват подобни системи и ги разглеждат като важна част от своите основни мерки за сигурност. В резултат от това тези системи вече са познати на голям брой европейски граждани.

⁴ COM(2016) 205 final.

⁵ Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Система за влизане/излизане с цел регистриране на данните относно влизането и излизането на граждани на трети държави, преминаващи външните граници на държавите — членки на Европейския съюз COM(2016) 194 final и Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) 2016/399 във връзка с използването на Системата за влизане/излизане.

⁶ Проучване на осъществимостта за Система на ЕС за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS), Окончателен доклад; http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-security/legislative-documents/docs/20161116/etias_feasability_study_en.pdf.

⁷ <http://www.consilium.europa.eu/bg/press/press-releases/2016/09/16-bratislava-declaration-and-roadmap/>

⁸ EUCO 31/16 CO EUR 8, CONCL 4 www.consilium.europa.eu/bg/.../european-council/2016/10/21-euco-conclusions_pdf/

ETIAS ще събира информацията за тези пътници преди началото на пътуването им, за да се даде възможност за предварително обработване на данните. Така пътниците ще могат да са сигурни, че ще преминат границите безпроблемно.

Укрепване на интегрираното управление на границите и повишаване на вътрешната сигурност

Понастоящем не е налице предварителна информация относно освободените от виза посетители, пристигащи на шенгенска външна граница. От гледна точка както на миграцията, така и на сигурността съществува ясна необходимост от провеждане на предварителни проверки с цел идентифициране на евентуални рискове, свързани с освободен от виза посетител, пътуващ към Шенгенското пространство. Понастоящем граничните служители трябва да вземат решение на външните граници на Шенгенското пространство без предимствата, които би им дала предварителната оценка. През 2014 г. на приблизително 286 000 граждани на трети държави е отказано влизане на външните граници на ЕС-28. Най-голям брой откази са регистрирани на външните сухопътни граници (81 %), следвани от отказите на въздушните граници (16 %). Приблизително една пета от тези откази се дължат на липса на валидна виза, но повечето случаи са свързани с отрицателна оценка на риска, свързан с миграцията и/или със сигурността, който представлява съответният гражданин на трета държава⁹. Оценките на риска, провеждани от Европол и Европейската гранична и брегова охрана, потвърждават¹⁰ съществуването на тези рискове от гледна точка както на незаконната миграция, така и на сигурността.

Следователно основната функция на ETIAS ще се състои в проверяване на информацията, подадена от освободените от виза граждани на трети държави посредством заявление онлайн преди пътуването им до външните граници на ЕС, за да се установи дали представляват определени рискове, свързани с незаконната миграция, сигурността или общественото здраве. Това ще бъде извършвано посредством автоматизирано обработване на всяко заявление, подадено чрез уебсайт или мобилно приложение, спрямо други информационни системи на ЕС, специално разработен списък на ETIAS за наблюдение и ясно определени правила за проверки. Това разглеждане би позволило да се определи, че не са налице фактически данни или основателни причини, които да възпрепятстват издаването на разрешение за пътуване.

Чрез създаването на ETIAS на Европейската гранична и брегова охрана ще бъде възложено да осигурява управлението на централната система на ETIAS посредством централното звено на ETIAS, като тази система ще бъде свързана и интегрирана в националните инфраструктури за охрана на границите. Заявленията, които са получили отказ при автоматизираното обработване, ще бъдат препращани към централно звено на ETIAS в Европейската гранична и брегова охрана, което бързо ще проверява верността на предоставената информация и идентифицираните сигнали. Заявленията, за които е бил подаден сигнал или е намерено съответствие, ще бъдат препращани към компетентната държава членка или съответно държави членки. Агенцията за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в областта на свободата, сигурността и правосъдието (наричана по-нататък „eu-LISA“) ще разработи информационната система на ETIAS и ще осигурява техническото ѝ управление. Европол ще даде приноса си по аспектите, свързани със сигурността.

⁹ http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Statistics_on_enforcement_of_immigration_legislation

¹⁰ Доклад на Европол за обстановката и тенденциите в ЕС, свързани с тероризма за 2016 г. (TE-SAT 2016) <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/eu-terrorism-situation-and-trend-report>

Като изисква валидно разрешение за пътуване от всички освободени от виза граждани на трети държави, независимо от начина им на пътуване или входния им пункт, ЕС ще гарантира, че всички посетители са проверени преди пристигането им, и същевременно ще зачита изцяло статута им на освободени от визови изисквания лица. Системата обаче се отнася в особена степен за сухопътните граници, тъй като освободените от виза граждани на трети държави, пътуващи по суша (пеша, с автомобил, автобус, камион, влак), не генерира предварителна информация за пътниците и резервационни данни на пътниците, какъвто е случаят при пътуването по въздух и/или море.

В тази връзка ETIAS ще повиши вътрешната сигурност в ЕС по два начина: първо, чрез идентифициране на лица, които представляват риск за сигурността, преди да пристигнат на шенгенска външна граница; и второ, чрез предоставяне на информация на националните правоприлагащи органи и на Европол, когато това е необходимо в конкретен случай във връзка с предотвратяването, разкриването или разследването на терористични или други тежки престъпления.

Улесняване на пътуването

ETIAS също така ще улесни освободените от виза граждани на трети държави при преминаването на шенгенските външни граници. Разрешението от ETIAS ще се получава чрез процедура на подаване на заявление, която е опростена, евтина, бърза и в повечето случаи няма да изисква никакви допълнителни стъпки. Въз основа на опита на други държави със сходни системи за разрешения за пътуване (САЩ, Канада, Австралия) около и над 95 % от заявленията получават положителен отговор, който се съобщава на заявителите в рамките на няколко минути. Няма да се събират дактилоскопични отпечатаци и други биометрични данни. Разрешението ще бъде валидно за срок от пет години и за многократни пътувания, а таксата за него ще бъде само 5 евро. Разрешението преди пътуване ще предлага яснота на освободените от виза граждани на трети държави, пътуващи към Шенгенското пространство. След получаването на разрешението за пътуване заявителите ще разполагат предварително с надежден знак, че ще могат да бъдат допуснати в Шенгенското пространство. Това представлява значително подобрение за пътуващите в сравнение с настоящото положение.

Макар окончателното решение за разрешаване на влизане в Шенгенското пространство да се взема от граничните служители на външната граница в съответствие с Кодекса на шенгенските граници, ETIAS ще намали значително броя на случаите, в които се отказва влизане на контролно-пропускателните пунктове. Граничните служители ще могат да виждат дали лицето, което стои пред тях, е получило разрешение за пътуване или не, преди да пристигне на границата. По този начин ETIAS ще намали също така разходите на превозвачите във връзка с връщането на пътници от морски и въздушни граници. Лицата, на които е отказано разрешение, няма да губят време и пари да пътуват до Шенгенското пространство. Тези решения могат да се обжалват в държавата членка, която ги е постановила, и както и при други сходни системи за разрешения за пътуване, няма да се изисква продължителен и скъп процес за кандидатстване за виза.

Основни елементи на ETIAS

Определение

Предложената Система на ЕС за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS) ще бъде система за освободени от виза граждани на трети държави, когато преминават външните граници. Системата ще дава възможност да се определи дали присъствието на тези

лица на територията на държавите членки би представлявало риск, свързан с незаконната миграция, сигурността или общественото здраве.

За тази цел разрешението за пътуване ще се въведе като ново условие за влизане в Шенгенското пространство, а отсъствието на валидно разрешение за пътуване от ETIAS ще води до отказ на влизането в Шенгенското пространство.

Освен това, когато е приложимо, превозвачите ще трябва да проверяват дали пътниците им притежават валидно разрешение за пътуване от ETIAS, преди да ги допуснат на борда на транспортните си средства, пътуващи за шенгенска държава.

Валидното разрешение за пътуване е надежден знак за посетителя, че оценките на риска, осъществени преди пристигането му на шенгенски контролно-пропускателен пункт, го правят а priori допустим за влизане в Шенгенското пространство. При все това граничният служител ще направи граничните проверки, както е предвидено в Кодекса на шенгенските граници, и ще вземе окончателното решение за разрешаване или отказване на влизането.

ETIAS ще се състои от информационната система на ETIAS, централното звено на ETIAS и националните звена на ETIAS.

Информационната система на ETIAS ще се състои от централна система за обработка на заявленията; национален единен интерфейс във всяка държава членка с едни и същи технически спецификации за всички държави членки, който свързва националните им инфраструктури за гранични проверки с централната система; сигурна комуникационна инфраструктура между централната система и националните единни интерфейси; публичен уебсайт и приложение за мобилни устройства; услуга за електронна поща; защитена услуга за създаване на профил, която позволява на заявителите при необходимост да предоставят допълнителна информация и/или документация; портал за превозвачи; уеб услуга за осъществяване на комуникация между централната система и външните заинтересовани страни, както и софтуер, чрез който централното звено на ETIAS и националните звена на ETIAS да обработват заявленията.

Информационната система на ETIAS ще използва до максималната възможна и технически осъществима степен хардуерните и софтуерните компоненти на Системата за влизане/излизане и нейната комуникационна инфраструктура. Ще се създаде оперативна съвместимост и с други информационни системи, в които ETIAS ще прави справки, като ВИС, данните на Европол, Шенгенската информационна система (ШИС), Евродак и Европейската информационна система за регистрите за съдимост (ECRIS).

Централното звено на ETIAS ще бъде създадено в рамките на Европейската гранична и брегова охрана и ще бъде част от нейната правна и политическа рамка. Централното звено на ETIAS ще функционира в 24-часов режим на работа, 7 дни в седмицата и ще има четири основни задачи: 1) да гарантира, че данните, съхранявани в досиетата на заявленията, и записаните в информационната система на ETIAS данни са верни и актуални, 2) при необходимост да проверява заявленията за разрешение за пътуване с цел отстраняване на евентуални неясноти относно самоличността на заявителя, когато в резултат от автоматизирания процес бъде намерено съответствие, 3) да определя, изпитва, прилага, оценява и преразглежда специфичните рискови показатели на правилата на ETIAS за проверки след допитване до Съвета на ETIAS по проверките и 4) да провежда редовни одити на управлението на заявленията и прилагането на правилата на ETIAS за проверки, по-специално във връзка с отражението им върху основните права и най-вече върху неприкосновеността на личния живот и защитата на данните.

Национални звена на ETIAS ще бъдат създадени във всяка държава членка и ще отговарят основно за провеждането на оценка на риска и вземането на решение относно разрешаването на пътуване по заявления, които са получили отказ при автоматизирания процес на обработка. Те ще трябва да разполагат с подходящи ресурси, за да изпълняват задачите си в 24-часов режим на работа, 7 дни в седмицата. При необходимост те ще се консултират с други национални звена и с Европол и ще изготвят становища, когато други държави членки се обръщат към тях. Те ще изпълняват ролята и на национални централни звена за достъп във връзка с искания за достъп за целите на правоприлагането до данните в ETIAS с цел предотвратяване, разкриване и разследване на терористични или други тежки престъпления, попадащи в техните правомощия.

В Европейската гранична и брегова охрана ще бъде създаден и **Съвет на ETIAS по проверките** с консултативна функция. В състава му ще влизат по един представител от всяко национално звено на ETIAS и представител на Европол, а консултации с него ще се провеждат относно определението, оценката и преразглеждането на рисковите показатели, както и относно прилагането на списъка на ETIAS за наблюдение.

Приложно поле

ETIAS ще се прилага спрямо освободени от виза граждани на трети държави, в това число — във връзка с проверката относно рискове за сигурността и общественото здраве — спрямо членове на семейството на граждани на Европейския съюз и на ползващи се от правото на свободно движение граждани на трети държави, ако тези членове на семейството не притежават карта за пребиваване.

ETIAS няма да се прилага спрямо: притежателите на визи за дългосрочно пребиваване, притежателите на разрешителни за местен граничен трафик, гражданите на градовете-държави в Шенгенското пространство, притежателите на дипломатически паспорти и членовете на екипажи на кораби или самолети по време на изпълнение на служебните им задължения, гражданите на трети държави, които са членове на семейството на граждани на ЕС или на ползващ се от правото на свободно движение съгласно правото на Съюза гражданин на трета държава, и които притежават валидна карта за пребиваване, и признатите бежанци, лица без гражданство или други лица, които пребивават в държава членка и притежават документ за пътуване, издаден от нея.

ETIAS не се прилага спрямо граждани на ЕС. Следователно гражданите на трети държави с множество гражданства, сред които и на държава — членка на ЕС, трябва да използват паспорта, издаден от държава — членка на ЕС, за влизане в Шенгенското пространство.

Притежателите на разрешителни за местен граничен трафик са изключени от приложното поле на регламента за ETIAS, тъй като все още предстои извършването на щателна оценка на рисковете за сигурността, свързани с тази категория лица, в съответствие с Регламент (ЕО) № 1931/2006 за определяне на правилата за местния граничен трафик на външните сухопътни граници на държавите членки и за изменение на разпоредбите на Шенгенската конвенция. Европейската комисия ще разгледа необходимостта от изменение на Регламент (ЕО) № 1931/2006, за да се гарантира, че условията за издаване на разрешителни за местен граничен трафик осигуряват извършването на подходящи оценки на риска за сигурността, като същевременно не се засягат по никакъв начин улесненията, предоставени на притежателите на разрешителни за местен граничен трафик по силата на Регламент (ЕО) № 1931/2006 и Кодекса на шенгенските граници. Европейската комисия ще разгледа също така защитните елементи на самото разрешително.

Подаване на заявление за разрешение за пътуване и процедура за издаване

Със законодателното предложение се определят подробно практическите стъпки и процесът за издаване или отказ на разрешение за пътуване. На фигурата по-долу е представен общ преглед на процеса от гледна точка на освободения от виза гражданин на трета държава.

Фигура 1: Пътуване при условията на ETIAS

Заявление онлайн

Преди планираното пътуване заявителят създава заявление онлайн посредством специално предназначен за целта уебсайт или мобилно приложение.

За да попълни заявлението, всеки заявител ще трябва да предостави следните данни:

- фамилно име, собствено име или имена, фамилно име по рождение, обичайно име или имена; дата на раждане, място на раждане, държава на раждане, пол, настоящо гражданство, собствени имена на родителите на заявителя; домашен адрес;
- документ за пътуване;
- друго гражданство, ако е приложимо;
- информация за постоянно пребиваване;
- адрес на електронна поща и телефонен номер;
- държава членка на планирано първо влизане;
- данни за образователен ценз и настояща професия;
- отговори на набор от въпроси за лицето, които са необходими на ETIAS (относно заболявания с епидемичен потенциал или други инфекциозни болести или заразни паразитни болести; данни за съдимост; престой във зони на военни действия; и предишни решения за отвеждане до границата или нареждания за напускане на територията на държава — членка на ЕС);

- ако заявителят е ненавършило пълнолетие лице, самоличността на лицето, което отговаря за него;
- ако заявлението се подава от лице, различно от заявителя, самоличността на това лице и на дружеството, което то представлява (ако е приложимо);
- За непритежаващи карти за пребиваване членове на семейството на граждани на ЕС/ползвачи се от правото на свободно движение граждани на трети държави: статута им на член на семейството; данните за самоличността на члена на семейството, с когото заявителят има семейни връзки; семейните им връзки с този член на семейството.

Попълването на формуляра на заявлението онлайн по принцип отнема не повече от десет минути. Освен притежанието на валиден паспорт, не се изисква никаква друга документация, за да се отговори на зададените въпроси.

В ETIAS ще се приемат заявления, подадени от името на заявителя, когато освободените от виза граждани на трети държави не могат да създадат заявление самостоятелно (например поради възрастта си, нивото си на грамотност, липсата на достъп или способности за ползване на информационни технологии). В такива случаи заявлението може да бъде подадено от трето лице, при условие че в заявлението бъдат посочени данни за самоличността му.

Заявителите, които възнамеряват да пътуват от далечни дестинации, обикновено купуват билет онлайн или чрез пътническа агенция. И двете възможности включват използването на информационни технологии. Следователно заявителят ще има пряк достъп до технологията, необходима за попълване и подаване на заявлението на ETIAS, или ще има възможност да поиска от пътническата агенция да го направи от негово име.

Плащане на таксата

Щом заявлението е готово, всички заявители, навършили 18 години, ще трябва да платят такса в размер на 5 евро за всяко подадено заявление. Плащането ще се извършва електронно в евро чрез кредитна карта или други начини на плащане. Наличните начини на плащане може да бъдат регламентирани по-подробно на по-късен етап, за да се включат допълнителни и актуални средства за плащане, като се вземат под внимание развитията в технологиите и тяхното наличие с оглед да не се възпрепятстват освободените от визови изисквания граждани на трети държави, които може да нямат достъп до определени средства за плащане, когато кандидатстват за разрешение в ETIAS.

Плащането ще се уреди чрез банка или финансов посредник. Данните, които се изискват за извършване на плащането, ще се предоставят единствено на дружеството, осъществяващо финансовата транзакция, и няма да се обработват от ETIAS във връзка със заявлението.

Щом плащането бъде получено, заявлението в ETIAS се подава автоматично.

Обработване на заявленията

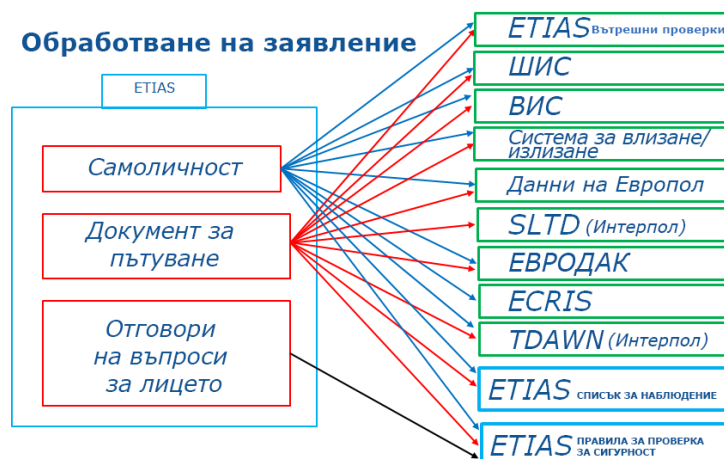
Процесът на оценяване и вземане на решение по дадено заявление ще започне незабавно след потвърждаването на плащането на таксата.

Заявлението ще се обработи автоматизирано. Когато е приложимо, заявлението ще бъде обработено ръчно от централното звено на ETIAS и националното звено или съответно националните звена на ETIAS.

Стъпка 1 — Автоматизирано обработване

При тази автоматизирана стъпка ще се обработват данни, свързани със самоличността, документа за пътуване и отговорите на въпросите за лицето. В рамките на няколко минути централната система ще пристъпи към напълно автоматизирана кръстосана проверка на предоставената от заявителя информация спрямо други информационни системи, създаден в рамките на ETIAS списък за наблюдение и ясно определени правила на ETIAS за проверки.

Фигура 2: Автоматизирано обработване на заявленията

Целта на този автоматизиран процес е да се гарантира, че:

- не е налице друго валидно разрешение за пътуване, предоставените в заявлението данни относно документа за пътуване не съвпадат с тези в друго заявление за разрешение за пътуване, свързано с различни данни за самоличност, и заявителят или свързаният документ за задгранично пътуване не съвпадат с тези в заявление, при което разрешението за пътуване е било отказано, отнето или отменено (ETIAS);
- за заявителя няма сигнал за отказ за влизане (ШИС) и/или документът за пътуване, използван за заявлението, не съвпада с документ за пътуване, който е обявен за изгубен, откраднат или невалиден (ШИС и SLTD на Интерпол);
- за заявителя няма сигнал на основание на европейска заповед за арест или не се издирва за арест с цел екстрадиране (ШИС);
- понастоящем или в миналото заявителят не е обявен за лице, пресрочило разрешения срок на престой, или не му е отказвано влизане (Система за влизане/излизане);
- на заявителя не е отказвано заявление за виза във Визовата информационна система (ВИС — това важи за граждани на държави, за които отмяната на визовия режим е в сила от пет или по-малко години, както и за заявителя, които имат гражданство на повече от една държава);
- заявителят и предоставените в заявлението данни съответстват на информация, записана в данните на Европол;

- проведена е оценка на риска във връзка с рисковете от незаконна миграция, по-специално дали за заявителя има постановено решение за връщане или разпореждане за отвеждане до границата, постановено след оттегляне или отказ на молба за предоставяне на международна закрила (ЕВРОДАК¹¹);
- няма регистрирано съдебно досие (ECRIS);
- заявителят и/или неговият документ за пътуване не са обект на сигнал на Интерпол (TDAWN).

Чрез този автоматизиран процес ще се гарантира също така, че заявителят не е в списъка на ETIAS за наблюдение, и ще се проверява дали заявителят е отговорил утвърдително на някой от свързаните с миналото му въпроси в ETIAS.

За оценяване на досието на заявлението ще се използват ясно определени правила за проверки в рамките на централната система на ETIAS. Тези правила ще се състоят от алгоритъм, който ще сравнява регистрираните в досието на заявлението в ETIAS данни и специфични показатели за риска, сочещи към идентифицирани рискове, свързани с незаконната миграция, сигурността или общественото здраве. Специфичните показатели за риска ще бъдат определени от централното звено на ETIAS след допитване до Съвета на ETIAS по проверките (вж. по-долу).

Рисковете, свързани с незаконната миграция, сигурността или общественото здраве, ще бъдат определени въз основа на:

- статистически данни на Системата за влизане/излизане относно необичайно високи проценти на пресрочване на престой или откази на влизане по отношение на конкретни групи граждани на трети държави;
- статистически данни на ETIAS относно откази на разрешения за пътуване поради рискове, свързани с незаконната миграция, сигурността или общественото здраве, по отношение на конкретни групи граждани на трети държави;
- генерирани статистически данни както от Системата за влизане/излизане, така и от ETIAS, показващи взаимозависимости между събраната посредством формуляра на заявлението в ETIAS информация и пресрочвания на престой или откази на влизане;
- предоставена от държавите членки информация относно идентифицирани от тях специфични показатели за риска или заплахи за сигурността;
- предоставена от държавите членки, както и от Европейския център за профилактика и контрол върху заболяванията (ECDC) информация относно конкретни рискове за общественото здраве.

Тези правила за проверки и рисковете, свързани с незаконната миграция, сигурността или общественото здраве, ще бъдат целенасочени, пропорционални и конкретни. Масивите от данни, използвани за тези правила, при никакви обстоятелства няма да са основани на расата или етническия произход на лицето, на неговите политически възгледи, религиозни или философски убеждения, членство в професионална организация, сексуален живот или сексуална ориентация.

¹¹ COM(2016) 272 final.

Ако при автоматизирания процес не бъде намерено никакво съответствие или елемент, изискващ допълнителен анализ, разрешението за пътуване се издава автоматично и заявителят се уведомява по електронна поща. Такъв положителен отговор ще бъде даван за преобладаващото мнозинство от заявленията (което се очаква да надхвърли 95% от случаите) и ще бъде съобщаван на заявителя в рамките на минути след плащането.

Ако при автоматизирания процес бъде намерено съответствие или елементи, които изискват допълнителен анализ, заявлението ще премине през допълнителна ръчна оценка.

Стъпка 2 (при необходимост) — ръчно обработване от централното звено на ETIAS

Ако при автоматизирания процес на разглеждане се съобщи за съответствие от други информационни системи, списъка на ETIAS за наблюдение или специфичните показатели за риска или не може да се стигне до окончателно решение поради несигурност относно самоличността на заявителя, следва ръчно разглеждане от централното звено на ETIAS. Централното звено на ETIAS ще провери заявлението, за да отстрани евентуални неясноти, свързани със самоличността на заявителя, като използва съобщената чрез автоматизирания процес информация. Този процес може също да доведе до положително решение по заявлението в рамките на 12 часа. Ако е налице потвърдено съответствие, заявлението се предава на националното звено на ETIAS на държавата членка на първо влизане така, както е декларирана от заявителя при подаването на заявлението.

Очаква се още 3—4 % от заявленията да получават положително решение след проверката на данните, извършвана от централното звено на ETIAS. По този начин остават 1—2 % от заявленията в ETIAS, при които е съобщено съответствие или съответствия, които следва да бъдат предадени на националните звена на ETIAS за ръчно обработване и вземане на решение.

Стъпка 3 (когато е приложимо) — ръчно обработване от националното звено на ETIAS на държавата членка на планирано първо влизане

Ако при осъществявания от централната система на ETIAS автоматизиран процес бъде намерено (потвърдено) попадение в някоя от базите данни, с които е направена справка, или в списъка на ETIAS за наблюдение и/или се окаже, че заявителят попада в обхвата на правилата за проверки, заявлението ще бъде прехвърлено към националните звена на ETIAS.

Прехвърлянето на дадено заявление от ETIAS към конкретна държава членка ще бъде автоматизирано и насочено към държавата членка, която пътуващият е посочил във формуляра на заявлението като планирана първа точка на влизане.

Щом заявлението бъде прехвърлено към компетентното национално звено на ETIAS, то ще трябва да направи оценка на досието на заявлението и да уведоми заявителя за решението си (отрицателно или положително) не по-късно от 72 часа след подаване на заявлението. Задачата на компетентното национално звено на ETIAS ще бъде оценяването на риска, свързан с незаконната миграция, сигурността или общественото здраве, и вземането на решение за издаване или отказване на разрешение за пътуване.

Когато заявителят получи отрицателно решение по заявлението си, той при всички случаи има право да го обжалва. Жалбите се подават в държавата членка, която е взела решението по заявлението, и в съответствие с нейното национално право. Освен това се предвижда специална процедура в ситуации, при които по причини от хуманитарен характер или от национален интерес или поради международни задължения националните звена на ETIAS може да издадат разрешение за пътуване с ограничена териториална и времева валидност.

Когато информацията, предоставена от пътуващия във формуляра на заявлението, не позволява на компетентното национално звено на ETIAS да вземе решение дали да издаде или да откаже разрешение за пътуване, то може да поиска от заявителя допълнителна информация и/или документация. Искането ще се съобщи на заявителя по електронната поща и в него ще се посочва ясно липсващата информация и/или документация, която следва да бъде предоставена. Тази информация ще трябва да се предостави в срок до седем работни дни и националното звено на ETIAS ще трябва да я обработи не по-късно от 72 часа след датата на подаване от страна на пътуващия. При извънредни обстоятелства заявителят може да бъде поканен по електронната поща да се яви на събеседване в консулство в държавата, в която пребивава.

Когато осъществяват ръчна оценка на заявления, за които са компетентни, националните звена на ETIAS могат да използват информация, която е налична в национални бази данни или в други децентрализирани системи, до които имат достъп. В този процес компетентните органи на други държави членки и Европол също ще бъдат консултирани и ще получат достъп до относимата допълнителна информация или до документацията, ако носят отговорност за данните, които са довели до намирането на съответствие в хода на кръстосаната проверка на други информационни системи. В такъв случай националното звено на ETIAS на държавите членки, които са били консултирани, ще изготви мотивирано положително или отрицателно становище по заявлението в рамките на 24 часа, което ще бъде регистрирано в досието на заявлението. Когато едно или повече национални звена на ETIAS, с които е направена справка, изготвят отрицателно становище по заявлението, компетентната държава членка отказва разрешение за пътуване.

Във връзка с тази процедура на ръчно обработване е наложително компетентните правоприлагащи органи да имат достъп до относима и ясно определена информация в ETIAS, когато това е необходимо за предотвратяването, разкриването или разследването на терористични и други тежки престъпления. Достъпът за целите на правоприлагането до съдържащите се във Визовата информационна система (ВИС) данни вече е доказал ефективността си при подпомагане на разследващите органи да постигат съществен напредък по случаи, свързани с трафик на хора, тероризъм или трафик на наркотици. Визовата информационна система обаче не съдържа данни относно освободените от виза граждани на трети държави.

Във времена на глобализирана престъпност може да се наложи правоприлагащите органи да получат достъп до информацията, генерирана от ETIAS, във връзка с конкретно разследване и с цел да съберат доказателства и информация, свързани с лице, което е заподозряно за извършването на престъпление или за което се предполага, че е жертва на престъпление. Съхраняваните в ETIAS данни може също така да са необходими за установяване на самоличността на извършител на терористично или друго тежко престъпление, особено когато са необходими спешни действия. Достъп до данните в ETIAS за тези цели следва да се дава единствено при представяне на мотивирано искане от компетентните органи, в което се излагат причините за необходимостта от такъв достъп. Искането следва да бъде обект на предварителен преглед от съд или орган, даващ гаранции за пълна независимост и безпристрастност. В изключително спешни случаи обаче може да е от решаващо значение правоприлагащите органи да получат незабавно личните данни, необходими за предотвратяване на тежко престъпление или за наказателно преследване на извършителите. В тези случаи прегледът на личните данни, получени от ETIAS, се осъществява възможно най-бързо след предоставяне на достъп на компетентните органи до тях.

За да се предотврати системното търсене в ETIAS от страна на правоприлагащите органи, достъпът до съхраняваните в централната система на ETIAS данни ще се осъществява само във връзка с конкретни случаи и когато е необходим за целите на предотвратяването,

разкриването или разследването на терористични и други тежки престъпления. Оправомощените органи и Европол следва да искат достъп до ETIAS само когато имат основателни причини да считат, че този достъп ще осигури информация, която значително ще им помогне в предотвратяването, разкриването или разследването на терористично или друго тежко престъпление. Оправомощените органи и Европол следва да искат достъп до ETIAS само ако предходни търсения във всички относими национални бази данни на държавата членка и базите данни в Европол не са довели до получаване на исканата информация.

Ако ръчното обработване на заявлението се осъществява вследствие намерено в данните на Европол съответствие, националното звено на ETIAS на компетентната държава членка ще се консултира с Европол в случаите, попадащи в правомощията на Европол. В тези случаи националното звено на ETIAS на съответната държава членка ще предаде на Европол относимите данни от досието на заявлението, както и съответствието или съответствията, необходими за целите на консултацията, и относимата допълнителна информация или документация, предоставена от заявителя. Европол ще предостави мотивирано становище в срок до 24 часа.

Националното звено на ETIAS ще качи информацията относно окончателното решение в централната система. Когато системата съобщи решението на заявителя, той ще бъде уведомен, ако е приложимо, относно националния орган, компетентен за обработването и вземането на решение по неговото разрешение за пътуване. Централната система, централното звено и националното звено на ETIAS ще поддържат регистри за всички извършени операции по обработване на данни. В тях ще се посочват датата и часът, данните, използвани за автоматизираното обработване на заявленията, и откритите попадения при осъществяване на проверките. Вземането положително или отрицателно решение относно разрешението за пътуване ще бъде обосновано и разяснено. Решението и съответната му обосновка се регистрират в индивидуалното досие на заявлението в ETIAS от субекта, който е взел решението.

При всички случаи окончателното решение се взема от националното звено на ETIAS в срок до две седмици след получаване на заявлението в централната система.

Отговаряне на заявителите

Заявителите ще получат съобщение по електронната поща с валидно разрешение за пътуване и номера на това разрешение или обосновка за отказа. Срокът на валидност на разрешението за пътуване ще е пет години (или до изтичане на срока на валидност на паспорта). Ако е отказано разрешение за пътуване, заявителят ще бъде уведомен за националния орган, компетентен за обработването и вземането на решение по разрешението му за пътуване, и ще получи информация за процедурата, която трябва да се следва в случай на обжалване.

Проверки от страна на превозвачите

Превозвачите трябва да проверяват дали освободените от виза граждани на трети държави притежават валидно разрешение за пътуване от ETIAS, преди да ги допуснат на борда на транспортните си средства. Те биха могли да осъществят проверката чрез онлайн интерфейс или други мобилни технически решения.

Ако на пътуващо лица с валидно разрешение за пътуване впоследствие бъде отказано влизане, превозвачът продължава да носи отговорност за връщането му до отправната точка на пътуването, но няма да му бъде наложена никаква санкция.

Ако на пътуващ, който не притежава валидно разрешение за пътуване, бъде разрешено да се качи на борда на транспортното средство и впоследствие му бъде отказано влизане, превозвачът не само продължава да носи отговорност за връщането му до отправната точка на пътуването, но ще му бъде наложена и санкция.

Пристигане на контролно-пропускателен пункт на граница на Шенгенското пространство

Когато пътуващото лице пристигне на контролно-пропускателния пункт, граничният служител ще прочете електронно данните от документа за задгранично пътуване като част от стандартната процедура за граничен контрол. Това ще задейства справки в различни бази данни, както е предвидено в Кодекса на шенгенските граници, в това число справка в ETIAS, която ще предостави информация за актуалния статус на разрешението за пътуване. Самото досие в ETIAS няма да бъде достъпно за граничния служител за целите на граничния контрол.

Ако не е налице валидно разрешение за пътуване, граничният служител ще трябва да откаже влизане в Шенгенското пространство и ще приключи процедурата по граничен контрол по съответния ред. Пътуващото лице, както и отказът да бъде допуснато в Шенгенското пространство се регистрират в Системата за влизане/излизане съгласно Регламента за Системата за влизане/излизане.

Ако е налице валидно разрешение за пътуване, процедурата за граничен контрол се извършва съгласно Кодекса на шенгенските граници. В резултат от тази процедура на пътуващото лица може да бъде разрешено да влезе в Шенгенското пространство или да му бъде отказан достъп при условията, определени в Кодекса на шенгенските граници.

Отнемане или отмяна на разрешения за пътуване

Издадено разрешение за пътуване трябва да се отмени или отнеме веднага щом се установи, че условията за издаването му не са били изпълнени към момента на издаването или вече не са към настоящия момент, особено когато са налице сериозни основания да се счита, че разрешението за пътуване е придобито с измама. Решението за отнемане или отмяна по принцип ще се взема от органите на държавата членка, която разполага с доказателствата, довели до отнемането или отмяната, или от националното звено на ETIAS на държавата членка на първо влизане така, както е декларирана от заявителя.

По-специално, когато ШИС бъде подаден нов сигнал във връзка с отказ на влизане, ШИС ще информира централната система на ETIAS, която на свой ред ще провери дали този нов сигнал съответства на валидно разрешение за пътуване. Ако има такова съответствие, държавата членка, създала сигнала, ще бъде уведомена незабавно и ще трябва да пристъпи към отнемане на разрешението за пътуване.

Роля на Европол

Европол допринася към добавената стойност, която ETIAS ще предостави по отношение на вътрешната сигурност на ЕС. Това е отражение на ролята на Европол като информационен център на ЕС и основен инструмент за сътрудничество в областта на сигурността в рамките на подобрената правна уредба. Предоставените от заявителите данни за получаване на разрешение от ETIAS ще бъдат обект на кръстосана проверка с данните, съхранявани от Европол във връзка с лица, заподозрени в извършването на престъпление или за участие в престъпление, които са осъдени за такова престъпление или за които са налице фактически данни или основателни причини да се счита, че ще извършат такова престъпление. Европол

се намира в уникалната позиция да съпоставя информация, която не е на разположение на отделните държави членки или в други бази данни на ЕС.

Поради тази причина Европол ще участва в определянето на правилата на ETIAS за проверки чрез участието си в Съвета на ETIAS по проверките. Освен това ще управлява списъка на ETIAS за наблюдение в рамките на данните на Европол. В допълнение националните звена на ETIAS могат да правят справки с Европол след намиране на съответствие при автоматизираното обработване в ETIAS в случаите, попадащи в правомощията на Европол. Така когато правят оценка на заявление в ETIAS, подадено от лице, което може да представлява заплаха за сигурността, националните звена на ETIAS ще могат да се възползват от относимата информация, която евентуално е на разположение в Европол. Накрая, Европол може да поиска справка с данните, съхранявани в централната система на ETIAS, по конкретен случай, в който Европол подпомага действията на държавите членки за предотвратяване, разкриване или разследване на терористични или други тежки престъпления, попадащи в правомощията на Европол.

Техническа инфраструктура на ETIAS

ETIAS ще предостави техническата инфраструктура, чрез която:

- заявителите ще въвеждат данните, необходими за всяко онлайн заявление за разрешение за пътуване, заедно с подходящи насоки в случай на неяснота;
- централната система на ETIAS ще създава, актуализира и заличава заявленията за разрешение за пътуване и информацията, събрана при обработката им, до момента на вземане на решение за предоставяне или отказ на разрешение;
- централната система на ETIAS ще обработва личните данни на заявителя така, че да се направи справка в конкретни бази данни и да се извлече съдържащата се в тях информация относно заявителя за целите на оценката на заявлението;
- граничните служители ще имат достъп до статуса на заявителя във връзка с разрешението на пътуване, като този достъп ще е възможен от всеки шенгенски контролно-пропускателен пункт чрез прочитане на данните от машинно-читаемата зона на документа за пътуване или номера на заявлението;
- превозвачите ще правят справка относно статуса на разрешението за пътуване, като използват единствено данните от машинно-читаемата зона на документа за пътуване или номера на заявлението;
- служителите в централното звено и националните звена на ETIAS ще управляват процеса на обработване на заявленията, в това число комуникацията с компетентните органи на други държави членки и уведомленията, изпращани до заявителите;
- централното звено на ETIAS, както и служителите и компетентните органи в националните звена на ETIAS ще изготвят статистически данни, като използват анонимизирани данни, които не дават възможност за разкриване на самоличността на лицата посредством стесняването на статистическите данни до много малка група.

Техническата инфраструктура на ETIAS трябва да осигурява своевременни отговори за целите на граничния контрол и на превозвачите в режим 24 часа, 7 дни в седмицата и

наличност от 99,9 %. Информационната система на ETIAS трябва също така да гарантира механизми за най-високо равнище на защита на сигурността против вмешателство, достъп и оповестяване на данни пред неоправомощени лица, повреда и загуба на целостта на данните. Спазването на това изискване ще бъде постигнато чрез приемане на план за сигурност като мярка за изпълнение.

Срок за съхранение на данните

По принцип срокът за съхранение на данните от заявленията в ETIAS ще бъде пет години след последното използване на разрешението за пътуване или от последното решение за отказ, отмяна или анулиране на разрешение за пътуване. Този срок за съхранение съответства на срока за съхранение на запис в Системата за влизане/излизане за разрешаване на влизане въз основа на разрешение за пътуване от ETIAS. Това синхронизиране на сроковете за съхранение на данните гарантира, че както записът за влизане, така и свързаното с него разрешение за пътуване се съхраняват за един и същ срок, и това е допълнителен елемент на оперативна съвместимост между ETIAS и Системата за влизане/излизане. Това синхронизиране на сроковете за съхранение на данните е нужно на компетентните органи, за да могат да осъществяват необходимия анализ на риска, изискван от Кодекса на шенгенските граници и ETIAS. Срокът за съхранение на данните ще намали и честотата на повторно регистриране и ще бъде от полза за всички пътуващи. След изтичането на този срок досието на заявлението в ETIAS ще се заличи автоматично и напълно.

Оперативна съвместимост и споделяне на ресурси със Системата за влизане/излизане

В предложения регламент е включен общият принцип, че ETIAS се гради върху оперативната съвместимост на информационните системи, в които ще се правят справки (Системата за влизане/излизане, ШИС, ВИС, данните на Европол, Евродак и ECRIS), както и върху повторното използване на компонентите, разработени за тези информационни системи, по-специално Системата за влизане/излизане. Този подход води също така до значителни икономии на разходи във връзка със създаването и функционирането на ETIAS.

ETIAS и Системата за влизане/излизане ще споделят общо електронен архив на личните данни за граждани на трети държави, като допълнителните данни от заявлението в ETIAS (например информация за местопребиваването, отговори на въпроси за миналото на лицето, адрес по интернет протокол) и записите за влизане/излизане в Системата за влизане/излизане ще се съхраняват отделно, но ще бъдат свързани с това споделяно и единно идентификационно досие. Този подход е изцяло в синхрон със стратегията за оперативна съвместимост, предложена в съобщението от 6 април 2016 г. „По-надеждни и по-интелигентни информационни системи в областта на границите и сигурността“, и ще включва всички подходящи гаранции за защита на данните.

Следните компоненти на Системата за влизане/излизане са споделени или използвани повторно:

- WAN мрежата (внедрена като виртуална мрежа с настоящото наименование Testa-ng, която свързва националните домейни на държавите членки с централния домейн) разполага с достатъчен капацитет да предава комуникациите на ETIAS между националните инфраструктури и централната система;
- националният единен интерфейс, който представлява система от общ характер, разработена и внедрена от eu-LISA с цел предоставяне на набор от комуникационни услуги между националните инфраструктури за граничен контрол и централната система, също ще бъде използван за боравенето със съобщенията в ETIAS.

- техническите средства, които позволяват на превозвачите да правят справки за статуса в ETIAS на пътуващи към Шенгенското пространство освободени от виза граждани на трети държави, ще използват същата услуга като тази, предоставена за Системата за влизане/излизане.
- техническите средства, които позволяват на заявителите да въвеждат заявления към ETIAS (внедрени под формата на уеб интерфейс и мобилна платформа), също ще използват изградената инфраструктура на Системата за влизане/излизане, която позволява на пътуващите да правят справки за остатъка от разрешения престой.

Разходи за фазата на разработване и фазата на експлоатация

Прогнозните разходи за разработването на системата на ETIAS възлизат на 212,1 милиона евро, а средногодишните разходи за функционирането ѝ — на 85 милиона евро. ETIAS ще се самоиздържа финансово, тъй като годишните разходи за функционирането ѝ ще се покриват от приходите от такси.

Съществуващи разпоредби в областта на предложението

Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. относно Кодекс на Съюза за режима на движение на лица през границите (Кодекс на шенгенските граници).

Регламент (ЕО) № 767/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно Визовата информационна система (ВИС) и обмена на данни между държави членки относно визите за краткосрочно пребиваване (Регламент за ВИС).

Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Визов кодекс на Общността.

Регламент (ЕО) № 1987/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 г. за създаването, функционирането и използването на Шенгенска информационна система от второ поколение (ШИС II).

Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Система за влизане/излизане с цел регистриране на данните относно влизането и излизането и данните относно отказа за влизане на граждани на трети държави, преминаващи външните граници на държавите — членки на Европейския съюз, за определяне на условията за достъп до Системата за влизане/излизане за целите на правоприлагането и за изменение на Регламент (ЕО) № 767/2008 и Регламент (ЕС) № 1077/2011 COM(2016) 194 final.

Регламент (ЕС) № 603/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. за създаване на система Евродак за сравняване на дактилоскопични отпечатъци с оглед ефективното прилагане на Регламент (ЕС) № 604/2013 за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство и за искане на сравнения с данните в Евродак от правоприлагащите органи на държавите членки и Европол за целите на правоприлагането и за изменение на Регламент (ЕС) № 1077/2011 за създаване на Европейска агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в областта на свободата, сигурността и правосъдието.

Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Рамково решение 2009/315/ПВР на Съвета във връзка с обмена на информация за гражданите на трети

държави и във връзка с Европейската информационна система за регистрите за съдимост (ECRIS) и за замяна на Решение 2009/316/ПВР на Съвета.

Регламент (ЕС) № 1077/2011 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Европейска агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие.

Регламент (ЕС) 2016/1624 на Европейския парламент и на Съвета от 14 септември 2016 г. за европейската гранична и брегова охрана, за изменение на Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 863/2007 на Европейския парламент и на Съвета, Регламент (ЕО) № 2007/2004 на Съвета и Решение 2005/267/ЕО на Съвета.

Регламент (ЕС) № 515/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. за създаване на инструмента за финансово подпомагане за външните граници и визите като част от фонд „Вътрешна сигурност“ и за отмяна на Решение № 574/2007/ЕО.

Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и за замяна и отмяна на решения 2009/371/ПВР, 2009/934/ПВР, 2009/935/ПВР, 2009/936/ПВР и 2009/968/ПВР на Съвета.

2. КОНСУЛТАЦИЯ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Консултация със заинтересованите страни

Предложението за ETIAS бе разработено въз основа на проучване на осъществимостта. Като част от това проучване Комисията събра становищата на експерти на държавите членки в областта на граничния контрол и сигурността. Освен това основните елементи на предложението за ETIAS бяха обсъдени в рамките на Експертната група на високо равнище по въпросите на оперативната съвместимост, която бе създадена вследствие от съобщението от 6 април 2016 г. относно по-надеждни и по-интелигентни граници. Консултации се проведеха и с представители на въздушните, морските и железопътните превозвачи, както и с представители на държавите — членки на ЕС, с външни сухопътни граници. Като част от проучването на осъществимостта бе предприета консултация и с Агенцията за основните права.

Оценка на въздействието

Законодателното предложение за ETIAS се основава на резултатите от проучването на осъществимостта, проведено от юни до октомври 2016 г.

3. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Обобщение на предлаганите мерки

В законодателното предложение се определят целите, функционалните характеристики и отговорностите във връзка с ETIAS. С предложението се възлага на Европейската гранична и брегова охрана да осигури създаването и управлението на централно звено на ETIAS. Освен това на Европейската агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в областта на свободата, сигурността и правосъдието (eu-LISA) се възлага да разработи и осигури техническото оперативно управление на системата. На

Европол също е дадена значителна роля във връзка с гарантирането на изпълнението на целите на ETIAS в областта на сигурността.

Следователно настоящото предложение налага изменения на Регламент (ЕС) № 2016/399, Регламент (ЕС) № 2016/1624, Регламент (ЕС) № 1077/2011 и Регламент (ЕС) 2016/794.

Налагащите се изменения в регламентите относно системите на ЕС, в които ETIAS ще прави справки, са предмет на отделни предложения на Комисията.

В настоящото законодателно предложение се установяват елементите на ETIAS. Техническите и оперативните подробности ще бъдат договорени на по-късен етап в рамките на решения за изпълнение, в които Комисията приема по-нататъшни мерки и правила относно:

- създаването и проектирането в общ вид на оперативната съвместимост;
- спецификациите и условията за уебсайта;
- въвеждането на данните;
- определянето на конкретни категории данни;
- достъпа до данните;
- определянето на информационните системи, в които ще се правят справки;
- определянето на правилата за проверките;
- изменянето, заличаването на данни и заличаването им преди изтичане на установения срок;
- поддържането и достъпа до записите;
- изискваните експлоатационни характеристики, в това число минималните спецификации за техническото оборудване.

Правно основание

Правното основание, използвано в настоящото предложение за регламент, е член 77, параграф 2, букви б) и г) от Договора за функционирането на Европейския съюз. Член 77, параграф 2, букви б) и г) са подходящото правно основание за подробно уреждане на мерките относно преминаването на външните граници на държавите членки, за разработване на стандартни условия и ред, които да бъдат спазвани от държавите членки при проверка на лицата по тези граници, и за уреждане на мерките за постепенното въвеждане на интегрирана система за управление на външните граници.

Освен това предложението се позовава на член 87, параграф 2, буква а) като правно основание за разрешаване на достъп за целите на правоприлагането при строги условия. За това допълнително правно основание за достъп на правоприлагащите органи се използва обикновената законодателна процедура, която се прилага съгласно член 77, параграф 2, букви б) и г).

Накрая, доколкото с предложението се изменя списъкът със задачи на Европол, то се позовава и на член 88, параграф 2, буква а).

Принцип на субсидиарност

Предложената инициатива попада в приложното поле на член 77, параграф 2, буква б) от ДФЕС, съгласно който Европейският съюз има правомощие да приема мерки, свързани с контрола на лицата и ефективното наблюдение при преминаването на външните граници на държавите членки.

Настоящата правна уредба на ЕС в областта на преминаването на външните граници на държавите членки не предлага възможността за автоматизирани, координирани и еднородни предварителни проверки за сигурност на освободените от виза граждани на трети държави. Това не дава възможност на държавите членки да прилагат общите шенгенски правила по хармонизиран и координиран начин. Налице е ясен трансграничен проблем, тъй като освободените от виза граждани на трети държави могат да избират свободно пункта на първоначално влизане в Шенгенското пространство, за да избегнат определени проверки на някои контролно-пропускателни пунктове. Както по отношение на кандидатите за виза, така и по отношение на освободените от виза граждани на трети държави следва да е налична информация с цел повишаване на ефективността на проверките и на имиграционните проверки на лицата, както и цялостното качество на управлението на външните граници на ЕС.

Тези цели не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки самостоятелно и могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза.

Принцип на пропорционалност

Член 5 от Договора за Европейския съюз гласи, че действията на ЕС не трябва да надхвърлят необходимото за постигане на целите на Договора. Предложената инициатива доразвива достиженията на правото от Шенген, за да се гарантира еднакво прилагане на общите правила на външните граници от всички държави членки, които са отменили контрола по вътрешните граници. С нея се създава инструмент, който предоставя на Европейския съюз средство за гарантиране, че правилата за оценка на рисковете, свързани с незаконната миграция, сигурността и общественото здраве, от освободени от изискването за виза граждани на трети държави се прилагат от всички държави членки спрямо тях също толкова съгласувано, колкото и спрямо граждани на трети държави, от които се изисква да притежават виза.

В нея се предвижда също така предоставяне на достъп за справки с данните, съхранявани в централната система на ETIAS, на правоприлагащите органи, когато това е необходимо в конкретен случай за целите на предотвратяването, разкриването или разследването на терористични или други тежки престъпления. В такъв случай и при условие че предходни търсения в национални бази данни и бази данни на Европол не са довели до получаване на исканата информация, ETIAS предоставя на националните правоприлагащи органи и на Европол своевременно, точен, сигурен и икономически изгоден начин да разследват освободени от виза граждани на трети държави, които са заподозрени в извършването на терористични действия или тежки престъпления или са жертви на такива действия или престъпления. Тя дава възможност на компетентните органи да правят справки в досието на заявлението в ETIAS на освободените от виза граждани на трети държави, които са заподозрени за такива тежки престъпления (или са жертви на такива престъпления).

Предложението съдържа всички подходящи гаранции за защита на данните и е пропорционално по отношение на правото на защита на личните данни. То спазва принципа на „свеждане на данните до минимум“, съдържа строги разпоредби за сигурност на данните и не изисква обработването на данни за срок, който надхвърля абсолютно необходимото за функционирането на системата и постигането на нейните цели. Ще бъдат предвидени и

въведени изцяло всички гаранции и механизми, необходими за ефективната защита на основните права на гражданите на трети държави (вж. раздела по-долу, посветен на основните права).

Няма да бъдат необходими допълнителни процеси или хармонизация на равнище ЕС, за да се осигури функционирането на системата; по този начин предвидената мярка е пропорционална, тъй като не надхвърля необходимото по отношение на действията на равнище ЕС за постигане на определените цели.

Избор на инструмент

Предложени инструменти: регламент.

Други средства не са подходящи поради следната причина:

С настоящото предложение ще бъде създадена централизирана система, посредством която държавите членки ще си сътрудничат помежду си във връзка с управлението на външната шенгенска граница, което изисква обща архитектура и правила за действие. С предложението ще бъдат създадени еднакви за всички държави членки правила за проверките за оценка на риска по отношение на незаконната миграция, сигурността и общественото здраве, свързан с освободени от виза граждани на трети държави, преди тяхното пристигане на външните граници и за достъпа до системата, включително за целите на правоприлагането. Освен това централната система ще се управлява от Европейската гранична и брегова охрана. Следователно тези цели могат да се постигнат изцяло единствено чрез регламент и той следва да бъде избраният правен инструмент.

Основни права

Предложеният регламент има отражение върху основните права, по-специално върху правото на човешко достойнство (член 1 от Хартата на основните права на ЕС), правото на свобода и сигурност (член 6 от Хартата), правото на зачитане на личния и семейния живот (член 7 от Хартата), защитата на личните данни (член 8 от Хартата), правото на убежище (член 18 от Хартата) и защитата в случай на принудително отвеждане, експулсиране и екстрадиране (член 19 от Хартата), правото на недискриминация (член 21 от Хартата), правата на детето (член 24 от Хартата) и правото на ефективни правни средства за защита (член 47 от Хартата).

Легитимният обществен интерес, свързан с гарантиране на високо ниво на сигурност, се влияе положително от внедряването на ETIAS. По-доброто и по-точно определяне на риска за сигурността, свързан с освободените от виза граждани на трети държави, преминаващи външната граница на Шенгенското пространство, подпомага разкриването на трафик на хора (по-специално по отношение на ненавършилите пълнолетие лица) и на трансгранична престъпност, а в по-общ план улеснява идентифицирането на лица, чието присъствие в Шенгенското пространство би представлявало заплаха за сигурността. По този начин ETIAS допринася за подобряване на сигурността на гражданите, които се намират в Шенгенското пространство, и повишава вътрешната сигурност в ЕС.

ETIAS гарантира недискриминационен достъп на всички освободени от виза граждани на трети държави до процеса за подаване на заявление, като се уверява, че взетите решения при никакви обстоятелства няма да са основани на расата или етническия произход на лицето, на неговите политически мнения, религия или философски убеждения, сексуален живот или сексуална ориентация. ETIAS предоставя гаранции за осигуряване на информация на лицата, подали заявления, както и ефективни правни средства за защита.

Във връзка с правото на защита на личните данни в предложението се съдържат всички подходящи гаранции по отношение на личните данни, и по-специално що се отнася до достъпа до тях, който следва да бъде строго ограничен само за целите на настоящия регламент. В него също така се предвиждат права на лицата за правна защита, по-специално правото на съдебна защита, както и надзора на дейностите по обработване от страна на публични независими органи. Посоченото по-горе ограничаване на срока за съхраняване на данните също допринася за зачитането на защитата на личните данни като основно право.

В предложението се предвижда предоставяне на достъп за справки в централната система на ETIAS на националните правоприлагащи органи и Европол за целите на предотвратяването, разкриването или разследването на терористични или други тежки престъпления. Както е предвидено в член 52, параграф 1 от Хартата, всяко ограничаване на правото на защита на личните данни трябва да е подходящо с оглед на постигането на преследваната цел и да не надхвърля необходимото за постигането ѝ. В член 8, параграф 2 от Европейската конвенция за правата на човека също се признава, че намесата на държавните власти в правото на неприкосновеност на личния живот на дадено лице може да бъде оправдана като необходима в интерес на националната сигурност, обществената безопасност или предотвратяването на престъпления, както е в случая с настоящото предложение. Съдът на Европейския съюз също признава, че борбата с тероризма и тежките престъпления, особено с организираната престъпност и тероризма, е от първостепенно значение за гарантирането на обществената сигурност, като ефективността на тази борба може да зависи в голяма степен от използването на модерни информационни технологии и техники за разследване и следователно достъпът до лични данни, предоставен за тези конкретни цели, може да е оправдан, ако се счита за необходим. Ето защо предложението е изцяло в съответствие с Хартата на основните права на Европейския съюз по отношение на правото на защита на личните данни и също така е в съответствие с член 16 от ДФЕС, който гарантира на всеки правото на защита на личните му данни.

Предложението предвижда достъп до ETIAS във връзка с предотвратяването, разкриването или разследването на терористични или други тежки престъпления с цел да се даде достъп до данните, подавани от освободените от виза граждани на трети държави, когато кандидатстват за разрешение за пътуване. Въпреки че сходни данни съществуват във ВИС по отношение на притежателите на виза или кандидатите за такава, данни от такова естество за освободените от виза граждани на трети държави не са налице в никоя друга база данни на ЕС. Глобализирането на престъпността следва глобализирането на икономиката¹². Международните престъпни организации развиват дейността си през границите¹³. Престъпната дейност, като трафикът или контрабандата на хора или контрабандата на незаконни стоки, е свързана с множество преминавания на границите. Съхраняваната във

¹² „Престъпниците се възползват от новите възможности за придобиване на печалба, особено когато могат да разчитат на съществуващи инфраструктури, персонал и контакти. Това важи с особена сила за групировките, участващи в превозването и разпространението на незаконни стоки. Улесненото международно пътуване и транспорт, световното разпространение на интернет и други технологични достижения намалиха значението на географските съображения. Престъпниците действат, без да бъдат спирани от географски граници, и най-мощните групировки вече са световни играчи с оглед на разнообразието им от дейности, работни терени, нива на сътрудничество и гражданство на членовете им“. Оценка на Европол от 2013 г. на заплахите от организираната престъпност в ЕС (ОСТА 2013), стр. 37.

¹³ „Анализ на гражданството на престъпниците и държавите на основна дейност показва, че престъпните групировки все повече действат в международен мащаб. Например Белгия и Португалия съобщават за престъпни групировки, чиято членска маса включва над 60 националности. Двете държави съобщават също така за престъпни групировки, чиято основна престъпна дейност обхваща над 35 държави. Това е ясен признак за значително ниво на сътрудничество между престъпниците, мобилност и обхват в международен план.“: пак там, стр. 34.

ВИС информация е важен източник на сведения за наказателното разследване на участващи в престъпна дейност граждани на трети държави, както е видно от увеличаващото се ползване на ВИС за целите на правоприлагането, както и от ефективността и полезността на системата¹⁴. Такава информация обаче понастоящем не е налице за освободените от виза граждани на трети държави.

По този начин предвиждането на възможност за справки с данните, съхранявани в централната система на ETIAS, за целите на предотвратяването, разкриването или разследването на терористични или други тежки престъпления води до преодоляване на информационната празнота по отношение на освободените от виза граждани на трети държави, и позволява, при необходимост, свързване с информацията, съхранявана в дадено досие на заявление в ETIAS. Освен това, тъй като разрешението за пътуване по принцип ще е валидно за петгодишен срок, може да се наложи националните правоприлагащи органи или Европол да правят справки с данните, съхранявани в централната система на ETIAS, когато информация, свързана с лице и терористичен акт или друго тежко престъпление, стане налична, след като на лицето вече е издадено разрешение за пътуване.

Справките в централната система на ETIAS за целите на предотвратяването, разкриването или разследването на терористични или други тежки престъпления представляват ограничение на правото на защита на личните данни. В предложението се предвиждат ефективни гаранции за смекчаване на последиците от това ограничение:

- ясно очертан обхват на правомощието за лична преценка, предоставено на компетентните органи, и на начина, по който това правомощие се упражнява: Достъп за справки с данните, съхранявани в централната система на ETIAS, за целите на правоприлагането може да бъде даден единствено във връзка с предотвратяването, разкриването или разследването на терористични или други тежки престъпления съгласно определението в Рамково решение 2002/475/ПВР на Съвета относно борбата с тероризма и Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета относно европейската заповед за арест и единствено ако е необходим в даден конкретен случай. Не се допуска достъп до ETIAS във връзка с престъпления, които не са тежки, и с цел системно или масово сравняване на данни.
- мотивирана обосновка на исканията за достъп за целите на правоприлагането: Оправомощените национални правоприлагащи органи и Европол могат да поискат справка с данните, съхранявани в централната система на ETIAS, само ако има основателни причини да се смята, че този достъп ще допринесе съществено за предотвратяването, разкриването или разследването на въпросното престъпление.
- независима проверка преди извършването на справка с данните: Исканията за справка с данните, съхранявани в централната система на ETIAS, в конкретен случай, свързан с предотвратяването, разкриването или разследването на терористични или други тежки престъпления, подлежат на независима проверка, за да се установи дали са спазени строгите условия за искане на такъв достъп за целите на правоприлагането. Тази независима проверка следва да се осъществи предварително от съд или орган, който дава гаранции за пълна независимост и безпристрастност и не е изложен на никакво пряко или косвено външно влияние.

¹⁴ Вж. Работния документ на службите на Комисията, придружаващ Доклада относно прилагането на Регламент (ЕО) № 767/2008, SWD(2016) 328 final.

- свеждане на данните до минимум с цел ограничаване на степента на обработване до минимума, необходим за постигане на целите му: Не всички данни, съхранявани в досието на заявлението в ETIAS, ще бъдат на разположение за целите на предотвратяването, разкриването или разследването на терористични или други тежки престъпления. Някои елементи от данните въобще няма да бъдат налични, тъй като връзката им с наказателното разследване е ограничена (например информацията относно образователния ценз на лицето и дали то представлява евентуален риск за общественото здраве). Други елементи от данните ще бъдат на разположение само ако необходимостта от справка с тях е изрично обоснована в мотивираното искане за справка за целите на правоприлагането и потвърдена от независима проверка (например данни за настоящата професия).
- справка с данните, съхранявани в централната система на ETIAS, като крайна мярка: Националните правоприлагащи органи и Европол могат да искат справка с данните, съхранявани в централната система на ETIAS, само ако предходни търсения във всички относими национални бази данни на държавата членка и базите данни на Европол не са довели до получаване на исканата информация.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Вследствие от проучването на осъществимостта настоящото предложение се основава на предпочетения вариант за системата на ETIAS и необходимата сума е изчислена на 212,1 милиона евро, като включва и достъпа за целите на правоприлагането.

Това финансово подпомагане ще обхване не само разходите за централните компоненти за целия период на МФР (113,4 милиона евро на равнище ЕС, както за разработване, така и за оперативни разходи чрез непряко управление), но и разходите за интегриране на съществуващата национална гранична инфраструктура в държавите членки с ETIAS чрез националните единни интерфейси (NUI) (92,3 милиона евро чрез споделено управление). Предоставянето на финансово подпомагане за националните разходи за интегриране ще гарантира, че при наличието на трудни икономически обстоятелства на национално равнище проектите няма да бъдат застрашени или забавени. По време на фазата на разработване (2018—2020 г.) Комисията ще изразходва обща сума в размер на 4,2 милиона евро (чрез споделено управление) за разходи, свързани с операциите в държавите членки.

От 2020 г. нататък, когато новата система бъде пусната в действие, възможно е бъдещите оперативни разходи в държавите членки да бъдат финансирани от националните им програми в рамките на ФВС (споделено управление). Системата ще бъде пусната в действие обаче след края на настоящата МФР, поради което финансирането на тези разходи следва да се разгледа при обсъждането на следващата многогодишна финансова рамка.

Както eu-LISA, така и Европейската гранична и брегова охрана ще имат нужда от допълнителни човешки и финансови ресурси за изпълнение на новите си задачи, предвидени в регламента за ETIAS. За eu-LISA фазата на разработване ще започне през 2018 г., докато Европейската гранична и брегова охрана ще трябва да бъде обезпечена за периода на действие, за който се изисква постепенно предварително подаване на ресурси от втората половина на 2020 г.

Както се посочва в точка 1 по-горе, ETIAS ще започне да генерира приходи от такси от 2020 г. нататък, за които се предлага да се разглеждат като външни целеви приходи предвид специфичното им естество. Въз основа на настоящите прогнози за броя на заявленията приходите от такси ще бъдат повече от достатъчни за покриване на преките разходи за

разработването и функционирането на ETIAS. На свой ред това ще даде възможност за финансиране на сродни разходи в областта на интелигентните граници.

5. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

Участие

Настоящото предложение доразвива достиженията на правото от Шенген, що се отнася до преминаването на външните граници. Следователно трябва да се вземат предвид описаните по-долу последици във връзка с различните протоколи и споразумения с асоциираните държави:

Дания: В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз (ДЕС) и към Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), Дания не участва в приемането от Съвета на мерки по дял V от трета част на ДФЕС.

Доколкото настоящият регламент представлява развитие на достиженията на правото от Шенген, в срок от шест месеца след вземането на решение от Съвета относно настоящия регламент Дания взема решение, в съответствие с член 4 от посочения протокол, дали да го прилага в националното си право.

Обединеното кралство и Ирландия: В съответствие с членове 4 и 5 от Протокола относно достиженията на правото от Шенген, включени в рамките на Европейския съюз, Решение 2000/365/ЕО на Съвета от 29 май 2000 г. относно искането на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия и Решение 2002/192/ЕО на Съвета от 28 февруари 2002 г. относно искането на Ирландия да участва в някои разпоредби от достиженията на правото от Шенген, Обединеното кралство и Ирландия не участват в Регламент (ЕС) 2016/399 (Кодекс на шенгенските граници), нито в който и да е друг от правните инструменти, известни като „достиженията на правото от Шенген“, а именно правните инструменти за организиране и подпомагане на премахването на контрола по вътрешните граници и произтичащите от това мерки за засилване на контрола по външните граници.

Настоящият регламент представлява развитие на тези достижения и следователно Обединеното кралство и Ирландия не участват в приемането на настоящия регламент и не са обвързани от него, нито от неговото прилагане.

В съответствие с решението на Съда на ЕС по дело C-482/08 Обединено кралство/Съвет, ECLI:EU:C:2010:631, обстоятелството, че настоящият регламент посочва член 87, параграф 2, буква а) и член 88, параграф 2, буква а) като правно основание, наред с член 77, параграф 2, букви б) и г) от ДФЕС, не засяга по-горното заключение, тъй като достъпът за целите на правоприлагането е подчинен на създаването на ETIAS.

Исландия и Норвегия: Процедурите, посочени в Споразумението, сключено от Съвета, от една страна, и Република Исландия и Кралство Норвегия, от друга страна, за асоциирането на последните в процеса на изпълнение, прилагане и развитие на достиженията на правото от Шенген, са приложими, тъй като настоящото предложение доразвива достиженията на правото от Шенген, както е посочено в приложение А към това споразумение¹⁵.

¹⁵ ОВ L 176, 10.7.1999 г., стр. 36.

Швейцария: Настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген¹⁶.

Лихтенщайн: Настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Протокола между Европейския съюз, Европейската общност, Конфедерация Швейцария и Княжество Лихтенщайн относно присъединяването на Княжество Лихтенщайн към Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген¹⁷.

Хърватия, Кипър, България и Румъния: Настоящият регламент за създаване на ETIAS представлява развитие на условията за влизане, описани в член 6 от Регламент (ЕС) 2016/399. Присъединяващите се държави членки трябваше да прилагат тази разпоредба след присъединяването си към Европейския съюз.

¹⁶ ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 52.

¹⁷ ОВ L 160, 18.6.2011 г., стр. 19.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за създаване на Система на ЕС за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS) и за изменение на регламенти (ЕС) № 515/2014, (ЕС) 2016/399, (ЕС) 2016/794 и (ЕС) 2016/1624

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 77, параграф 2, букви б) и г), член 87, параграф 2, буква а) и член 88, параграф 2, буква а) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

след провеждане на консултация с Европейския надзорен орган по защита на данните,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹⁸,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите¹⁹,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) В съобщението на Комисията от 6 април 2016 г., озаглавено „По-надеждни и по-интелигентни информационни системи в областта на границите и сигурността“²⁰, се посочва необходимостта ЕС да укрепи и подобри своите информационни системи, архитектура от данни и обмен на информация в областта на управлението на границите, правоприлагането и борбата с тероризма. В него се подчертава нуждата от по-добра оперативна съвместимост на информационните системи. Важно е да се отбележи, че в него са представени възможни варианти за извличането на максимална полза от наличните информационни системи и, при необходимост, за разработването на нови и допълващи системи за отстраняване на все още съществуващите информационни пропуски.
- (2) Всъщност в Съобщението от 6 април 2016 г. са посочени редица информационни пропуски. Сред тях е фактът, че граничните органи на външните шенгенски граници

¹⁸ ОВ С , , стр. .

¹⁹ ОВ С , , стр. .

²⁰ COM(2016) 205 final.

не разполагат с информацията относно пътуващите лица, освободени от изискването да притежават виза, когато преминават външните граници. В Съобщението от 6 април 2016 г. се обявява, че Комисията ще започне проучване на осъществимостта на създаването на Система на ЕС за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS). Чрез тази автоматизирана система ще се определя дали освободени от виза граждани на трети държави могат да пътуват до Шенгенското пространство преди самото пътуване и дали то представлява риск, свързан със сигурността или незаконната миграция.

- (3) В Съобщението от 14 септември 2016 г., озаглавено „Повишаване на сигурността в свят на мобилност: подобряване на информационния обмен в борбата с тероризма и по-сигурни външни граници“²¹, се потвърждава приоритетът за повишаване на сигурността по външните граници и се представят конкретни инициативи за ускоряване и разширяване на реакцията на ЕС при по-нататъшното укрепване на управлението на външните граници.
- (4) Необходимо е да бъдат уточнени целите на Системата на ЕС за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS), да се определи техническата ѝ архитектура, да бъдат създадени централното звено на ETIAS, националните звена на ETIAS и Съветът на ETIAS по проверките, да бъдат изработени правилата за функционирането на системата и за използването на данните, които заявителите ще въвеждат в нея, да бъдат определени правилата за издаване и отказ на разрешения за пътуване, да бъдат определени целите, за които ще се обработват данните, да бъдат посочени органите, на които е разрешен достъп до данните, както и да се гарантира защита на личните данни.
- (5) ETIAS следва да се прилага спрямо граждани на трети държави, които са освободени от изискването да притежават виза, когато преминават външните граници.
- (6) Тя следва да се прилага също така по отношение на освободени от изискването за виза граждани на трети държави, които са членове на семейството на гражданин на Съюза и за които се прилага Директива 2004/38/ЕО²², или които са членове на семейството на гражданин на трета държава, който се ползва от правото на свободно движение съгласно правото на Съюза, и които не притежават карта за пребиваване, посочена в Директива 2004/38/ЕО. Член 21, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз гласи, че всеки гражданин на Съюза има право свободно да се движи и да пребивава в рамките на територията на държавите членки при спазване на ограниченията и условията, предвидени в Договорите, и на мерките, приети за тяхното осъществяване. Съответните ограничения и условия се съдържат в Директива 2004/38/ЕО относно правото на гражданите на Съюза и на членовете на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки.

²¹ COM(2016) 602 final.

²² Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща Директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО.

- (7) Както е потвърдено от Съда на Европейския съюз²³, такива членове на семейството имат право да влязат на територията на държавата членка и да получат входна виза за целта. Следователно и членовете на семейството, освободени от задължението за виза, следва да имат право да получат разрешение за пътуване. Държавите членки следва да предоставят на такива лица всички улеснения за получаване на необходимото разрешение за пътуване, което трябва да бъде издадено безплатно.
- (8) Правото на получаване на разрешение за пътуване не е безусловно, тъй като може да бъде отказано на онези членове на семейството, които представляват риск за обществения ред, обществената сигурност или общественото здраве, в съответствие с Директива 2004/38/ЕО. В този контекст членовете на семейството могат да бъдат задължени да предоставят личните си данни, свързани с установяване на самоличността им и статута им, единствено доколкото тези данни са относими за оценката на заплахата за сигурността, която биха могли да представляват. По същия начин разглеждането на заявленията им за разрешение за пътуване следва да се осъществява единствено във връзка с опасения по отношение на сигурността, а не на миграционни рискове.
- (9) ETIAS следва да създаде разрешение за пътуване за граждани на трети държави, освободени от изискването за притежание на виза при преминаване на външните граници (наричано по-нататък „изискването за виза“), което дава възможност да се определи дали присъствието им на територията на държавите членки не представлява риск, свързан с незаконната миграция, сигурността или общественото здраве. Притежанието на валидно разрешение за пътуване следва да бъде ново условие за влизане на територията на държавите членки, но притежанието на такова разрешение само по себе си не поражда автоматично право на влизане.
- (10) ETIAS следва да допринесе за високо ниво на сигурност, за предотвратяване на незаконната миграция и за опазване на общественото здраве чрез представяне на оценка на посетителите преди пристигането им на външните гранични контролно-пропускателни пунктове.
- (11) ETIAS следва да допринесе за улесняването на граничните проверки, извършвани от граничните служители на външните гранични контролно-пропускателни пунктове, и да осигури съгласувана и хармонизирана оценка на гражданите на трети държави, които възнамеряват да посетят Шенгенското пространство и са обект на изискването за разрешение за пътуване. В допълнение системата следва да способства за подобро информиране на заявителите относно това дали отговарят на условията за влизане в Шенгенското пространство. Освен това ETIAS следва да допринесе също така за улесняване на граничните проверки, като намали броя на отказите за влизане на външните граници.
- (12) ETIAS следва също така да подпомогне постигането на целите на Шенгенската информационна система (ШИС) във връзка със сигналите относно лица, издирвани за арест с цел предаване или екстрадиране, изчезнали лица, които се издирват, за да съдействат в съдебно производство, и лица за проверки от разстояние или явни проверки. За тази цел ETIAS следва да осъществява автоматизирано обработване на досиетата на заявленията спрямо относимите сигнали в ШИС. Това обработване ще се

²³ Решение на Съда от 31 януари 2006 г. по дело C-503/03 Комисия/Испания (Сборник, 2006 г., стр. I-1097).

извършва с оглед подпомагане на ШИС. В тази връзка всяко намерено при сравняването съответствие следва да се съхранява в ШИС.

- (13) ETIAS следва да се състои от широкомащабна информационна система — „информационна система на ETIAS“, централен екип — „централно звено на ETIAS“, и национални екипи — „национални звена на ETIAS“.
- (14) Централното звено на ETIAS следва да бъде част от Европейската агенция за гранична и брегова охрана. Централното звено на ETIAS следва да отговаря за проверяване на заявленията за разрешение за пътуване, които са получили отказ при автоматизираното обработване, за да определи дали личните данни на заявителя съвпадат с личните данни на лицето, за което е било намерено съответствие, както и да отговаря за правилата за проверки и за извършване на редовни одити на обработването на заявленията. Централното звено на ETIAS следва да функционира в 24-часов режим на работа, 7 дни в седмицата.
- (15) Всяка държава членка следва да създаде национално звено на ETIAS, което да отговаря основно за разглеждането и вземането на решение дали да се издаде, или да се откаже разрешение за пътуване. Националните звена на ETIAS следва да сътрудничат помежду си и с Европол за целите на оценяването на заявленията. Националното звено на ETIAS следва да функционира в 24-часов режим на работа, 7 дни в седмицата.
- (16) За да постигне целите си, ETIAS следва да осигури формуляр за заявление онлайн, който заявителят следва да попълни, като декларира данни за самоличността си, документ за задгранично пътуване, информация за местопребиваване, координати за връзка, образователен ценз и настояща професия, статут на член на семейството на граждани на ЕС или на ползващи се от правото на свободно движение граждани на трети държави, който не притежава карта за пребиваване, дали заявителят е ненавършило пълнолетие лице, самоличност на отговарящото за него лице и отговори на набор от въпроси, свързани със самия заявител (дали заявителят е изложен на каквато и да е болест с епидемичен потенциал съгласно определението на международните здравни регламенти на Световната здравна организация или други инфекциозни или заразни паразитни болести; данни за съдимост; престой в зони на военни действия; решения за отвеждане до границата или нареждания за напускане на територията на някоя държава). Достъп до данните за здравословното състояние на заявителя следва да се допуска единствено с цел определяне дали той представлява заплахата за общественото здраве.
- (17) В ETIAS следва да се приемат заявления, подадени от името на заявителя, в случаите в които пътуващите не са в състояние по каквато и да било причина да създадат заявлението самостоятелно. В такива случаи заявлението следва да се подаде от трето лице, което е упълномощено от заявителя или отговаря по закон за него, при условие че самоличността на това лице е указана във формуляра на заявлението.
- (18) За да бъде завършено заявлението, всички заявители, навършили 18 години, следва да платят задължителна такса. Плащането следва да се уреди чрез банка или финансов посредник. Данните, необходими за обезпечаване на електронното плащане, следва да се предоставят единствено на банката или на финансовия посредник, извършващи финансовата транзакция, и не са част от данните в ETIAS.
- (19) Повечето разрешения за пътуване следва да се издават в рамките на минути, но малък брой биха могли да отнемат до 72 часа. При извънредни случаи, когато към заявителя

постъпи искане за допълнителна информация или документация, процедурата би могла да отнеме до две седмици.

- (20) Предоставените от заявителя лични данни следва да се обработват от ETIAS единствено за целите на предварителната проверка по критериите за допустимост, предвидени в Регламент (ЕС) 2016/399²⁴, и за оценяването дали заявителят е вероятно да мигрира незаконно и дали влизането му в Съюза би могло да представлява заплаха за сигурността или общественото здраве в Съюза.
- (21) Оценката на тези рискове не може да бъде осъществена без обработване на личните данни, посочени в съображение 16. Всеки елемент от личните данни в заявленията следва да се сравни с данните, присъстващи в запис, досие или сигнал, регистрирани в информационна система (Шенгенската информационна система (ШИС), Визовата информационна система (ВИС), данните на Европол, базата данни на Интерпол „Откраднати и изгубени документи за пътуване“ (SLTD), Системата за влизане/излизане, Евродак, Европейската информационна система за регистрите за съдимост (ECRIS) и/или базата данни на Интерпол „Документи за пътуване, свързани с известия“ (Interpol TDAWN)), със списъците на ETIAS за наблюдение или спрямо специфични рискови показатели. Категориите лични данни, които следва да се използват за сравнение, следва да се ограничават до категориите данни, присъстващи в информационните системи, в които се правят справки, списъка на ETIAS за наблюдение или специфичните рискови показатели.
- (22) Сравняването следва да се осъществява чрез автоматизирани средства. Когато при сравняването бъде намерено съответствие („попадение“) между който и да е елемент или съчетание от елементи от личните данни, посочени в заявлението, от една страна, и запис, досие или сигнал в горепосочените информационни системи, лични данни в списъка на ETIAS за наблюдение или рисковите показатели, от друга, заявлението следва да се обработи ръчно от оператор в националното звено на декларираната държава членка на първо влизане. Извършената от националното звено на ETIAS оценка следва да доведе до решение за издаване или отказ на разрешение за пътуване.
- (23) Автоматизираното обработване може да доведе до издаване на разрешение. Очаква се преобладаващото мнозинство от заявленията да получават положителен отговор чрез автоматизирани средства. Отказът на разрешение за пътуване не може да се основава единствено на автоматизираното обработване на личните данни в заявленията. Поради тази причина заявленията, при които е намерено съответствие, следва да се оценяват ръчно от оператор в национално звено на ETIAS.
- (24) Заявителите, на които е отказано разрешение за пътуване, следва да имат право на обжалване. Производствата по жалби следва да се провеждат в държавата членка, която е взела решението по заявлението, и в съответствие с нейното национално право.
- (25) Правилата за проверки следва да се използват за анализ на досието на заявлението, като се задейства сравнение между записаните в досието на заявлението данни в централната система на ETIAS и специфични показатели за риска, съответстващи на определени на по-ранен етап рискове, свързани със сигурността, незаконната миграция или общественото здраве. Критериите, използвани за определяне на

²⁴ Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. относно Кодекс на Съюза за режима на движение на лица през границите (Кодекс на шенгенските граници).

специфичните показатели за риска, при никакви обстоятелства не следва да са основани на расата или етническия произход на заявителя, на неговите политически възгледи, религиозни или философски убеждения, членство в професионална организация, сексуален живот или сексуална ориентация.

- (26) Следва да се създаде списък на ETIAS за наблюдение с цел установяване на връзки между данните в досието на заявителя в ETIAS и информация, свързана с лица, които са заподозрени в извършването на тежко престъпление или терористичен акт или за които са налице фактически данни или основателни причини да се счита, че ще извършат тежко престъпление или терористичен акт. Списъкът на ETIAS за наблюдение следва да е част от данните, обработвани от Европол в съответствие с член 18, параграф 2, буква а) от Регламент (ЕС) 2016/794, и от интегрираната концепция на Европол за управление на данните, с която се прилага посоченият регламент. Когато предоставят информация на Европол, държавите членки следва да са в състояние да определят целта или целите, за които тя следва да се обработва, в това число да могат да ограничат това обработване само за целите на списъка на ETIAS за наблюдение.
- (27) Непрекъснатата поява на нови заплахи за сигурността, нови модели на незаконна миграция и опасности за общественото здраве изисква ефективни реакции и противодействие със съвременни средства. Тъй като тези средства предполагат обработването на значителни количества лични данни, следва да се въведат подходящи гаранции за ограничаване на намесата по отношение на правото на зачитане на личния живот и на защита на личните данни до необходимото в едно демократично общество.
- (28) В тази връзка личните данни в ETIAS следва да бъдат защитени, достъпът до тях следва да бъде ограничен само за строго упълномощените служители и при никакви обстоятелства тези данни не следва да се използват за вземане на решения въз основа на каквато и да е форма на дискриминация. Съхраняваните лични данни следва да се охраняват в обекти на eu-LISA на територията на Съюза.
- (29) Издадените разрешения за пътуване следва да се отменят или отнемат веднага щом се установи, че условията за издаването им не са били или вече не са изпълнени. По-специално когато се създаде нов сигнал в ШИС във връзка с отказ на влизане или съобщаване за изгубен или откраднат документ за задгранично пътуване, ШИС следва да информира ETIAS, която следва да провери дали този нов сигнал съответства на валидно разрешение за пътуване. Ако има такова съответствие, националното звено на ETIAS на държавата членка, създала сигнала, следва да бъде уведомено незабавно и да отмени разрешението за пътуване. Въз основа на сходен подход новите елементи, въведени в списъка на ETIAS за наблюдение, се сравняват със съхраняваните в ETIAS досиета на заявления, за да се провери дали съответният нов елемент съответства на валидно разрешение за пътуване. Ако има такова съответствие, националното звено на ETIAS на държавата членка на първо влизане следва да направи оценка на съответствието и при необходимост да отмени разрешението за пътуване. Следва също така да се предостави възможност за отмяна на разрешение за пътуване по искане на заявителя.
- (30) Когато при извънредни обстоятелства държава членка счете за нужно да разреши на гражданин на трета държава да пътува до нейната територия по причини от хуманитарен характер или от национален интерес или поради международни задължения, тя следва да разполага с възможността да издаде разрешение за пътуване с ограничена териториална и времева валидност.

- (31) Преди да допуснат пътуващите на борда на транспортните си средства, въздушните и морските превозвачи, както и автобусните превозвачи на групи от лица по сухопътен маршрут следва да бъдат задължени да проверяват дали тези пътуващи лица притежават всички документи за пътуване, които се изискват за влизане на територията на държавите членки в съответствие с Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген²⁵. Това следва да включва проверка дали пътуващите притежават валидно разрешение за пътуване. Самото досие в ETIAS не следва да е достъпно за превозвачите. Превозвачите следва да могат да пристъпят към тази справка въз основа на данните от документите за пътуване чрез защитен достъп до интернет, включително възможност за използване на мобилни технически решения.
- (32) За да спазят преразгледаните условия за влизане, граничните служители следва да проверят дали пътуващият притежава валидно разрешение за пътуване. За тази цел граничният служител следва да прочете електронно данните от документа за пътуване по време на стандартната процедура за граничен контрол. Това действие следва да задейства справки в различни бази данни, както е предвидено в Кодекса на шенгенските граници, в това число справка в ETIAS, която следва да предостави информация за актуалния статус на разрешението за пътуване. Самото досие в ETIAS не следва да бъде достъпно за граничния служител за целите на граничния контрол. Ако не е налице валидно разрешение за пътуване, граничният служител следва да откаже влизане и да завърши процедурата по граничен контрол по съответния ред. Ако е налице валидно разрешение за пътуване, граничният служител следва да вземе решение дали да допусне или да откаже влизане.
- (33) В борбата с тероризма и други тежки престъпления и предвид глобализирането на престъпните мрежи за правоприлагащите органи е от първостепенно значение да разполагат с необходимата информация, за да изпълняват ефективно възложените им задачи. Достъпът за целите на правоприлагането до съдържащите се във Визовата информационна система (ВИС) данни вече е доказал ефективността си при подпомагане на разследващите органи да постигат съществен напредък по случаи, свързани с трафик на хора, тероризъм или трафик на наркотици. Визовата информационна система не съдържа данни относно освободените от виза граждани на трети държави.
- (34) Достъпът до информацията, която се съдържа в ETIAS, е необходим за предотвратяване, разкриване и разследване на терористични престъпления съгласно Рамково решение 2002/475/ПВР на Съвета²⁶ или други тежки престъпления съгласно Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета²⁷. Правоприлагащите органи може да се нуждаят от достъп до генерираните от ETIAS данни във връзка с конкретно разследване и с цел да съберат доказателства и информация, свързани с лице, което е заподозряно за извършено престъпление или за което се предполага, че е жертва на престъпление. Съхраняваните в ETIAS данни може също така да са необходими за установяване на самоличността на извършител на терористично или друго тежко престъпление, особено когато са необходими спешни действия. Достъпът до ETIAS за

²⁵ Конвенция за прилагане на Споразумението от Шенген от 14 юни 1985 г. между правителствата на държавите от Икономическия съюз Бенелюкс, Федерална република Германия и Френската република за постепенното премахване на контрола по техните общи граници.

²⁶ Рамково решение 2002/475/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 г. относно борбата с тероризма (ОВ L 164, 22.6.2002 г., стр. 6).

²⁷ Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 г. относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки (ОВ L 190, 18.7.2002 г., стр. 1).

целите на предотвратяването, разкриването или разследването на терористични или други тежки престъпления представлява намеса в основното право на зачитане на личния живот и защита на личните данни на лицата, чиито лични данни се обработват в системата. В тази връзка данните в ETIAS следва да се съхраняват и предоставят на разположение на оправомощените органи на държавите членки и на Европейската полицейска служба („Европол“) при спазване на строгите условия, посочени в настоящия регламент, за да се гарантира, че този достъп не надхвърля строго необходимото за предотвратяването, разкриването и разследването на терористични или други тежки престъпления, по-специално в съответствие с изискванията, определени в практиката на Съда и конкретно в решението му по дело Digital Rights Ireland²⁸.

- (35) По-специално достъп до данните в ETIAS за целите на предотвратяването, разкриването или разследването на терористични или други тежки престъпления следва да се дава единствено при представяне на мотивирано искане от компетентните органи, в което се излагат причините за необходимостта от такъв достъп. Държавите членки следва да гарантират, че всяко такова искане за достъп до съхраняваните в ETIAS данни подлежи на предварителна проверка от съд или орган, който дава гаранции за пълна независимост и безпристрастност и не е изложен на никакво пряко или косвено външно влияние. В изключително спешни случаи обаче може да е от решаващо значение компетентните органи да получат незабавно личните данни, необходими за предотвратяване на тежко престъпление или за наказателно преследване на извършителите. В такива случаи следва да се приеме, че прегледът на личните данни, получени от ETIAS, се осъществява възможно най-бързо след предоставяне на достъп на компетентните органи до тях.
- (36) В тази връзка е необходимо да бъдат определени компетентните органи на държавите членки, на които е разрешено да искат такъв достъп за специфичните цели на предотвратяването, разкриването или разследването на терористични или други тежки престъпления.
- (37) Националните звена на ETIAS следва да изпълняват ролята на централно звено за достъп и да проверяват дали в конкретния разглеждан случай са изпълнени условията за искане на достъп до централната система ETIAS.
- (38) Европол е центърът за информационен обмен в Съюза и изпълнява ключова роля по отношение на сътрудничеството между органите на държавите членки в областта на разследването на трансгранични престъпления в подкрепа на предотвратяването, анализирането и разследването на престъпления на територията на целия Европейски съюз. Ето защо Европол също следва да има достъп до централната система на ETIAS в рамките на своите задачи и в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/794²⁹ в конкретни случаи, в които е необходимо Европол да подкрепя и засилва действията на държавите членки за предотвратяване, разкриване или разследване на терористични или други тежки престъпления.
- (39) За да се изключи системното търсене, обработването на съхраняваните в централната система на ETIAS данни следва да се осъществява само във връзка с конкретни случаи и когато е необходимо за целите на предотвратяването, разкриването или

²⁸ Решение на Съда (голям състав) от 8 април 2014 г. по съединени дела C-293/12 и C-594/12 Digital Rights Ireland Ltd, ECLI:EU:C:2014:238.

²⁹ ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 132—149.

разследването на терористични и други тежки престъпления. Оправомощените органи и Европол следва да искат достъп до ETIAS само когато имат основателни причини да считат, че този достъп ще осигури информация, която значително ще им помогне в предотвратяването, разкриването или разследването на терористично или друго тежко престъпление. Правоприлагащите органи и Европол следва да искат достъп до ETIAS само ако предходни търсения във всички относими национални бази данни на държавата членка и базите данни в Европол не са довели до получаване на исканата информация.

- (40) Регистрираните в ETIAS лични данни не следва да бъдат съхранявани по-дълго от необходимото за целите на системата. За да може ETIAS да функционира, е необходимо свързаните със заявителите данни да се съхраняват до изтичане на срока на валидност на разрешението за пътуване. За да се оценят рисковете, които заявителите представляват във връзка със сигурността, незаконната миграция и общественото здраве, личните данни трябва да бъдат съхранявани в продължение на пет години от последното влизане на заявителя, регистрирано в Системата за влизане/излизане. Всъщност ETIAS следва да разчита на точни предварителни оценки на рисковете, свързани със сигурността, общественото здраве и незаконната миграция, по-специално посредством използването на правилата за проверки. За да представляват надеждна основа за ръчната оценка на риска, осъществявана от държавите членки, и да сведат до минимум намирането на съответствия, които не съответстват на действителни рискове („фалшиви положителни резултати“), съответствията, които се получават вследствие от правилата за проверки за сигурност, основаващи се на статистически данни, генерирани от данните в самата система ETIAS, трябва да бъдат представителни за достатъчно голяма популация. Това не може да бъде постигнато единствено въз основа на данните за разрешенията за пътуване по време на срока им на валидност. Срокът за съхранение следва да започне да тече от последното влизане на заявителя, регистрирано в Системата за влизане/излизане, тъй като това представлява последното действително използване на разрешението за пътуване. Петгодишният срок за съхранение съответства на срока за съхранение на запис в Системата за влизане/излизане за разрешаване на влизане въз основа на разрешение за пътуване от ETIAS или за отказ на влизане. Това синхронизиране на сроковете за съхранение на данните гарантира, че както записът за влизане, така и свързаното с него разрешение за пътуване се съхраняват за един и същ срок, и това е допълнителен елемент, гарантиращ бъдещата оперативна съвместимост между ETIAS и Системата за влизане/излизане. Това синхронизиране на сроковете за съхранение на данните е нужно на компетентните органи, за да могат да осъществяват анализа на риска, изискван от Кодекса на шенгенските граници. Решение за отказ, отнемане или отмяна на разрешение за пътуване би могло да е признак за по-високо ниво на риск, който заявителят представлява във връзка със сигурността или незаконната миграция. Когато е издадено такова решение, петгодишният срок за съхранение на съответните данни следва да започне да тече от датата на издаването му, за да може ETIAS да отчете с точност по-високия риск, който евентуално представлява засегнатият заявител. След изтичането на този срок личните данни следва да бъдат заличени.
- (41) Следва да бъдат установени точни правила за отговорностите на Европейската агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в областта на свободата, сигурността и правосъдието (eu-LISA) за проектирането, разработването и техническото управление на информационната система на ETIAS, отговорностите на Европейската агенция за гранична и брегова охрана, отговорностите на държавите членки и отговорностите на Европол.

- (42) Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета³⁰ се прилага спрямо дейностите на eu-LISA и Европейската агенция за гранична и брегова охрана, когато изпълняват задачите, които са им възложени съгласно настоящия регламент.
- (43) [Регламент (ЕС) 2016/679]³¹ се прилага спрямо обработването на лични данни от държавите членки при прилагането на настоящия регламент, освен ако това обработване не се извършва от оправомощените или проверяващите органи на държавите членки за целите на предотвратяването, разкриването или разследването на терористични или други тежки престъпления.
- (44) Обработването на лични данни от органите на държавите членки за целите на предотвратяването, разкриването или разследването на терористични или други тежки престъпления съгласно настоящия регламент следва да зачита стандартите за защита на личните данни, установени в националното право, които съответстват на [Директива (ЕС) 2016/680]³².
- (45) Независимите надзорни органи, създадени съгласно [Регламент (ЕС) 2016/679], следва да следят за законосъобразността на обработката на лични данни от страна на държавите членки, а Европейският надзорен орган по защита на данните, създаден с Регламент (ЕО) № 45/2001, следва да наблюдава дейността на институциите и органите на Съюза във връзка с обработването на лични данни. Европейският надзорен орган по защита на данните и надзорните органи следва да си сътрудничат при осъществяването на наблюдение на ETIAS.
- (46) „(...) Беше проведена консултация с Европейския надзорен орган по защита на данните в съответствие с член 28, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 45/2001, като той представи становище на [...]“.
- (47) Следва да се установят строги правила за достъп до централната система на ETIAS и необходимите гаранции. Необходимо е също така да се предвидят правата на лицата за достъп, поправка, заличаване и защита, по-специално правото на съдебна защита, както и надзор на дейностите по обработване от страна на публични независими органи.
- (48) За да се оцени рискът, който даден пътуващ би могъл да представлява във връзка със сигурността, незаконната миграция или общественото здраве, следва да се създаде оперативна съвместимост между информационната система на ETIAS и други информационни системи, с които ETIAS прави справки, като Системата за влизане/излизане, Визовата информационна система (ВИС), данните на Европол, Шенгенската информационна система (ШИС), Евродак и Европейската информационна система за регистрите за съдимост (ECRIS). Тази оперативна

³⁰ Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни (ОВ L 8, 12.1.2001 г., стр. 1).

³¹ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните).

³² Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета.

съвместимост може обаче да бъде гарантирана напълно едва когато бъдат приети предложенията за създаване на Системата за влизане/излизане³³ и на ECRIS³⁴ и преработеното предложение на регламента за Евродак³⁵.

- (49) Ефективното наблюдение на прилагането на настоящия регламент изисква извършването на оценка през редовни интервали от време. Държавите членки следва да установят правила за санкциите, прилагани при нарушения на разпоредбите на настоящия регламент, и да гарантират тяхното прилагане.
- (50) За да бъдат установени необходимите за прилагането на настоящия регламент технически мерки, на Комисията следва да се делегира правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз:
- за приемане на предварително определен списък с отговори на въпросите за образователна степен и област, настояща професия и длъжност, които следва да се посочат в заявлението за разрешение за пътуване;
 - за уточняване на съдържанието и формата на допълнителните въпроси, които може да бъдат зададени на заявителя, кандидатстващ за разрешение за пътуване;
 - за определяне на начините и процедурата на плащане на таксата за разрешение за пътуване, като се вземат под внимание развитията в технологиите и тяхното наличие, както и с оглед изменение на размера на таксата;
 - за удължаване на гратисния период, през който не се изисква разрешение за пътуване;
 - за по-подробно определяне на рисковете, свързани със сигурността, незаконната миграция или общественото здраве, които да се използват за установяване на рисковите показатели.
- (51) От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да

³³ Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Система за влизане/излизане с цел регистриране на данните относно влизането и излизането и данните относно отказа за влизане на граждани на трети държави, преминаващи външните граници на държавите — членки на Европейския съюз, за определяне на условията за достъп до Системата за влизане/излизане за целите на правоприлагането и за изменение на Регламент (ЕО) № 767/2008 и Регламент (ЕС) № 1077/2011 COM(2016) 194 final.

³⁴ Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Рамково решение 2009/315/ПВР на Съвета във връзка с обмена на информация за гражданите на трети държави и във връзка с Европейската информационна система за регистрите за съдимост (ECRIS) и за замяна на Решение 2009/316/ПВР на Съвета.

³⁵ Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на система Евродак за сравняване на дактилоскопични отпечатъци с оглед ефективното прилагане на [Регламент (ЕС) № 604/2013 за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство], за идентифициране на незаконно пребиваващ гражданин на трета държава или лице без гражданство и за искане на сравнения с данните в Евродак от правоприлагащите органи на държавите членки и Европол за целите на правоприлагането (преработен текст) COM(2016) 272 final.

бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, заети с подготовката на делегираните актове.

- (52) За да се гарантират еднакви условия за изпълнение на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за приемане на подробни правила относно условията за функционирането на публичния уебсайт и приложението за мобилни устройства, относно изискванията за защита и сигурност на данните, приложими спрямо публичния уебсайт и приложението за мобилни устройства, и относно схема за проверка на идентичността, предназначена изключително за превозвачите, както и изпълнителни правомощия за подробно определяне на извънредните процедури, които трябва да бъдат следвани в случай на техническа невъзможност за достъп до ETIAS. Тези правомощия следва да се упражняват в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета³⁶.
- (53) Създаването на ETIAS и установяването на общи задължения, условия и ред за използване на данните не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки и следователно поради мащаба и последиците на действието могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, регламентът не надхвърля необходимото за постигане на тази цел.
- (54) Очакваните разходи за разработването на информационната система на ETIAS и за създаването на централното звено и националните звена на ETIAS са по-ниски от остатъчната сума в бюджета, предвиден за „интелигентни граници“ в Регламент (ЕС) № 515/2014 на Европейския парламент и на Съвета³⁷. Съответно, съгласно член 5, параграф 5, буква б) от Регламент (ЕС) № 515/2014, с настоящия регламент следва да се преразпредели сумата, която понастоящем е определена за разработването на информационни системи, подпомагащи управлението на миграционните потоци през външните граници.
- (55) Приходите, генерирани от плащането на таксите за разрешения за пътуване, следва да се използват целево за покриване на текущите разходи за функционирането и поддръжката на информационната система на ETIAS, централното звено и националните звена на ETIAS. Предвид специфичното естество на системата е целесъобразно приходите да се разглеждат като външни целеви приходи.
- (56) Настоящият регламент не засяга прилагането на Директива 2004/38/ЕО.

³⁶ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

³⁷ Регламент (ЕС) № 515/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. за създаване на инструмента за финансово подпомагане за външните граници и визите като част от фонд „Вътрешна сигурност“ и за отмяна на Решение № 574/2007/ЕО (ОВ L 150, 20.5.2014 г., стр. 143).

- (57) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящия регламент и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане. Доколкото настоящият регламент представлява развитие на *достиженията на правото от Шенген*, в срок от шест месеца след вземането на решение от Съвета относно настоящия регламент Дания взема решение, в съответствие с член 4 от посочения протокол, дали да го въведе в националното си право.
- (58) Настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на *достиженията на правото от Шенген*, в които Обединеното кралство не участва в съответствие с Решение 2000/365/ЕО на Съвета³⁸; следователно Обединеното кралство не участва в приемането на настоящия регламент и не е обвързано от него, нито от неговото прилагане.
- (59) Настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на *достиженията на правото от Шенген*, в които Ирландия не участва в съответствие с Решение 2002/192/ЕО на Съвета³⁹; следователно Ирландия не участва в приемането на настоящия регламент и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.
- (60) По отношение на Исландия и Норвегия настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на *достиженията на правото от Шенген* по смисъла на Споразумението, сключено от Съвета на Европейския съюз, от една страна, и Република Исландия и Кралство Норвегия, от друга страна, за асоциирането на последните в процеса на изпълнение, прилагане и развитие на *достиженията на правото от Шенген*⁴⁰, които попадат в областта, посочена в член 1, буква А от Решение 1999/437/ЕО на Съвета⁴¹.
- (61) По отношение на Швейцария настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на *достиженията на правото от Шенген* по смисъла на Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на *достиженията на правото от Шенген*⁴², които попадат в областта, посочена в член 1, буква А от Решение 1999/437/ЕО на Съвета, във връзка с

³⁸ Решение 2000/365/ЕО на Съвета от 29 май 2000 г. относно искането на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия да участва в някои разпоредби от *достиженията на правото от Шенген* (ОВ L 131, 1.6.2000 г., стр. 43).

³⁹ Решение 2002/192/ЕО на Съвета от 28 февруари 2002 г. относно искането на Ирландия да участва в някои разпоредби от *достиженията на правото от Шенген* (ОВ L 64, 7.3.2002 г., стр. 20).

⁴⁰ ОВ L 176, 10.7.1999 г., стр. 36.

⁴¹ Решение 1999/437/ЕО на Съвета от 17 май 1999 г. относно определени условия по прилагането на Споразумението между Европейския съюз и Република Исландия и Кралство Норвегия за асоцииране на тези две държави при изпълнението, прилагането и развитието на *достиженията на правото от Шенген* (ОВ L 176, 10.7.1999 г., стр. 31).

⁴² ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 52.

член 3 от Решение 2008/146/ЕО на Съвета⁴³ и член 3 от Решение 2008/149/ПВР на Съвета⁴⁴.

- (62) По отношение на Лихтенщайн настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на *достиженията на правото* от Шенген по смисъла на Протокола между Европейския съюз, Европейската общност, Конфедерация Швейцария и Княжество Лихтенщайн относно присъединяването на Княжество Лихтенщайн към Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на *достиженията на правото* от *Шенген*⁴⁵, които попадат в областта, посочена в член 1, буква А от Решение 1999/437/ЕО на Съвета, във връзка с член 3 от Решение 2011/350/ЕС на Съвета⁴⁶ и член 3 от Решение 2011/349/ЕС на Съвета⁴⁷.
- (63) Настоящият регламент представлява акт, който се основава на *достиженията на правото* от Шенген или по друг начин е свързан с тях, съответно по смисъла на член 3, параграф 2 от Акта за присъединяване от 2003 г., на член 4, параграф 2 от Акта за присъединяване от 2005 г. и на член 4, параграф 2 от Акта за присъединяване от 2011 г.
- (64) За да може настоящият регламент да се впише в съществуващата правна уредба и да бъдат отразени промените във връзка с Европейската агенция за гранична и брегова охрана и Европол, регламенти (ЕС) № 515/2014, (ЕС) 2016/399, (ЕС) 2016/794 и (ЕС) 2016/1624 следва да бъдат съответно изменени,

⁴³ Решение 2008/146/ЕО на Съвета от 28 януари 2008 г. за сключване от името на Европейската общност на Споразумение между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария за асоцииране на Конфедерация Швейцария към въвеждането, прилагането и развитието на *достиженията на правото* от Шенген (ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 1).

⁴⁴ Решение 2008/149/ПВР на Съвета от 28 януари 2008 г. за сключване от името на Европейския съюз на Споразумение между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария за асоцииране на Конфедерация Швейцария към въвеждането, прилагането и развитието на *достиженията на правото* от Шенген (ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 50).

⁴⁵ ОВ L 160, 18.6.2011 г., стр. 21.

⁴⁶ Решение 2011/350/ЕС на Съвета от 7 март 2011 г. за сключване от името на Европейския съюз на Протокола между Европейския съюз, Европейската общност, Конфедерация Швейцария и Княжество Лихтенщайн относно присъединяването на Княжество Лихтенщайн към Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на *достиженията на правото* от Шенген, по отношение на премахването на проверките по вътрешните граници и движението на хора (ОВ L 160, 18.6.2011 г., стр. 19).

⁴⁷ Решение 2011/349/ЕС на Съвета от 7 март 2011 г. за сключване от името на Европейския съюз на Протокола между Европейския съюз, Европейската общност, Конфедерация Швейцария и Княжество Лихтенщайн относно присъединяването на Княжество Лихтенщайн към Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на *достиженията на правото* от Шенген, по отношение по-специално на съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси и полицейското сътрудничество (ОВ L 160, 18.6.2011 г., стр. 1).

ГЛАВА I

Общи разпоредби

Член 1

Предмет

1. С настоящия регламент се създава Система на ЕС за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS) за граждани на трети държави, освободени от изискването за притежание на виза при пресичане на външните граници (наричано по-нататък „изискването за виза“), която дава възможност да се определи дали присъствието им на територията на държавите членки не представлява риск, свързан с незаконната миграция, сигурността или общественото здраве. За тази цел се въвеждат разрешение за пътуване, както и условия и процедури за неговото издаване или отказ.
2. С настоящия регламент се определят условията, при които правоприлагащите органи на държавите членки и Европейската полицейска служба (Европол) могат да правят справки с данните, съхранявани в централната система на ETIAS, за целите на предотвратяването, разкриването и разследването на терористични или други тежки престъпления, попадащи в обхвата на тяхната компетентност.

Член 2

Приложно поле

1. Настоящият регламент се прилага по отношение на следните категории граждани на трети държави, освободени от изискването за виза:
 - а) граждани на трети държави, посочени в приложение II към Регламент (ЕО) № 539/2001 на Съвета⁴⁸, които са освободени от изискването за виза при транзит на аерогара или планирани престои на територията на държавите членки с продължителност не повече от 90 дни в рамките на всеки период от 180 дни;
 - б) бежанци и лица без гражданство, когато третата държава, в която пребивават и която е издала документа им за пътуване, е една от третите държави, посочени в приложение II към Регламент (ЕО) № 539/2001 и освободени от изискването за виза съгласно член 4, параграф 2, буква б) от този регламент;
 - в) граждани на трети държави, които отговарят на следните условия:
 - і) имат статут на членове на семейството на гражданин на Съюза, за които се прилага Директива 2004/38/ЕО, или членове на

⁴⁸ ОВ L 81, 21.3.2001 г., стр. 1.

семейството на гражданин на трета държава, който се ползва от правото на свободно движение съгласно правото на Съюза; и

- ii) не притежават карта за пребиваване, посочена в Директива 2004/38/ЕО.

2. Настоящият регламент не се прилага по отношение на:

- а) бежанци, лица без гражданство или лица, които не са граждани на никоя държава, които пребивават в държава членка и притежават издаден от нея документ за пътуване;
- б) граждани на трети държави, които са членове на семейството на гражданин на Съюза, за които се прилага Директива 2004/38/ЕО и които притежават карта за пребиваване съгласно тази директива;
- в) граждани на трети държави, които са членове на семейството на гражданин на трета държава, който се ползва от правото на свободно движение съгласно правото на Съюза, и които притежават карта за пребиваване съгласно Директива 2004/38/ЕО;
- г) притежатели на разрешения за пребиваване, посочени в член 2, точка 16 от Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁹ и различни от посочените в букви б) и в) от настоящия параграф;
- д) притежателите на визи за дългосрочно пребиваване;
- е) гражданите на Андора, Монако и Сан Марино и притежателите на паспорт, издаден от Ватикана;
- ж) гражданите на трети държави, посочени в приложения I и II към Регламент (ЕО) № 539/2001, които са притежатели на разрешително за местен граничен трафик, издадено от държавите членки съгласно Регламент (ЕО) № 1931/2006⁵⁰, когато тези притежатели упражняват правото си в контекста на режима на местен граничен трафик;
- з) лица или категории лица, посочени в член 4, параграфи 1 и 3 от Регламент (ЕС) № 539/2001.

Член 3
Определения

1. За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- а) „външни граници“ означава външните граници съгласно определението в член 2, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2016/399;

⁴⁹ Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 година относно Кодекс на Съюза за режима на движение на лица през границите (Кодекс на шенгенските граници) (ОВ L 77 23.3.2016 г., стр. 1).

⁵⁰ ОВ L 405, 20.12.2006 г., стр. 1.

- б) „гранични проверки“ означава проверките съгласно определението в член 2, параграф 11 от Регламент (ЕС) 2016/399;
- в) „граничен служител“ означава граничният служител съгласно определението в член 2, параграф 14 от Регламент (ЕС) 2016/399;
- г) „разрешение за пътуване“ означава решение, което е издадено в съответствие с настоящия регламент, показващо, че не са налице фактически данни или основателни причини да се счита, че присъствието на лицето на територията на държавите членки представлява риск, свързан с незаконната миграция, сигурността или общественото здраве, и което се изисква за посочените в член 2 граждани на трети държави, за да изпълнят условието за влизане, определено в член 6, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) 2016/399;
- д) „риск за общественото здраве“ означава заплаха за общественото здраве съгласно член 2, параграф 21 от Регламент (ЕС) 2016/399;
- е) „заявител“ означава всеки гражданин на трета държава, посочен в член 2, който е подал заявление за разрешение за пътуване;
- ж) „документ за пътуване“ означава паспорт или друг еквивалентен документ, който дава право на притежателя да преминава външните граници и в който може да се положи виза;
- з) „краткосрочен престой“ означава престои на територията на държавите членки по смисъла на член 6, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/399;
- и) „лице, пресрочило разрешен срок на престой“ означава гражданин на трета държава, който не отговаря или вече не отговаря на условията, свързани с продължителността на краткосрочен престой на територията на държавите членки;
- й) „приложение за мобилни устройства“ означава софтуерно приложение, проектирано да работи на мобилни устройства, като смартфони и таблети;
- к) „съответствие“ означава наличието на съвпадение, установено при сравняване на личните данни, регистрирани в досието на заявлението в централната система на ETIAS, с личните данни, съхранявани в запис, досие или сигнал, регистрирани в информационна система, в която централната система на ETIAS прави справки, или съдържащи се в списъка на ETIAS за наблюдение, или при сравняване с посочените в член 28 специфични рискови показатели;
- л) „терористични престъпления“ означава престъпления, които съответстват или са равностойни посочените в членове 1—4 от Рамково решение 2002/475/ПВР;
- м) „тежки престъпления“ означава престъпления, които съответстват или са равностойни на посочените в член 2, параграф 2 от Рамково решение 2002/584/ПВР, ако се наказват по националното право с лишаване от свобода или с мярка, изискваща задържане за максимален срок не по-малко от три години;

- н) „данни на Европол“ означава лични данни, предоставени на Европол за целта, посочена в член 18, параграф 2, буква а) от Регламент (ЕС) 2016/794.
2. Определенията, посочени в член 2 от Регламент (ЕО) 45/2001, се прилагат, доколкото обработването на лични данни се извършва от Европейската агенция за гранична и брегова охрана и eu-LISA.
3. Определенията, посочени в член 4 от [Регламент (ЕС) 2016/679], се прилагат, доколкото обработването на лични данни се извършва от органите на държавите членки.
4. Определенията, посочени в член 3 от [Директива (ЕС) 2016/680], се прилагат, доколкото обработването на лични данни се извършва от органите на държавите членки за целите на правоприлагането.

Член 4 *Цели на ETIAS*

Като подпомага компетентните органи на държавите членки, ETIAS:

- а) допринася за високо ниво на сигурност, като предвижда щателна оценка на свързания със заявителите риск за сигурността, преди да пристигнат на външните гранични контролно-пропускателни пунктове, за да се определи дали са налице фактически данни или основателни причини да се счита, че присъствието на лицето на територията на държавите членки представлява риск за сигурността;
- б) допринася за предотвратяване на незаконната миграция, като предвижда оценка на свързания със заявителите риск от незаконна миграция, преди да пристигнат на външните гранични контролно-пропускателни пунктове;
- в) допринася за опазване на общественото здраве, като предвижда оценка дали заявителят представлява риск за общественото здраве по смисъла на член 3, параграф 1, буква д), преди той да пристигне на външните гранични контролно-пропускателни пунктове;
- г) повишава ефективността на граничните проверки;
- д) подпомага постигането на целите на Шенгенската информационна система (ШИС) във връзка със сигналите относно лица, издирвани за арест с цел предаване или екстрадиране, изчезнали лица, лица, които се издирват, за да съдействат в съдебно производство, и лица за проверки от разстояние или явни проверки;
- е) допринася за предотвратяването, разкриването и разследването на терористични или други тежки престъпления.

Член 5 *Обща структура на ETIAS*

ETIAS се състои от:

- а) информационната система на ETIAS, посочена в член 6;
- б) централното звено на ETIAS, посочено в член 7;
- в) националните звена на ETIAS, посочени в член 8.

Член 6

Изграждане и техническа архитектура на информационната система на ETIAS

1. Агенцията за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в областта на свободата, сигурността и правосъдието (наричана по-нататък „eu-LISA“) разработва информационната система на ETIAS и осигурява техническото ѝ управление.
2. Информационната система на ETIAS се състои от:
 - а) централна система;
 - б) национален единен интерфейс (NUI) във всяка държава членка, основан на общи технически спецификации и еднакъв за всички държави членки, позволяващ свързването на централната система с националните гранични инфраструктури в държавите членки;
 - в) сигурна комуникационна инфраструктура между централната система и националните единни интерфейси;
 - г) сигурна комуникационна инфраструктура между централната система на ETIAS и посочените в член 10 информационни системи;
 - д) публичен уебсайт и приложение за мобилни устройства;
 - е) услуга за електронна поща;
 - ж) защитена услуга за създаване на профил, която позволява на заявителите при необходимост да предоставят допълнителна информация и/или документация;
 - з) портал за превозвачи;
 - и) уеб услуга, позволяваща комуникация между централната система, от една страна, и публичния уебсайт, мобилното приложение, услугата за електронна поща, защитената услуга за създаване на профил, портала за превозвачи, платежния посредник и международните системи (системите/базите данни на Интерпол), от друга;
 - й) софтуер, позволяващ на централното звено и националните звена на ETIAS да обработват заявленията;
3. [Централната система, националните единни интерфейси, уеб услугата, порталът за превозвачи и комуникационната инфраструктура на ETIAS споделят и използват повторно до максималната технически възможна степен хардуерните и софтуерните компоненти съответно на централната система, националните единни интерфейси, уеб услугата, портала за превозвачи и комуникационната инфраструктура на Системата за влизане/излизане.]

Член 7

Създаване на централното звено на ETIAS

1. В Европейската агенция за гранична и брегова охрана се създава централно звено на ETIAS.
2. Централното звено на ETIAS, което функционира в 24-часов режим на работа, 7 дни в седмицата, отговаря за:
 - а) гарантиране, че данните, съхранявани в досиетата на заявленията и в централната система на ETIAS, са верни и актуални;
 - б) проверяване на заявленията за разрешение за пътуване, които са получили отказ при автоматизираното обработване, за да определи дали личните данни на заявителя съвпадат с личните данни на лицето, което е задействало „съответствие“ в някоя от информационните системи/базите данни, в които се прави справка, или проверка във връзка с посочените в член 28 специфични рискови показатели;
 - в) определяне, изпитване, внедряване, оценяване и преразглеждане на посочените в член 28 специфични рискови показатели след провеждане на консултация със Съвета на ETIAS по проверките;
 - г) извършване на редовни одити относно обработването на заявленията и прилагането на разпоредбите на член 28, в това число редовно оценяване на тяхното въздействие върху основните права, по-специално с оглед зачитането на личния живот и защитата на личните данни.

Член 8

Създаване на националните звена на ETIAS

1. Всяка държава членка определя компетентен орган за национално звено на ETIAS.
2. Националните звена на ETIAS отговарят за:
 - а) гарантиране, че данните, съхранявани в досиетата на заявленията и в централната система на ETIAS, са верни и актуални;
 - б) разглеждане и вземане на решение по заявления за разрешение за пътуване, които са получили отказ при автоматизираното обработване, и извършване на ръчната оценка на риска, посочена в член 22;
 - в) гарантиране на координация между националните звена на ETIAS и Европол във връзка с исканията за справки, посочени в членове 24 и 25;
 - г) предоставяне на информация на заявителите относно процедурата, която трябва да се следва в случай на обжалване в съответствие с член 31, параграф 2;
 - д) осъществяване на функциите на централно звено за достъп във връзка с извършването на справки в централната система на ETIAS за целта, определена в член 1, параграф 2, и в съответствие с член 44.

3. Държавите членки предоставят на националните звена на ETIAS подходящи ресурси, за да могат да изпълняват задачите си в 24-часов режим на работа, 7 дни в седмицата.

Член 9

Съвет на ETIAS по проверките

1. В Европейската агенция за гранична и брегова охрана се създава Съвет на ETIAS по проверките с консултативна функция. В състава му влиза по един представител на всяко национално звено на ETIAS и един представител на Европол.
2. Консултации със Съвета на ETIAS по проверките се провеждат относно:
 - а) определението, оценката и преразглеждането на специфичните рискови показатели, посочени в член 28;
 - б) прилагането на списъка на ETIAS за наблюдение, посочен в член 29.
3. За посочената в параграф 1 цел Съветът на ETIAS по проверките изготвя становища, насоки, препоръки и най-добри практики.
4. Съветът на ETIAS по проверките заседава при необходимост, но не по-малко от два пъти годишно. Разходите и обезпечаването на заседанията му се поемат от Европейската агенция за гранична и брегова охрана.
5. На първото си заседание Съветът на ETIAS по проверките приема процедурен правилник с обикновено мнозинство от членовете си.

Член 10

Оперативна съвместимост с други информационни системи

За да е възможно извършването на оценката на риска, посочена в член 18, се създава оперативна съвместимост между информационната система на ETIAS и други информационни системи, с които ETIAS прави справки, като [Системата за влизане/излизане], Визовата информационна система (ВИС), данните на Европол, Шенгенската информационна система (ШИС), [Евродак] и [Европейската информационна система за регистрите за съдимост (ECRIS)].

Член 11

Достъп до данните, съхранявани в ETIAS

1. Достъп до информационната система на ETIAS се дава единствено на надлежно упълномощените служители на централното звено на ETIAS и на националните звена на ETIAS.
2. Достъпът на граничните служители до централната система на ETIAS в съответствие с член 41 е ограничен до търсене в тази система на статуса, що се отнася до разрешението за пътуване, на пътуващ, пристигнал на външен граничен контролно-пропускателен пункт.

3. Достъпът на превозвачите до централната система на ETIAS в съответствие с член 39 е ограничен до търсене в тази система на статуса на пътуващ, що се отнася до разрешението за пътуване.

Член 12 *Недискриминация*

Обработването на лични данни в рамките на информационната система на ETIAS от страна на който и да е потребител не води до дискриминация на граждани на трети държави въз основа на пол, расов или етнически произход, религия или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация. При него изцяло се зачитат човешкото достойнство и неприкосновеността на личността. Особено внимание се обръща на децата, възрастните и хората с увреждания.

ГЛАВА II **Заявление**

Член 13 *Практически стъпки за подаване на заявление*

1. Достатъчно време преди планираното пътуване заявителите подават заявление, като попълват формуляра за заявление онлайн посредством специално предназначения за целта публичен уебсайт или мобилното приложение за уеб устройства.
2. Заявленията могат да бъдат подавани лично от заявителя или от лице или търговски посредник, упълномощен от заявителя да подаде заявлението от негово име.

Член 14 *Публичният уебсайт и приложението за мобилни устройства*

1. Публичният уебсайт и приложението за мобилни устройства дават възможност на гражданите на трети държави, обект на изискването за разрешение за пътуване, да подават заявление за разрешение за пътуване, да предоставят изискуемите във формуляра на заявлението данни в съответствие с член 15 и да платят таксата за разрешение за пътуване.
2. Публичният уебсайт и приложението за мобилни устройства дават широк, лесен и безплатен достъп на заявителите до формуляра на заявлението.
3. Публичният уебсайт и приложението за мобилни устройства са на разположение на всички официални езици на държавите членки.
4. Когато официалният език или езици на държавите, посочени в приложение II към Регламент (ЕО) № 539/2001 на Съвета, не съответстват на езиците, посочени в параграф 3, на разположение се предоставят информационни фишове с данни относно съдържанието и използването на публичния уебсайт и приложението за мобилни устройства, както и разяснителна информация, поне на един от официалните езици на посочените държави.

5. Публичният уебсайт и приложението за мобилни устройства информират заявителите за езиците, които могат да се използват при попълване на формуляра на заявлението.
6. Публичният уебсайт и приложението за мобилни устройства предоставят на заявителя услуга за създаване на профил, която му позволява при необходимост да предоставя допълнителна информация и/или документация.
7. Комисията приема подробни правила относно условията за функциониране на публичния уебсайт и приложението за мобилни устройства, както и относно правилата за защита на данните и сигурността, приложими спрямо публичния уебсайт и приложението за мобилни устройства. Тези мерки за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 79, параграф 2.

Член 15

Формуляр на заявление и лични данни на заявителя

1. Всеки заявител подава попълнен формуляр на заявление, в това число декларация за автентичност, пълнота и надеждност на подаваните данни и декларация за истинност и надеждност на направените изявления. Ненавършилите пълнолетие лица подават формуляр на заявление, електронно подписан от лице, упражняващо постоянно или временно родителските права върху заявителя или което е негов законен настойник.
2. Заявителят предоставя следните лични данни във формуляра на заявлението:
 - а) фамилно име, собствено име или имена, фамилно име по рождение; дата на раждане, място на раждане, държава на раждане, пол, настоящо гражданство, собствени имена на родителите на заявителя;
 - б) други имена (псевдоним(и), творчески имена, обичайни имена);
 - в) друго гражданство (ако има такова);
 - г) вид, номер и държава, издала документа за пътуване;
 - д) датата, на която изтича срокът на валидност на документа за пътуване;
 - е) домашен адрес на заявителя или ако няма такъв, град и държава на пребиваване;
 - ж) адрес на електронна поща, телефонен номер;
 - з) образование (степен и област);
 - и) настояща професия;
 - й) държава членка на планирано първо влизане;
 - к) за ненавършили пълнолетие лица, фамилно и собствено име на лицето, упражняващо родителските права върху заявителя или което е негов законен настойник;

- л) когато заявителят твърди, че е със статут на член на семейството, посочен в член 2, параграф 1, буква в):
 - i) статута му на член на семейството;
 - ii) фамилно име, собствено име или имена, дата на раждане, място на раждане, държава на раждане, настоящо гражданство, домашен адрес, адрес на електронната поща и телефонен номер на члена на семейството, с когото заявителят има семейни връзки;
 - iii) семейните му връзки с този член на семейството в съответствие с член 2, параграф 2 от Директива 2004/38/ЕО;
 - м) в случай на заявления, попълнени от лице, различно от заявителя, фамилно име, собствено име или имена, име на фирмата, организацията, ако е приложимо, адрес на електронната поща, пощенски адрес, телефонен номер; връзка със заявителя и електронно подписана декларация за представител.
3. Заявителят избира степента и областта на образование, настоящата професия и длъжността от предварително определен списък. Комисията е оправомощена да приема делегирани актове в съответствие с член 78, в които да посочи тези предварително определени списъци.
4. В допълнение заявителят дава отговори на следните въпроси:
- а) дали заявителят е изложен на каквато и да е болест с епидемичен потенциал съгласно определението на международните здравни регламенти на Световната здравна организация или други инфекциозни болести или заразни паразитни болести;
 - б) дали някога е осъждан за престъпление в която и да е държава;
 - в) дали е имал престой в конкретна зона на военни действия или конфликти през последните десет години и какви са били причините за престоя;
 - г) дали е издавано решение, с което се изисква да напусне територията на държава членка или на която и да е друга държава, и дали е бил обект на решение за връщане, издадено през последните десет години.
5. Комисията е оправомощена да приема делегирани актове в съответствие с член 78, в които да посочи съдържанието и формата на тези въпроси.
6. Заявителят дава отговори на тези въпроси. Когато заявителят отговори утвърдително на който и да е от въпросите, от него се изисква да даде отговори на допълнителни въпроси във формуляра на заявлението, които имат за цел да се събере допълнителна информация чрез даване на отговори на предварително определен списък с въпроси. Комисията е оправомощена да приема делегирани актове в съответствие с член 78, в които да предвиди съдържанието и формата на тези допълнителни въпроси и предварително определения списък с отговори на тези въпроси.
7. Данните, посочени в параграфи 2 и 4, се въвеждат от заявителя на латиница без диакритични знаци.

8. При подаване на формуляра на заявлението информационната система на ETIAS събира адреса по интернет протокол, от който е подадено заявлението.

Член 16

Такса за разрешение за пътуване

1. За всяко заявление заявителят плаща такса за разрешение за пътуване в размер на 5 EUR.
2. Децата до осемнадесетгодишна възраст са освободени от таксата за разрешение за пътуване.
3. Таксата за разрешение за пътуване се начислява в евро.
4. Комисията е оправомощена да приема делегирани актове в съответствие с член 78 относно начините и реда за плащане на таксата за разрешение за пътуване и относно промени в размера на тази такса.

ГЛАВА III

Създаване на досието на заявление и разглеждане на заявлението от централната система на ETIAS

Член 17

Допустимост и създаване на досието на заявление

1. След подаването на заявление централната система на ETIAS проверява автоматизирано:
 - а) дали са попълнени всички полета на формуляра на заявлението и дали те съдържат всички елементи, посочени в член 15, параграфи 2 и 4;
 - б) дали е събрана таксата за разрешение за пътуване.
2. Когато заявлението бъде счетено за допустимо съгласно параграф 1, централната система на ETIAS незабавно създава досие на заявлението по автоматизиран начин и му дава номер на заявление.
3. При създаване на досието на заявлението централната система на ETIAS регистрира и съхранява следните данни:
 - а) номера на заявлението;
 - б) информация за статуса, указваща, че е поискано разрешение за пътуване;
 - в) личните данни, посочени в член 15, параграфи 2 и 4, в това число трибуквения код на държавата, издала документа за пътуване;
 - г) данните, посочени в член 15, параграф 5;

- д) датата и часа на подаване на формуляра на заявлението, както и отметка за успешното плащане на таксата за разрешение за пътуване и уникалния референтен номер на плащането.
4. При създаването на досието на заявлението централната система на ETIAS определя дали заявителят вече има друго досие на заявление в централната система на ETIAS, като сравнява посочените в член 15, параграф 2, буква а) данни с личните данни в досиетата на заявления, съхранявани в централната система на ETIAS. В такъв случай централната система на ETIAS свързва новото досие на заявление с вече съществуващо досие, създадено за същия заявител.

Член 18 *Автоматизирано обработване*

1. Досиетата на заявленията се обработват автоматизирано от централната система на ETIAS, за да се търсят евентуални съответствия. Централната система на ETIAS разглежда всяко досие на заявление поотделно.
2. Централната система на ETIAS сравнява съответните данни, посочени в член 15, параграф 2, букви а), б), г), е), ж), м) и параграф 8, с данните, присъстващи в запис, досие или сигнал, регистрирани в централната система на ETIAS, Шенгенската информационна система (ШИС), [Системата за влизане/излизане], Визовата информационна система (ВИС), [Евродак], [Европейската информационна система за регистрите за съдимост (ECRIS)], данните на Европол, базата данни на Интерпол „Откраднати и изгубени документи за пътуване“ (SLTD) и базата данни на Интерпол „Документи за пътуване, свързани с известия“ (Interpol TDawn).

По-специално централната система на ETIAS проверява:

- а) дали използваният за заявлението документ за пътуване съответства на документ за пътуване, който е обявен в ШИС за изгубен, откраднат или невалиден;
- б) дали използваният за заявлението документ за пътуване съответства на документ за пътуване, който е обявен в SLTD за изгубен, откраднат или невалиден;
- в) дали за заявителя има регистриран сигнал в ШИС за отказ на влизане;
- г) дали за заявителя има сигнал в ШИС, отнасящ се до лица, издирвани за арест с цел предаване на основание на европейска заповед за арест или с цел екстрадиране;
- д) дали данните за заявителя и документа за пътуване съответстват на данни за отказано, отменено или анулирано заявление за разрешение за пътуване в централната система на ETIAS;
- е) дали предоставените в заявлението данни относно документа за пътуване съответстват на данни в друго заявление за разрешение за пътуване в централната система ETIAS, свързано с различни данни за самоличност;

- ж) [дали понастоящем заявителят е обявен за лице, пресрочило разрешения срок на престой, и дали е обявяван за такова лице в миналото — въз основа на справка в Системата за влизане/излизане;]
 - з) [дали на заявителя е отказано влизане — въз основа на справка в Системата за влизане/излизане;]
 - и) дали заявителят е бил обект на регистрирано във ВИС решение за отказ, отмяна или анулиране на виза за краткосрочно пребиваване;
 - й) дали предоставените в заявлението данни съответстват на информация, записана в данните на Европол;
 - к) [дали за заявителя има постановено решение за връщане или разпореждане за отвеждане до границата, постановено след оттегляне или отказ на молба за предоставяне на международна закрила в Евродак;]
 - л) [дали заявителят съответства на лице, чиито данни фигурират в ECRIS;]
 - м) дали използваният за заявлението документ за пътуване съответства на документ за пътуване, регистриран в досие в базата данни TDAWN на Интерпол.
3. Централната система на ETIAS проверява дали заявителят е отговорил утвърдително на който и да е от посочените в член 15, параграф 4 въпроси и дали е предоставил домашен адрес, а не само града и държавата си на пребиваване, както е посочено в член 15, параграф 2, буква е).
4. Централната система на ETIAS сравнява съответните данни, посочени в член 15, параграф 2, букви а), б), г), е), ж), и), м) и параграф 8, с данните, присъстващи в посочения в член 29 списък на ETIAS за наблюдение.
5. Централната система на ETIAS сравнява съответните данни, посочени в член 15, параграф 2, букви а), е), з) и и), с посочените в член 28 специфични рискови показатели.
6. Централната система на ETIAS добавя към досието на заявлението препратка към всяко съответствие, получено съгласно параграфи 2—5.
7. За целите на член 4, буква д) централната система на ETIAS позволява сравняване на съответните данни, посочени в член 15, параграф 2, букви а), б) и г), с данните в ШИС, за да се определи дали заявителят е обект на някой от следните сигнали:
- а) сигнал по отношение на лица, издирвани за арест с цел предаване или екстрадиране;
 - б) сигнал по отношение на изчезнали лица;
 - в) сигнал по отношение на лица, които се издирват, за да съдействат в съдебно производство;
 - г) сигнал по отношение на лица и предмети за проверки от разстояние или явни проверки.

Всяко съответствие вследствие от това сравняване се съхранява в ШИС.

Член 19

Резултати от автоматизираното обработване

1. Когато автоматизираното обработване, определено в член 18, параграфи 2—5, не установи съответствие, централната система на ETIAS автоматизирано издава разрешение за пътуване съгласно член 30 и уведомява незабавно заявителя съгласно член 32.
2. Когато автоматизираното обработване, определено в член 18, параграфи 2—5, установи едно или няколко съответствия, заявлението се оценява съгласно определената в член 22 процедура.
3. Когато автоматизираното обработване, определено в член 18, параграфи 2—5, не доведе до категоричен резултат, тъй като централната система на ETIAS не е в състояние да удостовери, че записаните в досието на заявлението данни съвпадат с данните, задействали съответствие, заявлението се оценява съгласно определената в член 20 процедура.

Член 20

Проверка от централното звено на ETIAS

1. Когато при автоматизираното обработване съгласно член 18, параграфи 2—5 централната система на ETIAS не е в състояние да удостовери, че записаните в досието на заявлението данни съвпадат с данните, задействали съответствие, централната система на ETIAS се консултира автоматично с централното звено на ETIAS.
2. Когато с централното звено на ETIAS се провежда консултация, то има достъп до досието на заявлението и свързаното с него друго досие или досиета на заявление, ако има такива, както и до всички съответствия, намерени при автоматизираното обработване съгласно член 18, параграфи 2—5.
3. Централното звено на ETIAS проверява дали записаните в досието на заявлението данни съвпадат с данните в някоя от информационните системи/бази данни, с които се прави справка, с данните в посочения в член 29 списък на ETIAS за наблюдение или с посочените в член 28 специфични рискови показатели.
4. Когато данните не съвпадат и по време на автоматизираното обработване съгласно член 18, параграфи 2—5 не е установено никакво друго съответствие, централното звено на ETIAS заличава фалшивото съответствие от досието на заявлението и централната система на ETIAS автоматизирано издава разрешение за пътуване в съответствие с член 30.
5. Когато данните съвпадат или остават съмнения относно самоличността на заявителя, заявлението се оценява в съответствие с определената в член 22 процедура.
6. Централното звено на ETIAS завършва ръчното разглеждане в срок до 12 часа от получаване на досието на заявлението.

Член 21

Специални правила за членовете на семейството на граждани на ЕС или на други граждани на трети държави, които се ползват от правото на свободно движение съгласно правото на Съюза

1. За гражданите на трети държави, посочени в член 2, параграф 1, буква в), определеното в член 3, буква г) разрешение за пътуване означава решение, издадено в съответствие с настоящия регламент, в което се посочва, че няма фактически данни, нито основателни причини да се счита, че присъствието на лицето на територията на държавите членки представлява риск, свързан със сигурността или общественото здраве, съгласно Директива 2004/38/ЕО.
2. Когато гражданин на трета държава по член 2, параграф 1, буква в) подава заявление за разрешение за пътуване, се прилагат следните специални правила:
 - а) заявителят предоставя допълнителните лични данни, посочени в член 15, параграф 2, буква л);
 - б) заявителят не отговаря на въпроса, посочен в член 15, параграф 4, буква г);
 - в) заявителят се освобождава от посочената в член 16 такса.
3. [Когато обработва заявление за разрешение за пътуване на гражданин на трета държава по член 2, параграф 1, буква в), централната система на ETIAS не проверява:
 - а) дали понастоящем заявителят е обявен за лице, пресрочило разрешения срок на престой, и дали е обявяван за такова лице в миналото — въз основа на справка в Системата за влизане/излизане, както е посочено в член 18, параграф 2, буква ж);
 - б) дали заявителят съответства на лице, чиито данни фигурират в Евродак, както е посочено в член 18, параграф 2, буква й).]

Не се прилагат специфичните рискови показатели, основани на рисковете, свързани с незаконната миграция и определени в съответствие с член 28, параграф 2.
4. Заявление за разрешение за пътуване не се отказва на основание на риск, свързан с незаконната миграция, както е посочено в член 31, параграф 1, буква б).
5. Прилагат се също така следните правила:
 - а) в посоченото в член 32, параграф 1 уведомление заявителят получава информация относно факта, че когато преминава външната граница, трябва да може да докаже статута си на член на семейството на гражданин, упражняващ правото си на свободно движение, както е посочено в член 15, параграф 2, буква л), като в уведомлението се включва и напомняне, че членът на семейството на гражданин, упражняващ правото си на свободно движение, който притежава разрешение за пътуване, има право да влезе само ако придружава гражданина, упражняващ правото си на свободно движение, или ако се присъединява към него;
 - б) жалба съгласно член 32 се подава в съответствие с Директива 2004/38/ЕО;

- в) срокът за съхранение на досието на заявлението, посочен в член 47, параграф 1, е:
- i) срокът на валидност на разрешението за пътуване;
 - ii) [една година от последния запис за влизане на заявителя, съхраняван в Системата за влизане/излизане, когато този едногодишен срок изтича след срока на валидност на разрешението за пътуване; или]
 - iii) пет години от последното решение за отказ, отмяна или отнемане на разрешение за пътуване съгласно членове 31, 34 и 35.

ГЛАВА IV

Разглеждане на заявлението от националните звена на ETIAS

Член 22

Ръчно обработване на заявленията от националните звена на ETIAS

1. Държавата членка, компетентна за ръчното обработване на заявленията съгласно настоящия член (наричана по-нататък „компетентната държава членка“), е държавата членка на първо влизане, декларирана от заявителя съгласно член 15, параграф 2, буква й).
2. Когато определеното в член 18, параграфи 2—5 автоматизирано обработване установи едно или няколко съответствия, заявлението се обработва ръчно от националното звено на ETIAS на компетентната държава членка. Националното звено на ETIAS има достъп до досието на заявлението и до евентуалните свързани с него други досиета на заявления, както и до всички съответствия, намерени при автоматизираното обработване, определено в член 18, параграфи 2—5.
3. След ръчното обработване на заявлението националното звено на ETIAS на компетентната държава членка:
 - а) издава разрешение за пътуване; или
 - б) отказва разрешение за пътуване.
4. Когато определеното в член 18, параграф 2 автоматизирано обработване установи съответствие, националното звено на ETIAS на компетентната държава членка:
 - а) отказва разрешение за пътуване, ако намереното съответствие отговаря на една или няколко от категориите, определени в член 18, параграф 2, букви а)—в);
 - б) оценява риска, свързан със сигурността или незаконната миграция, и решава дали да издаде или да откаже разрешение за пътуване, ако намереното съответствие отговаря на една или няколко от категориите, определени в член 18, параграф 2, букви г)—м).
5. Когато определеното в член 18, параграф 3 автоматизирано обработване установи, че заявителят е отговорил утвърдително на някой от въпросите, посочени в член 15,

параграф 4, националното звено на ETIAS на компетентната държава членка оценява риска, свързан с незаконната миграция, сигурността или общественото здраве, и решава дали да издаде или да откаже разрешение за пътуване.

6. Когато определеното в член 18, параграф 4 автоматизирано обработване установи съответствие, националното звено на ETIAS на компетентната държава членка оценява риска за сигурността и решава дали да издаде или да откаже разрешение за пътуване.
7. Когато определеното в член 18, параграф 5 автоматизирано обработване установи съответствие, националното звено на ETIAS на компетентната държава членка оценява риска, свързан с незаконната миграция, сигурността или общественото здраве, и решава дали да издаде или да откаже разрешение за пътуване.

Член 23

Искане за допълнителна информация или документация от заявителя

1. Когато информацията, предоставена от заявителя във формуляра на заявлението, не позволява на националното звено на ETIAS на компетентната държава членка да вземе решение дали да издаде или да откаже разрешение за пътуване, това звено може да поиска от заявителя допълнителна информация или документация.
2. Искането за допълнителна информация или документация се изпраща на адреса на електронна поща за връзка, записан в досието на заявлението. В искането за допълнителна информация или документация ясно се посочва информацията или документацията, която заявителят трябва да предостави. Заявителят предоставя допълнителната информация или документация директно на националното звено на ETIAS посредством защитената услуга за създаване на профил, посочена в член 6, параграф 2, буква ж), в срок от седем работни дни от датата на получаване на искането.
3. Националното звено на ETIAS обработва допълнителната информация или документация в срок от 72 часа от датата на предоставянето ѝ от заявителя.
4. При извънредни обстоятелства националното звено на ETIAS може да покани заявителя да се яви на събеседване в консулство в държавата му на пребиваване.
5. Поканата се съобщава на заявителя от националното звено на ETIAS на държавата членка и се изпраща на адреса на електронна поща за връзка, записан в досието на заявлението.
6. Ако заявителят не отговори на поканата в срок или не се яви на събеседването, заявлението се отхвърля в съответствие с член 31, параграф 1 и националното звено на ETIAS на компетентната държава членка уведомява незабавно заявителя за това.
7. Националното звено на ETIAS възобновява разглеждането на заявлението в момента, в който заявителят предостави допълнителната информация или документация.

Член 24
Консултации с други държави членки

1. С цел извършване на оценката, посочена в член 22, параграф 4, буква б), националното звено на ETIAS на компетентната държава членка се консултира с органите на държавата(ите) членка(и), компетентна(и) за данните, задействали съответствие съгласно член 18, параграф 2, буква г), д), ж), з), и) или к).
2. С цел извършване на оценката, посочена в член 22, параграф 4, буква б) и параграфи 6 и 7, националното звено на ETIAS на компетентната държава членка може да се консултира с органите на една или няколко държави членки.
3. Когато компетентната държава членка се консултира с една или няколко държави членки по време на ръчното обработване на заявление, националните звена на ETIAS на тези държави членки имат достъп до релевантните данни в досието на заявлението, както и до съответствията, намерени от автоматизираната система съгласно член 18, параграфи 2, 4 и 5, които са необходими за целите на консултацията. Националните звена на ETIAS на държавите членки, с които се провежда консултацията, имат достъп и до релевантната допълнителна информация или документация, предоставена от заявителя вследствие на искане от компетентната държава членка и свързана с въпроса, по който се осъществява консултация с тях.
4. Националните звена на ETIAS на държавите членки, с които се провежда консултация:
 - а) дават мотивирано положително становище по заявлението; или
 - б) дават мотивирано отрицателно становище по заявлението.

Това положително или отрицателно становище се записва в досието на заявлението от националното звено на ETIAS на държавата членка, с която се провежда консултацията.
5. Националните звена на ETIAS на държавите членки, с които се провежда консултацията, отговарят в срок от 24 от датата на уведомлението за консултацията. Липсата на отговор от държавите членки в указания срок се счита за положително становище по заявлението.
6. Когато консултацията се провежда с няколко държави членки, координацията се осигурява от националното звено на ETIAS на компетентната държава членка.
7. По време на процеса на консултиране искането за консултация и отговорите във връзка с него се предават посредством комуникационната инфраструктура на ETIAS.
8. Ако една или няколко държави членки, с които се провежда консултация, дадат отрицателно становище по заявлението, компетентната държава членка отказва разрешение за пътуване съгласно член 31.

Член 25
Консултация с Европол

1. С цел извършване на оценката на рисковете за сигурността след намиране на съответствие съгласно член 18, параграф 2, буква й) и параграф 4 националното звено на ETIAS на компетентната държава членка се консултира с Европол по случаите от компетентността на Европол. Консултацията се осъществява посредством съществуващите комуникационни канали между държавата членка и Европол, създадени съгласно член 7 от Регламент (ЕС) 2016/794.
2. Когато компетентната държава членка се консултира с Европол, националното звено на ETIAS на тази държава членка предава на Европол релевантните данни от досието на заявителя, както и съвпадението(ята), необходими за целите на консултацията. Националното звено на ETIAS може да предаде на Европол релевантната допълнителна информация или документация, предоставена от заявителя по искането за разрешение за пътуване, във връзка с което се провежда консултацията с Европол.
3. При всички положения Европол няма достъп до личните данни относно образованието на заявителя по член 15, параграф 2, буква з) и относно неговото здраве по член 15, параграф 4, буква а).
4. При консултация с Европол по параграф 1 Европол дава мотивирано становище по заявлението. Становището на Европол се записва в досието на заявлението от компетентната държава членка.
5. Европол отговаря в срок от 24 часа от датата на уведомлението за консултацията. Липсата на отговор от Европол в указания срок се счита за положително становище по заявлението.
6. Ако Европол даде отрицателно становище по заявлението, но компетентната държава членка реши да издаде разрешение за пътуване, националното звено на ETIAS обосновава решението си и го записва в досието на заявлението.

Член 26
Срокове за уведомяване на заявителя

В срок от 72 часа от датата на подаване на заявление, което е допустимо съгласно член 17, заявителят получава уведомление, в което се посочва:

- а) дали разрешението му за пътуване е издадено или отказано; или
- б) дали се иска допълнителна информация или документация.

Член 27
Решение по заявлението

1. Решенията по заявленията се вземат в срок от 72 часа след подаването на заявление, което е допустимо в съответствие с член 17.
2. По изключение, когато се изпрати уведомление с искане за допълнителна информация или документация, срокът по параграф 1 се удължава в съответствие с

член 23. Решението по такова заявление при всички случаи се взема в срок от 72 часа от предоставянето на допълнителната информация или документация от заявителя.

3. Преди изтичането на сроковете по параграфи 1 и 2 се взема решение:
- а) за издаване на разрешение за пътуване в съответствие с член 30; или
 - б) за отказ на разрешение за пътуване в съответствие с член 31.

ГЛАВА V

Правила на ETIAS за проверките и списък на ETIAS за наблюдение

Член 28 *Правила на ETIAS за проверките*

1. Правилата на ETIAS за проверките са алгоритъм, позволяващ сравнение между записаните в досието на заявлението данни в централната система на ETIAS и специфични рискови показатели, сочещи рискове, свързани с незаконната миграция, сигурността или общественото здраве. Правилата на ETIAS за проверките се записват в централната система на ETIAS.
2. Рисковете, свързани с незаконната миграция, сигурността или общественото здраве, се определят въз основа на:
 - а) [статистически данни, генерирани от Системата за влизане/излизане и сочещи необичаен брой лица, пресрочили разрешения срок на престой, и откази на влизане за конкретна група пътуващи;]
 - б) статистически данни, генерирани от ETIAS в съответствие с член 73 и сочещи необичаен брой откази на разрешения за пътуване за конкретна група пътуващи поради рискове, свързани с незаконната миграция, сигурността или общественото здраве;
 - в) [статистически данни, генерирани от ETIAS в съответствие с член 73 и от Системата за влизане/излизане и сочещи взаимозависимости между събраната посредством формуляра на заявлението информация и пресрочване на престой или откази на влизане;]
 - г) предоставена от държавите членки информация относно идентифицирани от тях специфични рискови показатели или заплахи за сигурността;
 - д) предоставена от държавите членки информация относно необичаен брой лица, пресрочили разрешения срок на престой, и откази на влизане за конкретна група пътуващи за съответната държава членка;
 - е) предоставена от държавите членки информация относно конкретни рискове за общественото здраве, както и информация от епидемиологичния надзор и

оценки на риска, предоставени от Европейския център за профилактика и контрол върху заболяванията (ECDC).

3. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 78, в които да определи подробно посочените в параграф 2 рискове, свързани с незаконната миграция, сигурността или общественото здраве.
4. Въз основа на определените в съответствие с параграф 2 рискове централното звено на ETIAS определя специфичните рискови показатели, състоящи се от съчетание от данни, в това число един или няколко от следните елементи:
 - а) възрастова група, пол, настоящо гражданство;
 - б) държава и град на пребиваване;
 - в) образователна степен;
 - г) настояща професия.
5. Специфичните рискови показатели са целеви и пропорционални. Те при никакви обстоятелства не са основани на расата или етническия произход на лицето, на неговите политически възгледи, религия или философски убеждения, членство в профсъюзи, сексуален живот или сексуална ориентация.
6. Специфичните рискови показатели се определят, изменят, добавят и заличават от централното звено на ETIAS след допитване до Съвета на ETIAS по проверките.

Член 29

Списък на ETIAS за наблюдение

1. Списъкът на ETIAS за наблюдение се състои от данни, отнасящи се до лица, които са заподозрени за извършване на престъпление или за участие в престъпление или за които има фактически данни или основателни причини да се счита, че ще извършат престъпление.
2. Списъкът на ETIAS за наблюдение се създава въз основа на:
 - а) списъка на военнопръстъпниците на Организацията на обединените нации;
 - б) предоставена от държавите членки информация, свързана с терористични или други тежки престъпления;
 - в) получена посредством международно сътрудничество информация, свързана с терористични или други тежки престъпления.
3. Въз основа на посочената в параграф 2 информация и на релевантни данни на Европол, Европол създава списъка на ETIAS за наблюдение, съдържащ един или повече от следните елементи на данни:
 - а) фамилно име, собствено(и) име(на), фамилно име по рождение; дата на раждане, място на раждане, държава на раждане, пол, гражданство;
 - б) други имена (псевдоним(и), творческо(и) име(на), обичайно(и) име(на);

- в) документ за пътуване (вид, номер и държава на издаване на документа за пътуване);
- г) домашен адрес;
- д) адрес на електронна поща, телефонен номер;
- е) име, адрес на електронна поща, пощенски адрес, телефонен номер на дружество или организация;
- ж) IP адрес.

ГЛАВА VI

Издаване, отказ, отмяна или отнемане на разрешение за пътуване

Член 30

Издаване на разрешение за пътуване

1. Ако при разглеждането на заявление в съответствие с процедурите, определени в глави III, IV и V, се установи, че не са налице фактически данни или основателни причини да се счита, че присъствието на лицето на територията на държавите членки представлява риск, свързан с незаконната миграция, сигурността или общественото здраве, централната система на ETIAS или националното звено на ETIAS на компетентната държава членка издава разрешение за пътуване.
2. Разрешението за пътуване е валидно за срок от пет години или до изтичането на срока на валидност на документа за пътуване, регистриран при подаването на заявление, в зависимост от това кое от двете събития настъпва първо, и важи за територията на държавите членки.
3. Разрешението за пътуване не дава автоматично право на влизане.

Член 31

Отказ на разрешение за пътуване

1. Разрешение за пътуване се отказва, ако заявителят:
 - а) представи документ за пътуване, който е обявен за изгубен, откраднат или невалиден;
 - б) представлява риск, свързан с незаконната миграция;
 - в) представлява риск за сигурността;
 - г) представлява риск за общественото здраве;
 - д) е лице, за което има сигнал в ШИС с цел отказ на влизане;
 - е) не отговори на искане за допълнителна информация или документация в посочените в член 23 срокове.

Разрешение за пътуване се отказва също, ако има основателни съмнения относно автентичността на данните, надеждността на направените от заявителя изявления, представените от него подкрепящи документи или истинността на съдържанието им.

2. Заявителите, на които е отказано разрешение за пътуване, имат право на обжалване. Производствата по обжалване се провеждат в държавата членка, която е взела решението по заявлението, и съгласно нейното национално право. Националното звено на ETIAS на компетентната държава членка информира заявителите относно процедурата, която трябва да се следва в случай на обжалване.

Член 32

Уведомяване за издаване или отказ на разрешение за пътуване

1. Когато бъде издадено разрешение за пътуване, заявителят незабавно получава уведомление чрез услугата за електронна поща, в което се включват:
 - а) ясно посочване, че разрешението за пътуване е издадено, и номерът на заявлението за разрешение за пътуване;
 - б) началната и крайната дата на срока на валидност на разрешението за пътуване;
 - в) когато е приложимо, припомняне на изчислението на продължителността на разрешен краткосрочен престой (90 дни в рамките на всеки период от 180 дни) и на правата, произтичащи от издаденото разрешение за пътуване съгласно член 30, параграф 3; и
 - г) връзка към публичния уебсайт на ETIAS, съдържащ информация относно възможността за заявителя да поиска да се отнеме разрешението за пътуване.
2. Когато бъде отказано разрешение за пътуване, заявителят незабавно получава уведомление чрез услугата за електронна поща, в което се включват:
 - а) ясно посочване, че разрешението за пътуване е отказано, и номерът на заявлението за разрешение за пътуване;
 - б) посочване на органа, който е отказал разрешението за пътуване, и на адреса му;
 - в) основанието или основанията за отказ на разрешение за пътуване, определени в член 31, параграф 1;
 - г) информация относно процедурата, която трябва да се следва в случай на обжалване.

Член 33

Данни, които се добавят към досието на заявлението след решението за издаване или отказ на разрешение за пътуване

Когато бъде взето решение за издаване или отказ на разрешение за пътуване, централната система на ETIAS или, когато е приложимо, националното звено на ETIAS на компетентната държава членка добавя към досието на заявлението следните данни:

- а) информация за статуса, указваща, че разрешението за пътуване е издадено или отказано;
- б) посочване на органа, който е издал или отказал разрешението за пътуване, и на адреса му;
- в) мястото и датата на решението за издаване или отказ на разрешение за пътуване;
- г) началната и крайната дата на срока на валидност на разрешението за пътуване;
- д) основанието или основанията за отказ на разрешение за пътуване, определени в член 31, параграф 1.

Член 34

Отмяна на разрешение за пътуване

1. Когато бъде установено, че към момента на издаването на разрешение за пътуване условията за издаването му не са били изпълнени, това разрешение се отменя. Разрешението за пътуване се отменя на едно или няколко от основанията за отказ на разрешение за пътуване, определени в член 31, параграф 1.
2. Когато държава членка разполага с доказателства, че условията за издаване на разрешение за пътуване не са били изпълнени към момента на издаването му, националното звено на ETIAS на тази държава членка отменя разрешението за пътуване.
3. Лице, чието разрешение за пътуване е отменено, има право да обжалва отмяната. Производствата по обжалване се провеждат в държавата членка, която е взела решението за отмяната, и съгласно нейното национално право.

Член 35

Отнемане на разрешение за пътуване

1. Когато бъде установено, че условията за издаването на разрешение за пътуване вече не са изпълнени, това разрешение се отнема. Разрешението за пътуване се отнема на едно или няколко от основанията за отказ на разрешение за пътуване, определени в член 31, параграф 1.
2. Когато държава членка разполага с доказателства, че условията за издаването на разрешение за пътуване вече не са изпълнени, националното звено на ETIAS на тази държава членка отнема разрешението за пътуване.
3. Без да се засяга параграф 2, когато в ШИС бъде подаден нов сигнал за отказ на влизане или документ за пътуване бъде обявен за изгубен, откраднат или невалиден, ШИС информира централната система на ETIAS. Централната система на ETIAS проверява дали този нов сигнал съответства на валидно разрешение за пътуване. Ако има такова съответствие, централната система на ETIAS предава досието на заявлението на националното звено на ETIAS на държавата членка, създала сигнала, което звено отнема разрешението за пътуване.

4. Новите елементи, въвеждани от Европол в списъка на ETIAS за наблюдение, се сравняват с данните в досиетата на заявленията в централната система на ETIAS. Когато сравнението доведе до намиране на съответствие, националното звено на ETIAS на държавата членка на първо влизане, декларирана от заявителя съгласно член 15, параграф 2, буква й), оценява риска за сигурността и ако прецени, че условията за предоставяне на разрешението за пътуване вече не са изпълнени, го отнема.
5. Заявител, чието разрешение за пътуване е отнето, има право да обжалва отнемането. Производствата по обжалване се провеждат в държавата членка, която е взела решението за отнемането, и съгласно нейното национално право.
6. Разрешение за пътуване може да бъде отнето по искане на заявителя.

Член 36

Уведомяване за отмяна или за отнемане на разрешение за пътуване

Когато разрешение за пътуване бъде отменено или отнето, заявителят незабавно получава уведомление чрез услугата за електронна поща, в което се включват:

- а) ясно посочване, че разрешението за пътуване е отменено или отнето, и номерът на заявлението за разрешение за пътуване;
- б) посочване на органа, който е отменил или отнел разрешението за пътуване, и на адреса му;
- в) основанията или основанията за отмяната или отнемането на разрешението за пътуване, определени в член 31, параграф 1;
- г) информация относно процедурата, която трябва да се следва в случай на обжалване.

Член 37

Данни, които се добавят към досието на заявлението след отмяна или отнемане на разрешение за пътуване

1. Когато бъде взето решение да се отмени или да се отнеме разрешение за пътуване, държавата членка, която е компетентна за отмяната или отнемането на разрешението, добавя към досието на заявлението следните данни:
 - а) информация за статуса, указваща, че разрешението за пътуване е отменено или отнето;
 - б) посочване на органа, който е отменил или отнел разрешението за пътуване, и на адреса му;
 - в) мястото и датата на решението.
2. В досието на заявлението се посочват също така основанията за отмяната или отнемането, определени в член 31, параграф 1.

Член 38

Издаване на разрешение за пътуване с ограничена териториална валидност по причини от хуманитарен характер или от национален интерес или поради международни задължения

1. Разрешение за пътуване с ограничена териториална валидност може да бъде издадено по изключение, когато съответната държава членка счете това за необходимо по причини от хуманитарен характер или от национален интерес или поради международни задължения, независимо от факта, че процедурата по ръчно оценяване съгласно член 22 все още не е приключила или че разрешение за пътуване е било отказано, отменено или отнето.
2. За целите на параграф 1 заявителят може да подаде заявление за разрешение за пътуване с ограничена териториална валидност пред държавата членка, за която възнамерява да пътува. Той посочва в заявлението си съответните причини от хуманитарен характер или от национален интерес или съответните международни задължения.
3. Държавата членка, за която възнамерява да пътува гражданинът на трета държава, е държавата членка, компетентна да реши дали да се издаде или да се откаже разрешение за пътуване с ограничена териториална валидност.
4. Разрешението за пътуване с ограничена териториална валидност е валидно за територията на издалата го държава членка за не повече от 15 дни.
5. При издаване на разрешение за пътуване с ограничена териториална валидност в досието на заявлението се въвеждат следните данни:
 - а) информация за статуса, указваща, че разрешението за пътуване с ограничена териториална валидност е издадено или отказано;
 - б) територията, на която притежателят на разрешението за пътуване има право да пътува;
 - в) органът на държавата членка, издал разрешението за пътуване с ограничена териториална валидност;
 - г) посочване на причините от хуманитарен характер или от национален интерес или на международните задължения.

Глава VII

Използване на ETIAS от превозвачи

Член 39

Достъп до данни за проверка от превозвачи

1. В съответствие с член 26 от Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген превозвачите правят справка в централната система на ETIAS, за да проверят дали гражданите на трети държави, спрямо които се прилага задължението за разрешение за пътуване, притежават валидно разрешение за пътуване.
2. На превозвачите се предоставя защитен достъп по интернет до посочения в член 6, параграф 2, буква з) портал за превозвачи, включително възможността за използване

на мобилни технически решения, така че да могат да извършват справката по параграф 1 преди качването на пътника на борда на транспортното средство. За тази цел превозвачът има право да направи справка в централната система на ETIAS, като използва данните от машинночитаемата зона на документа за пътуване.

Централната система на ETIAS изпраща отговор, като посочва дали лицето притежава или не притежава валидно разрешение за пътуване. Превозвачите могат да съхраняват изпратената информация и получения отговор.

3. Създава се схема за автентификация, предназначена единствено за превозвачите, чрез която да се дава достъп на надлежно упълномощените техни служители до портала за превозвачи за целите на параграф 2. Схемата за автентификация се приема от Комисията чрез актове за изпълнение в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 79, параграф 2.

Член 40

Извънредни процедури в случай на техническа невъзможност за достъп до данни от страна на превозвачите

1. Когато поради неизправност в информационната система на ETIAS или поради други причини извън контрола на превозвачите е технически невъзможно да се извърши справката, посочена в член 39, параграф 1, превозвачите се освобождават от задължението да правят проверка за притежаване на валидно разрешение за пътуване. В случай на неизправност на информационната система на ETIAS централното звено на ETIAS уведомява превозвачите.
2. Подробностите относно извънредните процедури се определят в акт за изпълнение, приет в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 79, параграф 2.

ГЛАВА VIII

Използване на ETIAS от граничните органи на външните граници

Член 41

Достъп до данни за проверка на външните граници

1. Органите, компетентни да извършват проверки на външните гранични контролно-пропускателни пунктове в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/399, могат да извършват справки в централната система на ETIAS единствено с цел проверка дали лицето притежава валидно разрешение за пътуване, като използват данните от машинночитаемата зона на документа за пътуване.
2. Централната система на ETIAS изпраща отговор, като посочва дали лицето притежава или не притежава валидно разрешение за пътуване.

Член 42

Извънредни процедури в случай на техническа невъзможност за достъп до данни на външните граници или неизправност на ETIAS

- 1.** Когато поради неизправност в информационната система на ETIAS е технически невъзможно да се извърши справката, посочена в член 41, параграф 1, органите на държавите членки, компетентни да извършват проверки на външните гранични контролно-пропускателни пунктове, се уведомяват за това от централното звено на ETIAS.
- 2.** Когато поради неизправност в националната гранична инфраструктура в държава членка е технически невъзможно да се извърши търсенето, посочено в член 41, параграф 1, компетентният орган на тази държава членка уведомява eu-LISA, централното звено на ETIAS и Комисията.
- 3.** И в двата случая органите на държавите членки, компетентни да извършват проверки на външните гранични контролно-пропускателни пунктове, следват националните си планове за действие в извънредни ситуации.

ГЛАВА IX

Процедура и условия за достъп до централната система на ETIAS за целите на правоприлагането

Член 43

Оправомощени правоприлагащи органи на държавите членки

- 1.** Държавите членки определят правоприлагащите органи, които са оправомощени да искат справки с данните, записани в централната система на ETIAS, с цел предотвратяване, разкриване и разследване на терористични или други тежки престъпления.
- 2.** На национално равнище всяка държава членка води списък на звената за контакт в рамките на оправомощените органи, на които е разрешено да искат справки с данните, съхранявани в централната система на ETIAS, чрез централното(ите) звено(а) за достъп.

Член 44

Процедура за достъп до централната система на ETIAS за целите на правоприлагането

- 1.** Компетентните органи подават до централните звена за достъп, посочени в член 8, параграф 2, буква в), мотивирано електронно искане за справка с конкретен набор от данни, съхранявани в централната система на ETIAS. Когато се иска справка с данните, посочени в член 15, параграф 2, буква и) и параграф 4, букви б)–г), в мотивираното електронно искане се посочват причините, налагащи справка с тези конкретни данни.
- 2.** Всяка държава членка взема нужните мерки, така че, преди да се осъществи достъп до централната система на ETIAS, исканията за справка да преминават, в съответствие с националното ѝ право и процесуалното ѝ право, през независима, ефективна и своевременна проверка дали са спазени посочените в член 45 условия, в

това число дали исканията за справка с данните, посочени в член 15, параграф 2, буква и) и параграф 4, букви б)–г), са основателни.

3. Ако са изпълнени условията по член 45, централното звено за достъп обработва исканията. Данните, съхранявани в централната система на ETIAS, до които е осъществен достъп от централното звено за достъп, се предават на посочените в член 43, параграф 2 звена за контакт по начин, който не застрашава сигурността на тези данни.
4. При извънредни спешни случаи, при които е необходимо незабавно да се получат лични данни с цел предотвратяване на тежко престъпление или наказателно преследване на извършителите му, централното звено за достъп обработва искането незабавно и без независимата проверка, предвидена в параграф 2. След обработването на искането незабавно се извършва последваща независима проверка, в това число дали случаят действително е бил извънреден и спешен.
5. Когато последваща независима проверка установи, че справката със и достъпът до данните, записани в централната система на ETIAS, са били неоснователни, всички органи, които са осъществили достъп до тези данни и/или са направили справка с тях, заличават данните, получени от централната система на ETIAS, и уведомяват централното звено за достъп за това заличаване.

Член 45

Условия за достъп до данните, записани в централната система на ETIAS, от оправомощените органи на държавите членки

1. Оправомощените органи могат да поискат справка с данните, съхранявани в централната системата на ETIAS, ако е изпълнено всяко от следните условия:
 - а) справката е необходима за целите на предотвратяването, разкриването или разследването на терористично или друго тежко престъпление;
 - б) достъпът за справка е необходим за конкретен случай;
 - в) има основателни причини да се счита, че справката с данните, съхранявани в централната система на ETIAS, може да допринесе съществено за предотвратяването, разкриването или разследването на което и да е от въпросните престъпления, по-специално когато има обосновано подозрение, че заподозряно лице, извършител или жертва на терористично или друго тежко престъпление попада в категорията граждани на трети държави, обхваната от настоящия регламент;
 - г) предходна справка с всички релевантни национални бази данни и с данните на Европол не е довела до получаване на исканата информация.
2. Справката в централната система на ETIAS се ограничава до търсене в досието на заявлението по следните записани в него данни:
 - а) фамилно име; собствено(и) име(на);
 - б) други имена (псевдоним(и), творческо(и) име(на), обичайно(и) име(на);
 - в) номер на документа за пътуване;

- г) домашен адрес;
 - д) адрес на електронна поща; телефонен номер;
 - е) IP адрес.
3. Справката в централната система на ETIAS по посочените в параграф 2 данни може да се съчетае със следните данни в досието на заявлението, за да се стесни търсенето:
- а) гражданство на една или повече държави;
 - б) пол;
 - в) дата на раждане или възрастова група.
4. При намиране на съответствие с данни, записани в досието на заявлението, справката с централната система на ETIAS дава достъп до данните по член 15, параграф 2, букви а)–ж) и й)–м), записани в това досие на заявлението, както и до данните, въведени в същото досие по отношение на издаването, отказа, отнемането или отмяната на разрешение за пътуване съгласно членове 33 и 37. Достъп до данните по член 15, параграф 2, буква и) и параграф 4, букви б)–г), записани в досието на заявлението, се дава само ако справката с тях е поискана изрично от оперативните звена в мотивираното електронно искане, подадено съгласно член 44, параграф 1 и одобрено при независимата проверка. При справка с централната система на ETIAS не се дава достъп до данните относно образованието по член 15, параграф 2, буква з), нито до данните относно евентуалния риск за общественото здраве, който заявителят може да представлява, по член 15, параграф 4, буква а).

Член 46

Процедура и условия за достъп до данните, записани в централната система на ETIAS, от Европол

1. За целите на член 1, параграф 2 Европол може да поиска справка с данните, съхранявани в централната система на ETIAS, и да подаде до централното звено на ETIAS мотивирано електронно искане за справка с конкретен набор от данни, съхранявани в централната система на ETIAS.
2. Мотивираното искане съдържа доказателства, че са изпълнени следните условия:
 - а) справката е необходима за подкрепа и засилване на действията на държавите членки за предотвратяване, разкриване или разследване на терористични или други тежки престъпления от компетентността на Европол;
 - б) справката е необходима за конкретен случай;
 - в) справката е ограничена до търсене по данните, посочени в член 45, параграф 2;
 - г) има основателни причини да се счита, че справката може да допринесе съществено за предотвратяването, разкриването или разследването на което и да е от въпросните престъпления;
 - д) предходна справка с базата данни в Европол не е довела до получаване на исканата информация.

3. Исканията на Европол за справка с данните, съхранявани в централната система на ETIAS, подлежат на предварителна проверка от ЕНОЗД, по целесъобразност по реда на член 44 от Регламент (ЕС) 2016/794, в която ефективно и своевременно се проверява дали искането отговаря на условията по параграф 2.
4. При намиране на съответствие с данни, записани в досието на заявлението, справката с централната система на ETIAS дава достъп до данните, посочени в член 15, параграф 2, букви а) — ж) и й) — м), както и до данните, въведени в същото досие по отношение на издаването, отказа, отнемането или отмяната на разрешение за пътуване съгласно членове 33 и 37. Достъп до данните по член 15, параграф 2, буква и) и параграф 4, букви б) — г), записани в досието на заявлението, се дава само ако справката с тези данни е поискана изрично от Европол.
5. В случай че ЕНОЗД е одобрил искането, централното звено на ETIAS обработва искането за справка с данните, съхранявани в централната система на ETIAS.

ГЛАВА X

Съхраняване и изменение на данните

Член 47

Съхраняване на данните

1. Всяко досие на заявление се съхранява в централната система на ETIAS:
 - а) до края на срока на валидност на разрешението за пътуване;
 - б) [за срок от пет години от последния запис за влизане на заявителя, съхраняван в Системата за влизане/излизане; или]
 - в) за срок от пет години от последното решение за отказ, отмяна или отнемане на разрешение за пътуване съгласно членове 31, 34 и 35.
2. След изтичането на срока за съхранение досието на заявлението се заличава автоматично от централната система на ETIAS.

Член 48

Изменение на данните и заличаване на данните преди изтичане на установения срок

1. Централното звено на ETIAS и националните звена на ETIAS са длъжни да актуализират данните, съхранявани в централната система на ETIAS, и да осигурят верността им. Централното звено на ETIAS и националните звена на ETIAS нямат право да изменят данните, въведени във формуляра на заявлението пряко от заявителя в съответствие с член 15, параграф 2 или 4.
2. Ако централното звено на ETIAS разполага с факти, че данните, записани в централната система на ETIAS от нея, са фактически неточни или че в централната система на ETIAS са били обработени данни в нарушение на настоящия регламент, то проверява съответните данни и при необходимост незабавно ги променя или заличава от централната система на ETIAS.

3. Ако компетентната държава членка разполага с факти, че данните, записани в централната система на ETIAS, са фактически неточни или че в централната система на ETIAS са били обработени данни в нарушение на настоящия регламент, нейното национално звено на ETIAS проверява съответните данни и при необходимост незабавно ги променя или заличава от централната система на ETIAS.
4. Ако държава членка, различна от компетентната държава членка, разполага с факти, които сочат, че данните, съхранявани в централната система на ETIAS, са фактически неточни или че в централната система на ETIAS са били обработени данни в нарушение на настоящия регламент, тя се свързва с централното звено на ETIAS или с националното звено на ETIAS на компетентната държава членка в срок от 14 дни. Централното звено на ETIAS или компетентното национално звено на ETIAS проверява точността на данните и законосъобразността на обработването им в срок от един месец и при необходимост незабавно ги променя или заличава от централната система на ETIAS.
5. Когато гражданин на трета държава придобие гражданство на държава членка или попадне в приложното поле на член 2, параграф 2, букви а)–д), органите на тази държава членка проверяват дали лицето има валидно разрешение за пътуване и ако е приложимо, заличават незабавно досието на заявлението от централната система на ETIAS. Органът, отговарящ за заличаването на досието на заявлението, е:
 - а) националното звено на ETIAS на държавата членка, издала документа за пътуване, посочен в член 2, параграф 2, буква а);
 - б) националното звено на ETIAS на държавата членка, чието гражданство е придобило лицето;
 - в) националното звено на ETIAS на държавата членка, която е издала разрешението или картата за пребиваване;
 - г) националното звено на ETIAS на държавата членка, която е издала визата за дългосрочно пребиваване.
6. Когато гражданин на трета държава попадне в приложното поле на член 2, параграф 2, букви е)–з), той информира за тази промяна компетентните органи на държавата членка, в която влиза след това. Тази държава членка се свързва с централното звено на ETIAS в срок от 14 дни. Централното звено на ETIAS проверява точността на данните в срок от един месец и при необходимост незабавно заличава досието на заявлението и съдържащите се в него данни от централната система на ETIAS. Лицето има достъп до ефективни средства за съдебна защита с цел гарантиране на заличаването на данните.

ГЛАВА XI

Защита на данните

Член 49

Защита на данните

1. Регламент (ЕО) № 45/2001 се прилага по отношение на обработването на лични данни от Европейската агенция за гранична и брегова охрана и от eu-LISA.
2. [Регламент (ЕС) 2016/679] се прилага по отношение на обработването на лични данни от националните звена на ETIAS.
3. [Директива (ЕС) 2016/680] се прилага по отношение на обработването от оправомощените органи на държавите членки за целите по член 1, параграф 2.
4. Регламент (ЕС) 2016/794 се прилага по отношение на обработването на лични данни от Европол в съответствие с членове 24 и 46.

Член 50

Администратор на данни

1. Европейската агенция за гранична и брегова охрана се счита за администратор на данни съгласно член 2, буква г) от Регламент (ЕО) № 45/2001 във връзка с обработването на лични данни в централната система на ETIAS.
2. Що се отнася до обработването на лични данни в централната система на ETIAS от държава членка, националното звено на ETIAS се счита за администратор съгласно член 4, параграф 7 от [Регламент (ЕС) 2016/679], който носи основната отговорност за обработването на лични данни в централната система на ETIAS от тази държава членка.

Член 51

Лице, обработващо данни

1. eu-LISA се счита за лице, обработващо данни, съгласно член 2, буква г) от Регламент (ЕО) № 45/2001 във връзка с обработването на лични данни в информационната система на ETIAS.
2. eu-LISA предприема необходимите мерки, така че информационната система на ETIAS да се експлоатира в съответствие с настоящия регламент.

Член 52

Сигурност на обработването

1. Както eu-LISA, така и националните звена на ETIAS гарантират сигурността на обработването на лични данни, извършвано във връзка с прилагането на настоящия регламент. eu-LISA и националните звена на ETIAS си сътрудничат по отношение на свързаните със сигурността задачи.

2. Без да се засягат разпоредбите на член 22 от Регламент (ЕО) № 45/2001, eu-LISA предприема необходимите мерки за гарантиране на сигурността на централната система, комуникационната инфраструктура между централната система и националния единен интерфейс, публичния уебсайт и мобилното приложение, услугата за електронна поща, защитената услуга за създаване на профил, портала за превозвачи, уеб услугата и софтуера за обработване на заявления.
3. Без да се засягат разпоредбите на член 22 от Регламент (ЕО) № 45/2001 и на членове 32 и 34 от [Регламент (ЕС) 2016/679], както eu-LISA, така и националните звена на ETIAS приемат необходимите мерки, включително план за сигурност и план за непрекъснатост на работния процес и за възстановяване след бедствия, с цел:
- а) да се осигури физическа защита на данните, включително чрез изготвяне на планове за действие в извънредни ситуации за защита на критичната инфраструктура;
 - б) да се предотврати достъпът на неупълномощени лица до защитения уебсайт, на който се извършват операции съгласно целите на ETIAS;
 - в) да се предотвратят неразрешеното четене, копиране, изменение или премахване на носители на данни;
 - г) да се предотвратят неразрешеното въвеждане на данни и неразрешената проверка, изменение или заличаване на записани лични данни;
 - д) да се предотвратят неразрешеното обработване на данни в централната система на ETIAS и всяко неразрешено изменение или заличаване на обработвани в централната система на ETIAS данни;
 - е) да се гарантира, че лицата, имащи право на достъп до информационната система на ETIAS, имат достъп само до данните, за които са упълномощени, само посредством индивидуални потребителски идентификатори и само в режим на поверителен достъп;
 - ж) да се гарантира, че всички органи с право на достъп до информационната система на ETIAS създават профили с описание на функциите и задълженията на лицата, които са упълномощени да въвеждат, да изменят, да заличават, да правят справки със и да търсят по данните, и предоставят тези профили на надзорните органи;
 - з) да се осигури възможност да се проверява и установява на кои органи могат да се предават лични данни чрез използване на оборудване за предаване на данни;
 - и) да се осигури възможност да се проверява и установява кои данни са били обработени в информационната система на ETIAS, кога, от кого и с каква цел;
 - й) да се предотвратят неразрешеното четене, копиране, изменение или заличаване на лични данни при предаването на лични данни до или от централната система на ETIAS или при преноса на носители на данни, по-специално чрез подходящи техники на криптиране;
 - к) да се наблюдава ефективността на мерките за сигурност по настоящия параграф и да се предприемат необходимите организационни мерки, свързани с вътрешния надзор, за да се осигури спазването на настоящия регламент.

4. eu-LISA уведомява Европейския парламент, Съвета и Комисията, както и Европейския надзорен орган по защита на данните относно мерките, които предприема в съответствие с настоящия член.

Член 53 *Самоконтрол*

Европейската агенция за гранична и брегова охрана, Европол и държавите членки правят необходимото, така че всеки орган, който има право на достъп до информационната система на ETIAS, да предприема необходимите мерки за спазване на настоящия регламент и при необходимост да оказва съдействие на надзорния орган.

Член 54 *Право на информация, достъп, поправяне и заличаване*

1. Без да се засяга правото на информация по членове 11 и 12 от Регламент (ЕО) № 45/2001, заявителите, чиито данни се съхраняват в централната система на ETIAS, биват информирани в момента на събиране на данните им относно процедурите за упражняване на правата по членове 13, 14, 15 и 16 от Регламент (ЕО) № 45/2001 и относно координатите за връзка с длъжностното лице за защита на данните в Европейската агенция за гранична и брегова охрана, Европейския надзорен орган по защита на данните и националния надзорен орган на компетентната държава членка.
2. За да упражни правата си по членове 13, 14, 15 и 16 от Регламент (ЕО) № 45/2001 и по членове 15, 16, 17 и 18 от [Регламент (ЕС) 2016/679], всеки заявител има право да се обърне към централното звено на ETIAS или националното звено на ETIAS, компетентно за заявлението, които разглеждат искането и дават отговор по него.

Ако при разглеждането се установи, че данните, съхранявани в централната система на ETIAS, са фактически неточни или че са записани незаконосъобразно, централното звено на ETIAS или националното звено на ETIAS на компетентната за заявлението държава членка поправя или заличава тези данни в централната система на ETIAS.

Когато централното звено на ETIAS или национално звено на ETIAS внася изменение в разрешение за пътуване по време на срока му на валидност, централната система на ETIAS осъществява посоченото в член 18 автоматизирано обработване, за да определи дали измененото досие на заявлението задейства съответствие съгласно член 18, параграфи 2—5. Ако автоматизираното обработване не установи съответствия, централната система на ETIAS издава изменено разрешение за пътуване със същата валидност като на първоначалното и уведомява заявителя. Ако автоматизираното обработване установи едно или няколко съответствия, националното звено на ETIAS на държавата членка на първо влизане, декларирана от заявителя съгласно член 15, параграф 2, буква й), оценява риска, свързан с незаконната миграция, сигурността или общественото здраве, и решава дали да издаде изменено разрешение за пътуване или, ако установи, че условията за предоставянето му вече не са спазени, да отнеме разрешението за пътуване.

3. Ако централното звено на ETIAS или националното звено на ETIAS на компетентната за заявлението държава членка не е съгласно, че съхраняваните в централната система на ETIAS данни са фактически неточни или че са записани

незаконосъобразно, то приема административно решение, с което на въпросното лице се обяснява незабавно в писмена форма защо звеното не е съгласно да поправи или заличи свързаните с лицето данни.

4. Освен това със същото решение въпросното лице се информира относно възможността за оспорване на решението, взето във връзка с искането му по параграф 2, и ако е приложимо — относно реда за завеждане на иск или за подаване на жалба пред компетентните органи или съдилища и относно евентуалната помощ, която може да му се окаже, включително от компетентните национални надзорни органи.
5. Всяко искане по параграф 2 съдържа информацията, необходима за установяване на самоличността на въпросното лице. Тази информация се използва само за да позволи упражняването на правата по параграф 2 и след това незабавно се заличава.
6. Централното звено на ETIAS или националното звено на ETIAS на компетентната за заявлението държава членка регистрира под формата на писмен документ отправянето на искане по параграф 2 и действията, предприети по него, и незабавно предоставя този документ на компетентните национални надзорни органи в областта на защитата на данните.

Член 55

Предоставяне на лични данни на трети държави, международни организации и частноправни субекти

1. Личните данни, съхранявани в централната система на ETIAS, не се предават и не се предоставят на трети държави, международни организации или частноправни субекти с изключение на предаването на данни на Интерпол за целите на осъществяването на автоматизираното обработване, посочено в член 18, параграф 2, букви б) и м). Предаването на лични данни на Интерпол става при спазване на разпоредбите член 9 от Регламент № 45/2001.
2. Личните данни, до които държава членка е осъществила достъп от централната система на ETIAS за целите, посочени в член 1, параграф 2, не се предават и не се предоставят на трети държави, международни организации или частноправни субекти, установени във или извън Съюза. Забраната се прилага и ако тези данни са допълнително обработени на национално равнище или между държавите членки.

Член 56

Надзор от националния надзорен орган

1. Надзорният орган или надзорните органи, определени по силата на член 51 от [Регламент (ЕС) 2016/679], вземат нужните мерки, така че най-малко на всеки четири години да се извършва одит, отговарящ на приложимите международни одитни стандарти, на операциите по обработване на данни, осъществявани от националните звена на ETIAS.
2. Държавите членки вземат нужните мерки за това техният надзорен орган да разполага с достатъчно ресурси, за да изпълнява задачите, които са му възложени съгласно настоящия регламент.

3. Всяка държава членка предоставя всяка информация, поискана от надзорните органи, и по-специално информация за дейностите, извършвани в съответствие с техните отговорности, определени в настоящия регламент. Всяка държава членка предоставя на надзорните органи достъп до регистрите си и им предоставя достъп по всяко време до всички свои помещения, свързани с ETIAS.

Член 57

Надзор от Европейския надзорен орган по защита на данните

Европейският надзорен орган по защита на данните взема нужните мерки, така че най-малко на всеки четири години да се извършва одит, отговарящ на приложимите международни одитни стандарти, на дейностите на eu-LISA и на централното звено на ETIAS по обработване на лични данни. Доклад от този одит се изпраща на Европейския парламент, Съвета, eu-LISA, Комисията и държавите членки. На eu-LISA и на Европейската агенция за гранична и брегова охрана се предоставя възможност да направят коментари, преди докладите им да бъдат приети.

Член 58

Сътрудничество между националните надзорни органи и Европейския надзорен орган по защита на данните

1. Европейският надзорен орган по защита на данните работи в тясно сътрудничество с националните надзорни органи по отношение на конкретни въпроси, за които е необходимо участие на национално равнище, по-специално ако самият той или национален надзорен орган установи значително разминаване между практиките на държавите членки или предаване на лични данни по комуникационните канали на ETIAS, което може да е незаконосъобразно, или в контекста на въпроси, повдигнати от един или няколко национални надзорни органа във връзка с прилагането и тълкуването на настоящия регламент.
2. В случаите по параграф 1 Европейският надзорен орган по защита на данните и националните надзорни органи, компетентни да упражняват надзор върху защитата на данните, могат, според нуждите и като действат в рамките на съответните си правомощия, да обменят релевантна информация, да си оказват помощ при извършването на одити и проверки, да проучват затрудненията при тълкуването или прилагането на настоящия регламент, да разглеждат проблемите, свързани с осъществяването на независим надзор или с упражняването на правата на субектите на данни, да изготвят съгласувани предложения за съвместни решения на всякакви проблеми и да повишават осведомеността за правата на защита на данните.
3. За тази цел надзорните органи и Европейският надзорен орган по защита на данните се срещат най-малко два пъти годишно в рамките на Комитета, създаден с [Регламент (ЕС) 2016/679]. Разходите за тези срещи се поемат от Комитета, създаден с [Регламент (ЕС) 2016/679]. На първата среща се приема процедурен правилник. При необходимост съвместно се разработват допълнителни работни методи.
4. На всеки две години на Европейския парламент, Съвета, Комисията, Европейската агенция за гранична и брегова охрана и eu-LISA се представя съвместен доклад за дейността. Докладът съдържа по една глава за всяка държава членка, изготвена от надзорния орган на тази държава членка.

Член 59
Поддържане на регистри

1. eu-LISA поддържа регистри на всички операции по обработване на данни, осъществявани в рамките на информационната система на ETIAS. В регистрите се посочват целта на достъпа, датата и часът на всяка операция, данните, използвани за автоматизираното обработване на заявленията, съответствията, намерени при извършването на автоматизираното обработване, посочено в член 18, данните, използвани за проверка на самоличността в централната система на ETIAS или в други информационни системи и бази данни, резултатите от проверката, посочена в член 20, и служителите, които са я извършили.
2. Централното звено на ETIAS поддържа регистри на служителите, които са надлежно упълномощени да извършват проверките на самоличността.
3. Националното звено на ETIAS на компетентната държава членка поддържа регистри в информационната система на ETIAS на всички операции по обработване на данни, извършени при оценката по член 22. В регистрите се посочват датата и часът на всяка операция, данните, използвани за запитвания до други информационни системи и бази данни, данните, свързани с полученото съответствие, служителите, извършили оценката на риска, и мотивите за решението да се издаде, откаже, отнеме или отмени разрешение за пътуване.

Освен това националното звено на ETIAS на компетентната държава членка поддържа регистри на служителите, надлежно упълномощени да въвеждат или извличат данните.

4. eu-LISA поддържа регистри на всички операции по обработване на данни в рамките на информационната система на ETIAS във връзка с посочените съответно в членове 39 и 41 достъп от превозвачи до портала и достъп от компетентните органи с цел извършване на проверки на контролно-пропускателните пунктове на външните граници. В регистрите се посочват датата и часът на всяка операция, данните, използвани за стартиране на търсенето, данните, предадени от централната система на ETIAS, и имената на упълномощените служители на превозвача или на компетентния орган, които въвеждат и извличат данните.

Освен това превозвачите и компетентните органи поддържат регистри на служителите, надлежно упълномощени да въвеждат и извличат данните.

5. Тези регистри могат да се използват само за наблюдение на допустимостта на обработването на данните от гледна точка на защитата на данните, както и за гарантиране на сигурността и целостта на данните. Регистрите са защитени с подходящи мерки срещу неразрешен достъп и се заличават една година след изтичането на срока на съхранение, посочен в член 47, ако не са необходими за процедури за наблюдение, които вече са започнали.

При поискване eu-LISA и националните звена на ETIAS предоставят тези регистри съответно на Европейския надзорен орган по защита на данните и на компетентните надзорни органи.

Поддържане на регистри, дневници и документация за исканията за справки с данните при достъп за целите на правоприлагането

1. eu-LISA поддържа регистри на всички операции по обработване на данни в рамките на централната система на ETIAS във връзка с достъпа от централните звена за достъп за целите, посочени в член 1, параграф 2. В регистрите се посочват датата и часът на всяка операция, данните, използвани за стартиране на търсенето, данните, предадени от централната система на ETIAS, и имената на упълномощените служители на централните звена за достъп, които въвеждат и извличат данните.
2. Освен това всяка държава членка и Европол поддържат регистри на всички операции по обработване на данни, извършени в рамките на централната система на ETIAS вследствие на искания за справки със или за достъп до данните, съхранявани в централната система на ETIAS, за целите, посочени в член 1, параграф 2. Регистрите включват дневници и документация за всички операции по обработване на данни.
3. В регистрите се посочват:
 - а) точната цел на искането за справка със или за достъп до данни, съхранявани в централната система на ETIAS, включително конкретното терористично или друго тежко престъпление, а за Европол — точната цел на искането за справка;
 - б) решението, взето по отношение на допустимостта на искането;
 - в) референтният номер на националното досие;
 - г) датата и точният час на искането за достъп, постъпило от националното звено за достъп в централната система на ETIAS;
 - д) когато е приложимо, използването на спешната процедура по член 44, параграф 4 и решението, взето във връзка с последващата проверка;
 - е) данните или наборът от данни, посочени в член 45, параграфи 2 и 3, които са използвани за извършване на справката;
 - ж) в съответствие с националните разпоредби или с разпоредбите на Регламент (ЕС) 2016/794 — идентификационният знак на служителя, извършил търсенето, и на служителя, наредил търсенето или предоставянето.
4. Посочените в параграфи 1 и 2 регистри се използват само за проверка на допустимостта на искането, за наблюдение на законосъобразността на обработката на данните и за гарантиране на целостта и сигурността на данните. Единствено регистрите, съдържащи данни от неличен характер, могат да бъдат използвани за наблюдението и оценката по член 81. На Европейския надзорен орган по защита на данните и на компетентните надзорни органи, отговарящи за наблюдението на законосъобразността на обработката на данните и на целостта и сигурността на данните, се предоставя достъп, при поискване, до тези регистри, за да могат да изпълняват служебните си задължения. Органът, отговарящ за проверката на допустимостта на искането, също има достъп до тези регистри за тази цел. Ако преследваните цели са други, личните данни, както и регистрите на исканията за справки с данни, съхранявани в централната система на ETIAS, се заличават от всички национални досиета и от досиетата на Европол след един месец, освен ако

тези данни и регистри са необходими за целите на конкретно текущо наказателно разследване, във връзка с което са поискани от държава членка или от Европол.

ГЛАВА XII

Обществена осведоменост

Член 61

Информирание на широката общественост

Централното звено на ETIAS предоставя на широката общественост цялата релевантна информация във връзка с подаването на заявление за разрешение за пътуване, и по-специално:

- а) критериите, условията и процедурите за подаване на заявление за разрешение за пътуване;
- б) информация относно уебсайта и мобилното приложение за уеб устройства, на който и чрез което може да бъде подадено заявление;
- в) сроковете за вземане на решение по заявление, предвидени в член 27;
- г) факта, че решенията по заявленията трябва да се съобщават на заявителя, че когато е приложимо, в тези решения трябва да се посочват основанията за отказ, на които те са взети, и че заявителите, чиито заявления са получили отказ, имат право да обжалват решението, както и информация за процедурата, която трябва да се следва в случай на обжалване, в това число пред кой компетентен орган и в какъв срок трябва да се подаде жалбата;
- д) факта, че притежаването на разрешение за пътуване само по себе си не дава автоматично право на влизане, както и че притежателите на разрешение за пътуване трябва да предоставят доказателства, че отговарят на условията за влизане на външната граница, както е предвидено в член 6 от Регламент (ЕС) 2016/399.

Член 62

Информационна кампания

Комисията, в сътрудничество с централното звено на ETIAS и с държавите членки, провежда успоредно с пускането в действие на ETIAS информационна кампания, която да информира гражданите на трети държави, попадащи в приложното поле на настоящия регламент, относно задължението им при преминаване на външните граници да притежават валидно разрешение за пътуване.

ГЛАВА XIII

Отговорности

Член 63

Отговорности на eu-LISA през фазата на проектиране и разработване

1. Информационната система на ETIAS се хоства в техническите звена на eu-LISA и предоставя функциите, определени в настоящия регламент, в съответствие с условията за сигурност, наличност, качество и скорост съгласно параграф 3.
2. Инфраструктурите, които поддържат публичния уебсайт, мобилното приложение и портала за превозвачи, се хостват в звената на eu-LISA или в звената на Комисията. Тези инфраструктури се разпределят географски така, че да предоставят функциите, определени в настоящия регламент, в съответствие с условията за сигурност, наличност, качество и скорост съгласно параграф 3.
3. eu-LISA отговаря за разработването на информационната система на ETIAS, както и за всяко разработване, необходимо за осигуряването на оперативна съвместимост между централната система на ETIAS и посочените в член 10 информационни системи.

eu-LISA определя проекта на физическата архитектура на системата, включително комуникационната ѝ инфраструктура, както и техническите спецификации и тяхното развитие по отношение на централната система и единните интерфейси, които се приемат от Управителния съвет след положително становище от Комисията. Освен това eu-LISA извършва всички необходими адаптации в Системата за влизане/излизане, ШИС, Евродак, ECRIS или ВИС, произтичащи от създаването на оперативна съвместимост с ETIAS.

eu-LISA разработва и внедрява централната система, националните единни интерфейси и комуникационната инфраструктура във възможно най-кратък срок след влизането в сила на настоящия регламент и след приемането от Комисията на мерките, предвидени в член 15, параграфи 2 и 4, член 16, параграф 4, член 28, параграф 5, член 39, параграф 3, член 40, параграф 2 и член 72, параграфи 1 и 4.

Разработването се състои в изготвянето и изпълнението на технически спецификации, провеждането на изпитвания и цялостната координация на проекта.

4. През фазата на проектиране и разработване се създава Съвет за програмно управление, състоящ се от най-много десет членове. Той се състои от шестима членове, определени от Управителния съвет на eu-LISA измежду неговите членове или заместниците им, председателя на Консултативната група за ETIAS и Системата за влизане/излизане, посочена в член 80, един член, представляващ eu-LISA и определен от нейния изпълнителен директор, един член, представляващ Европейската агенция за гранична и брегова охрана и определен от нейния изпълнителен директор, и един член, определен от Комисията. Членовете, определени от Управителния съвет на eu-LISA, се избират единствено от държавите членки, които съгласно законодателството на Съюза са изцяло обвързани от законодателните инструменти, уреждащи разработването, създаването, функционирането и използването на всички широкомащабни информационни системи, управлявани от eu-LISA, и които участват в ETIAS. Съветът за програмно

управление заседава веднъж месечно. Той осигурява подходящо управление на фазата на проектиране и разработване на ETIAS. Съветът за програмно управление представя на Управителния съвет ежемесечни писмени доклади относно напредъка на проекта. Той не разполага с правомощия за вземане на решения, нито с мандат да представлява членовете на Управителния съвет.

5. Управителният съвет изготвя процедурния правилник на Съвета за програмно управление, който съдържа по-специално правила относно:

- а) председателството;
- б) местата на провеждане на заседанията;
- в) подготовката на заседанията;
- г) участието на експерти в заседанията;
- д) планове за комуникация, с които да се осигури пълна информация за участващите членове на Управителния съвет.

Председателството се поема от държавата членка, която председателства Съюза, при условие че съгласно законодателството на Съюза тя е изцяло обвързана от законодателните инструменти, уреждащи разработването, създаването, функционирането и използването на всички широкомащабни информационни системи, управлявани от eu-LISA, а ако това условие не е изпълнено — от следващата държава членка, която ще поеме председателството на Съюза и отговаря на това изискване.

Всички пътни и дневни разноски на членовете на Съвета за програмно управление се поемат от eu-LISA, като по отношение на това се прилага *mutatis mutandis* член 10 от Процедурния правилник на eu-LISA. Секретариатът на Съвета за програмно управление се осигурява от eu-LISA.

Консултативната група за Системата за влизане/излизане и ETIAS, посочена в член 80, заседава редовно до пускането в действие на ETIAS. След всяко заседание Консултативната група докладва на Съвета за програмно управление. Тя предоставя техническия експертен опит в подкрепа на изпълнението на задачите на Съвета за програмно управление и проследява степента на готовност на държавите членки.

Член 64

Отговорности на eu-LISA след пускането в действие на ETIAS

1. След пускането в действие на ETIAS eu-LISA отговаря за техническото управление на централната система и на националните единни интерфейси. Тя следи, в сътрудничество с държавите членки и съобразно анализ на разходите и ползите, за това винаги да се използва най-добрата налична технология. eu-LISA отговаря и за техническото управление на комуникационната инфраструктура между централната система и националните единни интерфейси, както и за публичния уебсайт, приложението за мобилни устройства, услугата за електронна поща, защитената услуга за създаване на профил, портала за превозвачи, уеб услугата и софтуера за обработване на заявленията, посочени в член 6.

Техническото управление на ETIAS обхваща всички задачи, необходими за осигуряване на функционирането на информационната система на ETIAS в режим на работа 24 часа на ден, 7 дни в седмицата, в съответствие с настоящия регламент, по-специално поддръжката и техническите промени, необходими, за да се гарантира, че системата функционира със задоволително техническо качество, по-специално по отношение на времето за отговор на запитване до централната база данни в съответствие с техническите спецификации.

2. Без да се засягат разпоредбите на член 17 от Правилника за длъжностните лица на Европейския съюз, eu-LISA прилага подходящи правила за професионалната тайна или други равностойни задължения за поверителност по отношение на всички свои служители, които работят с данни, съхранявани в централната система на ETIAS. Това задължение е в сила и след като служителите напуснат длъжността си или работата си, както и след прекратяване на дейността им.
3. eu-LISA осъществява също така задачи, свързани с предоставянето на обучение по техническото използване на информационната система на ETIAS.

Член 65

Отговорности на Европейската агенция за гранична и брегова охрана

1. Европейската агенция за гранична и брегова охрана отговаря за:
 - а) създаването и функционирането на централното звено на ETIAS;
 - б) автоматизираното обработване на заявления;
 - в) правилата за проверките.
2. Преди да получат разрешение за обработване на данните, записвани в централната система на ETIAS, служителите на централното звено на ETIAS, които имат право на достъп до централната система на ETIAS, преминават подходящо обучение за сигурността на данните и за правилата за защита на данните, и по-специално за съответните основни права.

Член 66

Отговорности на държавите членки

1. Всяка държава членка отговаря за:
 - а) връзката с националния единен интерфейс;
 - б) организацията, управлението, функционирането и поддръжката на националните звена на ETIAS за разглеждане на заявления за разрешение за пътуване, отхвърлени при автоматичното обработване, и за вземане на решение по тези заявления;
 - в) организацията на централните звена за достъп и връзката им с националния единен интерфейс за целите на правоприлагането;
 - г) управлението и условията по отношение на достъпа на надлежно упълномощените служители на компетентните национални органи до

информационната система на ETIAS в съответствие с настоящия регламент и за съставянето и редовното актуализиране на списък на тези служители и техните профили;

д) създаването и функционирането на националните звена на ETIAS.

2. Всяка държава членка използва автоматизирани процеси за изпращане на запитвания в централната система на ETIAS на външната граница.
3. Преди да получат разрешение за обработване на данните, записвани в централната система на ETIAS, служителите на националните звена на ETIAS, които имат право на достъп до информационната система на ETIAS, преминават подходящо обучение за сигурността на данните и за правилата за защита на данните, и по-специално за съответните основни права.

Член 67

Отговорности на Европол

1. Европол осигурява обработването на запитванията, посочени в член 18, параграф 2, буква й) и параграф 4, и съответното адаптиране на информационната си система.
2. Европол отговаря за създаването на списъка на ETIAS за наблюдение съгласно член 29.
3. Европол отговаря за предоставянето на становище след искане за справка съгласно член 26.

ГЛАВА XIV

Изменения на други инструменти на Съюза

Член 68

Изменения на Регламент (ЕС) 515/2014

Регламент (ЕС) 515/2014 се изменя, както следва:

В член 6 се вмъква следният параграф 3а:

„3а. През фазата на разработване държавите членки получават в допълнение към основните отпуснати им средства 96,5 милиона евро, които заделят изцяло за ETIAS с цел да се осигури нейното бързо и ефективно разработване в съответствие с внедряването на централната система на ETIAS, както е предвидено в [Регламента за създаване на Система на ЕС за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS)].“

Член 69

Изменения на Регламент (ЕС) 2016/399

Регламент (ЕС) 2016/399 се изменя, както следва:

1. Член 6 се изменя, както следва:

а) в параграф 1 буква б) се заменя със следното:

„б) да притежават валидна виза, ако тя се изисква съгласно Регламент (ЕО) № 539/2001 на Съвета, или валидно разрешение за пътуване, ако то се изисква съгласно [Регламента за създаване на Система на ЕС за информация за пътуванията и разрешаването им], с изключение на случаите, когато притежават валидно разрешение за пребиваване или валидна виза за дългосрочно пребиваване;“

2. В член 8 параграф 3 се изменя, както следва:

а) в буква а) подточка i) се заменя със следното:

„i) проверка дали гражданинът на трета страна притежава документ, който е валиден за преминаване на границата и който не е с изтекъл срок на валидност, и дали документът е придружен, когато е приложимо, от изискваната виза, изискваното разрешение за пътуване или изискваното разрешение за пребиваване;“;

б) вмъква се следната буква бб):

„бб) ако гражданинът на трета страна притежава разрешение за пътуване съгласно член 6, параграф 1, буква б), обстойната проверка при влизане включва също проверка на автентичността, валидността и статуса на разрешението за пътуване и ако е приложимо, на самоличността на притежателя на разрешението за пътуване чрез справка в ETIAS съгласно член 41 от [Регламента за създаване на Система на ЕС за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS)];“.

3. В приложение V, част Б в основанията за отказ буква (В) се заменя със следното:

„(В) не притежава валидна виза, валидно разрешение за пътуване или валидно разрешение за пребиваване“

Член 70

Изменения на Регламент (ЕС) 2016/794

Регламент (ЕС) 2016/794 се изменя, както следва:

1. (1) В член 4, параграф 1 се добавя следната буква н):

„н) създава, управлява и актуализира списъка на ETIAS за наблюдение, посочен в член 29 от [Регламента за създаване на Система на ЕС за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS)], в съответствие с член 18, параграф 2, буква а).“

2. Член 21 се изменя, както следва:

а) заглавието се заменя със следното:

„Член 21

Достъп на Евроюст, OLAF и Европейската агенция за гранична и брегова охрана само за целите на ETIAS до информация, съхранявана от Европол“;

б) вмъква се следният параграф 1а:

„Европол взема всички подходящи мерки, с които да осигури на Европейската агенция за гранична и брегова охрана, в рамките на мандата ѝ и за целите на Регламент [Регламента за създаване на Система на ЕС за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS)], възможност за непряк достъп, въз основа на наличието на попадение или липсата на попадение („hit/no hit system“), до информацията, предоставена за целите на член 18, параграф 2, буква а), без да се засягат ограниченията, посочени от държавата членка, органа на Съюза, третата държава или международната организация, предоставящи въпросната информация, в съответствие с член 19, параграф 2.

В случай на попадение Европол започва процедурата, чрез която може да бъде споделена информацията, генерирала попадението, в съответствие с решението на доставчика на информацията на Европол и само дотолкова, доколкото данните, генерирали попадението, са необходими за изпълнението на свързаните с ETIAS задачи на Европейската агенция за гранична и брегова охрана.

Параграфи 2—7 от настоящия член се прилагат по съответния начин.“

Член 71

Изменения на Регламент (ЕС) 2016/1624

Регламент (ЕС) 2016/1624 се изменя, както следва:

1. В член 8, параграф 1 се вмъква следната буква pp):

„pp) изпълнява задачите и задълженията, възложени на Европейската агенция за гранична и брегова охрана, посочени в [Регламента за създаване на Система на ЕС за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS)], и осигурява създаването и управлението на централното звено на ETIAS в съответствие с член 7 от [Регламента за създаване на Система на ЕС за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS)];“

2. В глава II се добавя следният раздел 5:

„Раздел 5

ETIAS

Член 33а

Създаване на централното звено на ETIAS

1. Създава се централно звено на ETIAS.
2. Европейската агенция за гранична и брегова охрана осигурява създаването и управлението на централно звено на ETIAS в съответствие с член 7 от [Регламента за създаване на Система на ЕС за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS)].“

ГЛАВА XV

Заклучителни разпоредби

Член 72

Преходен период и преходни мерки

1. През първите шест месеца от датата на пускане в действие на ETIAS използването на тази система не е задължително и не се прилага изискването за притежаване на валидно разрешение за пътуване. Комисията може да приеме делегиран акт в съответствие с член 78, за да удължи този период най-много с още шест месеца.
2. През този шестмесечен период граничните служители информират преминаващите външните граници граждани на трети държави, спрямо които се прилага изискването за разрешение за пътуване, че след изтичането на шестмесечния период са длъжни да притежават валидно разрешение за пътуване. За целта граничните служители раздават обща брошура на тази категория пътуващи.
3. Общата брошура се изготвя от Комисията. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 79, параграф 2, и съдържа поне информацията, посочена в член 61. Брошурата се формулира ясно и просто и е налична на език, който съответното лице разбира или който с основание може да се предполага, че лицето разбира.
4. След изтичането на посочения в параграф 1 период може да се установи гратисен период. През този период изискването за притежаване на валидно разрешение за пътуване се прилага. През гратисния период граничните служители по изключение разрешават на гражданите на трети държави, спрямо които се прилага изискването за разрешение за пътуване и които не притежават такова разрешение, да преминават външните граници, ако отговарят на всички останали условия, предвидени в член 6, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/399, и ако преминават външните граници на държавите членки за пръв път след изтичането на посочения в параграф 1 от настоящия член период. Граничните служители уведомяват гражданите на трети държави, спрямо които се прилага изискването за разрешение за пътуване, относно задължението да притежават валидно разрешение за пътуване в съответствие с член 6, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) 2016/399.
5. Комисията приема делегирани актове относно продължителността на посочения в параграф 4 гратисен период. Този период не надвишава дванадесет месеца от изтичането на определения в параграф 1 период.

Член 73

Използване на данните с цел докладване и статистика

1. Надлежно упълномощените служители на компетентните органи на държавите членки, на Комисията, на eu-LISA и на централното звено на ETIAS имат достъп за справка със следните данни единствено с цел докладване и статистика, без да се допуска установяване на самоличността на отделни лица:
 - а) информация относно статуса;

- б) гражданство, пол и дата на раждане на заявителя;
 - в) държава на пребиваване;
 - г) образование;
 - д) настояща професия (област), длъжност;
 - е) вид на документа за пътуване и трибуквен код на издалата го държава;
 - ж) вид на разрешението за пътуване и за разрешенията за пътуване с ограничена териториална валидност — посочване на държавата(ите) членка(и), издала(и) разрешението за пътуване с ограничена териториална валидност;
 - з) срок на валидност на разрешението за пътуване;
 - и) причини за отказа, отнемането или отмяната на разрешение за пътуване.
2. За целите на параграф 1 eu-LISA създава, внедрява и хоства централно хранилище, съдържащо посочените в параграф 1 данни, които не позволяват да се установи самоличността на лицата и дават възможност на органите, посочени в параграф 1, да получат доклади и статистическа, които могат да бъдат адаптирани спрямо нуждите, с цел да се подобри оценката на рисковете, свързани с незаконната миграция, сигурността и здравето, да се увеличи ефикасността на граничните проверки, да се подпомогне работата на централното звено на ETIAS, което обработва заявленията за разрешения за пътуване, и да се съдейства за разработването на основана на факти политика на Съюза в областта на миграцията. Хранилището съдържа също така ежедневна статистика за данните, посочени в параграф 4. Достъпът до централното хранилище се предоставя чрез защитен достъп през S-TESTA с контрол на достъпа и специфични потребителски профили единствено с цел докладване и статистика.
- В съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 79, параграф 2, се приемат подробни правила относно функционирането на централното хранилище и правилата за защита и сигурност на данните, приложими към това хранилище.
3. Въведените от eu-LISA процедури за наблюдение на разработването и функционирането на информационната система на ETIAS, посочени в член 81, параграф 1, включват възможността за редовно изготвяне на статистика с цел гарантиране на това наблюдение.
4. Всяко тримесечие eu-LISA публикува статистически данни за информационната система на ETIAS, в които по-специално се посочват броят и гражданството на заявителите, на които е отказано разрешение за пътуване, включително основанията за отказ, и на гражданите на трети държави, чието разрешение за пътуване е било отменено или отнето.
5. В края на всяка година статистическите данни се компилират под формата на тримесечни статистически отчети за тази година.
6. По искане на Комисията eu-LISA ѝ предоставя статистически данни относно специфични аспекти, свързани с прилагането на настоящия регламент, както и статистика в съответствие с параграф 3.

Член 74
Разходи

Разходите, извършени във връзка с разработването на информационната система на ETIAS, интегрирането на съществуващата национална гранична инфраструктура и свързването с националния единен интерфейс, както и във връзка с хостинга на националния единен интерфейс, създаването на централното звено и националните звена на ETIAS и функционирането на ETIAS, се поемат от общия бюджет на Съюза.

Изключват се следните разходи:

- а) разходи на държавите членки за управление на проекта (срещи, командировки, офиси);
- б) разходи за хостинг на националните системи (пространство, изпълнение, електроенергия, охлаждане);
- в) разходи за функциониране на националните системи (договори с оператори и договори за поддръжка);
- г) разходи за адаптиране на съществуващите гранични проверки;
- д) разходи за проектиране, разработване, изпълнение, функциониране и поддръжка на националните комуникационни мрежи.

Член 75
Приходи

Генерираните от ETIAS приходи представляват външни целеви приходи в съответствие с член 21, параграф 4 от Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 966/2012.

Член 76
Уведомяване

- 1. Държавите членки уведомяват Комисията за органа, който следва да се счита за администратор съгласно член 50.
- 2. Централното звено на ETIAS и държавите членки уведомяват eu-LISA за компетентните органи по член 11, които имат достъп до информационната система на ETIAS.

В срок от три месеца от датата на пускане в действие на ETIAS съгласно член 77 в *Официален вестник на Европейския съюз* се публикува консолидиран списък на тези органи. Ако списъкът бъде изменен, eu-LISA публикува актуализиран консолидиран списък веднъж годишно.

- 3. Държавите членки уведомяват Комисията за своите оправомощени органи, посочени в член 43, и я уведомяват незабавно за всяко изменение във връзка с тях.
- 4. eu-LISA уведомява Комисията за успешното приключване на изпитването, посочено в член 77, параграф 1, буква б).

5. Комисията предоставя информацията, съобщена с уведомленията по параграф 1, на разположение на държавите членки и обществеността посредством постоянно актуализиран публичен уебсайт.

Член 77
Пускане в действие

1. Комисията определя датата, от която ETIAS започва да действа, след като бъдат изпълнени следните условия:
 - а) приети са мерките по член 15, параграфи 3 и 4, член 16, параграф 4, член 28, параграф 3, член 39, параграф 3, член 40, параграф 2, член 72, параграфи 1 и 5 и член 73, параграф 2;
 - б) eu-LISA е обявила успешното приключване на цялостното изпитване на ETIAS;
 - в) eu-LISA и централното звено на ETIAS са утвърдили техническите и правните условия за събиране и предаване на данните по член 15 към централната система на ETIAS и са уведомили Комисията за тях;
 - г) държавите членки и централното звено на ETIAS са съобщили на Комисията данните относно различните органи, посочени в член 76, параграфи 1 и 3.
2. Посоченото в параграф 1, буква б) изпитване на ETIAS се провежда от eu-LISA в сътрудничество с държавите членки и с централното звено на ETIAS.
3. Комисията информира Европейския парламент и Съвета за резултатите от изпитването, извършено в съответствие с параграф 1, буква б).
4. Решението на Комисията, посочено в параграф 1, се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз*.
5. Държавите членки и централното звено на ETIAS започват да използват ETIAS от датата, определена от Комисията в съответствие с параграф 1.

Член 78
Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 15, параграфи 3 и 4, член 16, параграф 4, член 28, параграф 3 и член 72, параграфи 1 и 5, се предоставя на Комисията за неопределен срок, считано от [датата на влизане в сила на настоящия регламент].
3. Делегирането на правомощия, посочено в член 15, параграфи 3 и 4, член 16, параграф 4, член 28, параграф 3 и член 72, параграфи 1 и 5, може да бъде отеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за отегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.
5. Делегиран акт, приет съгласно член 15, параграфи 2 и 4, член 16, параграф 4, член 28, параграф 3 и член 72, параграфи 1 и 4, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от [два месеца] след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок може да се удължи с [два месеца] по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 79
Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 80
Консултативна група

Отговорностите на Консултативната група за Системата за влизане/излизане към eu-LISA се разширяват, така че да обхванат ETIAS. Тази Консултативна група за Системата за влизане/излизане и ETIAS предоставя на eu-LISA експертен опит, свързан с ETIAS, по-специално в контекста на изготвянето на годишната ѝ работна програма и на годишния ѝ доклад за дейността.

Член 81
Наблюдение и оценка

1. eu-LISA осигурява наличието на процедури за наблюдение на разработването на информационната система на ETIAS по отношение на целите, свързани с планирането и разходите, и за наблюдение на функционирането на ETIAS по отношение на целите, свързани с техническите резултати, разходната ефективност, сигурността и качеството на обслужването.
2. В срок до [шест месеца след влизането в сила на настоящия регламент – OPOCE, please replace with the actual date] и на всеки шест месеца след това през фазата на разработване на информационната система на ETIAS eu-LISA представя на Европейския парламент и Съвета доклад за актуалното състояние на разработването на централната система, единните интерфейси и комуникационната инфраструктура между централната система и единните интерфейси. След завършване на разработването на Европейския парламент и Съвета се представя доклад, в който подробно се обяснява как са били постигнати целите, по-специално във връзка с планирането и разходите, и се посочват причините за евентуалните отклонения от тях.

3. За целите на техническата поддръжка eu-LISA има достъп до необходимата информация, свързана с операциите по обработване на данни, осъществявани в информационната система на ETIAS.
4. За пръв път две години след пускането в действие на ETIAS и на всеки две години след това eu-LISA представя на Европейския парламент, Съвета и Комисията доклад за техническото функциониране на информационната система на ETIAS, в това число и за нейната сигурност.
5. Три години след пускането в действие на ETIAS и на всеки четири години след това Комисията прави оценка на ETIAS и представя необходимите препоръки на Европейския парламент и на Съвета. Тази оценка включва:
 - а) постигнатите от ETIAS резултати с оглед на нейните цели, мандат и задачи;
 - б) въздействието, ефективността и ефикасността на работата на ETIAS и работните ѝ практики във връзка с нейните цели, мандат и задачи;
 - в) правилата на автоматизирания механизъм за обработка на заявления, който се използва за целите на оценката на риска;
 - г) евентуалната необходимост от изменение на мандата на централното звено на ETIAS;
 - д) финансовите последици от такова изменение;
 - е) въздействието върху основните права.

Комисията представя доклада за оценка на Европейския парламент и на Съвета.

6. Държавите членки и Европол предоставят на eu-LISA, на централното звено на ETIAS и на Комисията информацията, необходима за изготвяне на докладите по параграфи 4 и 5. Тази информация не може да застрашава методите на работа, нито да включва данни, които разкриват източници, служители или разследвания на оправомощените органи.
7. eu-LISA и централното звено на ETIAS предоставят на Комисията информацията, необходима за изготвяне на оценките по параграф 5.
8. Като същевременно се спазват разпоредбите на националното право относно оповестяването на чувствителна информация, всяка държава членка и Европол изготвят годишни доклади за ефективността на достъпа за целите на правоприлагането до данни, съхранявани в централната система на ETIAS, които доклади съдържат информация и статистика за:
 - а) точната цел на справка, включително вида терористично или тежко престъпление;
 - б) посочените основателни причини за обосновано подозрение, че настоящият регламент се прилага по отношение на заподозряното лице, извършителя или жертвата;
 - в) броя на исканията за достъп до централната система на ETIAS за целите на правоприлагането;

- г) броя и вида случаи, завършили с успешно установяване на самоличността;
- д) необходимостта и използването на процедурата, предвидена за извънредни спешни случаи, включително случаите, при които спешността не е била потвърдена при последващата проверка, извършена от централното звено за достъп.

Годишните доклади на държавите членки и на Европол се предават на Комисията до 30 юни на следващата година.

Член 82

Влизане в сила и приложимост

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател